

**TÜRKÜN (İLK) RUHANİYYAT OCAĞI
İNAM ATANIN (ASİF ATANIN)
MÜTLƏQƏ İNAM OCAĞI**



MÜTLƏQƏ İNAM PEYĞƏMBƏRİ İNAM ATA

**İNAM ATA
(Asif Ata)**

ON KUTSAL BİTİQ

(Mütləqə İnam Fəlsəfəsi və Ruhaniyyəti)

İkinci Bitiq:

**MÜTLƏQLƏŞMƏK –
VAR OLMAQ**

**Atakənd - 32
Qanun - 2010**

Az 2

Nəşrə hazırlayanlar:

**SAFRUH, *Mütləqə İnam Ocağının Odqoruyanı*
(*Ruhani Başçısı*)**

İŞIQLI ATALI, *Mütləqə İnam Ocağının Yüklümlüsü*

YOLRUH ATALI, *Mütləqə İnam Ocağının Evladı*

İNAM ATA (Asif Ata). ON KUTSAL BİTİQ (On Müqəddəs Kitab).
(Mütləqə İnam Fəlsəfəsi və Ruhaniyyəti)

İkinci Bitiyə: MÜTLƏQLƏŞMƏK – VAR OLMAQ

(Atakənd. İnam Evi. 32-il).

Bakı, “Qanun” nəşriyyatı, 2010, 184 səh.

Yaradıcısının Adı ilə “İnam Ata Sivilizasiyası”, mahiyyətinə görə “Mütləqə İnam Sivilizasiyası”, ulus’al kimliyinə görə “Türk Sivilizasiyası” adı ilə yeni ümumbəşər sivilizasiyası yaranmasına səbəb olacağı düşünüülən dünyabaxışın fəlsəfəsi və ruhaniyyəti təqdim olunur.

İkinci Bitiyə - “Mütləqləşmək - Var olmaq” Bitiyinə - “Mövcudluq”, “Həqiqət”, “Əxlaq”, “Dövlət”, “Cəmiyyət”, “Xurafat”, “Mülkiyyət”, “Zəruriyyət” Əsərləri daxildir.

ISBN 978-9952-26-126-4

© Safruh (Əliyev Elman Ağa oğlu), 2010
© Qanun, 2010

Mütləqim, Müqəddəsim, Peyğəmbərim İnam Ataya Ali Səcdəylə!

İnsanı var edən kitab

İnsan dünyaya göz açandan Yer üzündə özündən güclüsünü tanımayıb. Ona görə də içində var olduğumuz dünya birbaşa İnsanla bağlıdır, Yer üzünü onun doğma yurdudur.

Mövcud olmaq gerçəklikdə var olmaq kimi anlaşılır, qəbul edilir. Ancaq Ruhani anlamda hər mövcud olan var olmur. Yalnız Yer üzündə təkəcə insanın buna gücü çatır, imkanı var – o bunu bacarır. Bu əminliyi, dəyəri İnam Atanın Mütləqə İnam Dünyabaxışı İnsana verir, onu buna layiq bilir. Bununla da insanla bağlı bütün yanlış dəyərləndirmələr gücdən düşür, gərəksizləşir.

İnam Ataya kimi İnsana bütün yanaşmalar onun gerçəkliyinə dayanıb: İnsanın gerçək varlığı, gücü, istəkləri, yeri, durumu, işi, bacarığı, biliyi... başlıca özəllik sayılıb. İnam Ata isə insana bu yöndən yanaşmadı, ona öz mahiyyətindən, mütləqliyindən dəyər verdi, onu Ruhani varlıq saydı. Göstərdi ki, İnsanın doğruçu dəyəri yalnız Ruhanilikdədir. O, adi, gerçəkliyə sığan işlərlə yox, Ruhaniləşməklə, Mütləqləşməklə var ola bilər. Bundan qıraqda balaca ölçülərlə dəyərləndirilən insan böyüməyəcək, kiçik qalacaq, onunla razılaşıacaq, öz gözündən də düşəcək.

Mütləqə İnam Dünyabaxışının baş qəhrəmanı, başlıca konusu İnsandır. Atamız ayrı-ayrı əsərlərində İnsana hər yöndən baxır, onu öyrənir, dəyərləndirir, onun Dünyada, Təbiətdə, Həyatda, Cəmiyyətdə yerini göstərir, qarşısında bircə qaçılmaz tələb qoyur: Mütləqləşmək! Bunsuz o, var ola bilməyəcək! Bunu bacarsa – yaşayacaq, yoxsa onun ölüb yox olacağı haqqındakı düşüncələr özünü doğruldacaq. Peyğəmbər idrakı bunu deyir!

Oxuculara sunulan “Mütləqləşmək – Var olmaq” Müqəddəs Kitabına (Kutsal Onluğun II Bitiyi) Atanın 8 Əsəri daxildir: “Mövcudluq”, “Həqiqət”, “Əxlaq”, “Dövlət”, “Cəmiyyət”, “Xurafat”, “Mülkiyyət”, “Zəruriyyət”.

“Mövcudluq” Əsəri İnsanın Ruhani varlıq olmasından danışır. Bu isə yalnız ruhani, insani qanunlar əsasında yaşayanda baş tutur. İnsani mövcudluq yalnız Ruhaniyyat qanunlarıyla gerçəkləşir və dərk olunur. İnsan özünü Ruhani varlıq kimi dəyərləndirməlidir, əgər bu yoxdursa, onda o, təbiətin verdiyi ilə yetərlənəcək. Təbiət-dəysə bioloji varlıq kimi İnsanın başqa canlılardan fərqi yoxdur. Onun getdikcə daha çox biolojiliyə yön alması da özünə ruhani yanaşa bilməməsi ilə bağlıdır. Həm də Təbiət İnsana Ruhaniyyəti imkan kimi verir, onu üzə çıxarmır, bu işdə İnsana birbaşa yardımçı olmur. İnsan özünün Ruhani imkanlarını üzə çıxararsa – Kamilləşər, təbiətdə ifadə olunan ruhaniliyi anlayar, ona qovuşar, özünü onda tapar.

Günümüzdə Dünyanın, Həyatın, İnsanın pisliyi, yamanlığı, yalanlılığı ilə bağlı çox fikirlər səslənir. Əslində isə Dünya da, Həyat da, İnsan da mahiyyətə çox gözəldir. Dünyanın, Həyatın, İnsanın yalnız gerçək yaşayan İnsanla (daha doğrusu adamlar) bağlı hissəsi pisdır – qanqaraldan, ürəkbulandıran, iyrencidir. Demək, İnsanın dəyişməsi qaçılmazdır!

“Mütləqə İnam” I Müqəddəs Kitabımızda İnam Ata deyir: “Fəlsəfənin əsas məqsədi insan ilə dünyanın əlaqəsini kəşf etməkdir. “İnsan dünyada kimdir, dünya insan üçün nədir?” Fəlsəfənin birinci sualı budur. “İnsanın Mütləqə, ideala münasibəti necədir?” Fəlsəfənin ikinci sualı budur. “İnsanı ideala yaxınlaşdırmaq üçün nə etmək gerəkdir?” Bu üçüncü sualda fəlsəfənin peyğəmbərlik sığliti aşkara çıxır. “İnsanın cəmiyyətdə yeri, vəziyyəti, taleyi necədir? Bu, fəlsəfənin dördüncü sualıdır. “İnsanın öz əsilliyinə qayıtması üçün nə lazımdır?” Bu, fəlsəfənin beşinci sualıdır.” (İnam Ata (Asif Ata) “On Kutsal Bitiq” – “Mütləqə İnam”, Bakı, “Qanun”, 2010, səhifə 27.)

“Mövcudluq” Əsərində Ata bu suallara aydınlıq gətirir. İnsan özümləşməli, özümləşdirməli və dünyalaşmalıdır: “Özümləşmədə İnsan özünü təsdiq edir. Özümləşdirmədə İnsan dünyanı təsdiq edir. Dünyalaşmada İnsan həm özünü, həm də dünyanı təsdiq edir.” (Bu nəşr, səh. 24). Bu isə asan başa gəlmir. Bax, burada İnam Ata İnsanı özünün qurtuluşu üçün ağır və şərəfli bir işə qoşur: Özünlə döyüşməlisən! Kamilləşməyin tək yolu budur! Ata adamdakı

Şərin başlıca ünsürlərini İnsana nişan verir – Yırtıcılıq, Şəhvət, Qorxu, Ağalığ, Hərslilik, Fatehlik, Xudpəsəndlik, Küduret, Şöh-rətperəstlik, Xurafat, Zor, Hakimiyyətperəstlik, Maddiyyətperəstlik, Varidatperəstlik, Hərcayilik, Zülmkarlıq – onların nə olduğunu deyir, yox edilməsini gərək sayır. Bunların İnsanı özünə yadlaşdırdığı və qula çevirdiyi vurğulanır. Özüylə döyüşən İnsanın birinci işi indi-yəcən özünə doğma saydığı bu çatışmazlıqlara qarşı yadlaşması olmalıdır: “Özümləşən – balaca «Mən»in zülmündən xilas olur, özüylə yadlığı aradan qaldırır, özüylə doğmalaşır.” (Bu nəşr, səh.25) – deyir Atamız. Özümləşmə İnsanı Mütləq Mahiyyətinə – İnsanlığa çatdırır: Özümləşən İnsan – Ömrünün yiyəsi olur.

Ata göstərir ki, İnsan təkəcə özünü özümləşdirməklə yetərlənə bilməz. Özümləşən İnsan Təbiəti, Cəmiyyəti də Özümləşdirməli və onlarda özünü görməlidir: İnsan özünü təbiətdə tapır və ona qovuşur, bununla da Təbiət İnsaniləşir.

İnsan cəmiyyəti Özümləşdirir, onu Özümlüyünə qaytarır: hamı kamil ruhani – insani qaydalara tabe edilir. İnsanın İnsana ruhani yanaşması baş verir, o özündə qala bilmir, başqasını özündə, özünü o birində görür. Bununla da İnsanın dünyalaşması – başqalaşması baş verir: İnsan Təbiətləşir, Cəmiyyətləşir, İnsanlaşır – Var olur!

“Mövcudluq” Əsərində İnsan Dünyada tək uca Ruhani Varlıq kimi dəyərləndirilir.

İnsanın Dünyaya, Həyata, Təbiətə, Cəmiyyətə nə sayaq yanaşması doğrudur, yaxşıdır? İndiyəcən olan yanaşmaları onu yarıt-dımı, bundan sonra yarıtacaqımı? Görünən budur: yarıtmayıb! Ona görə ki, insanın onlara yanaşması doğru olmayıb. Yanlış yanaşma düzgün sonuc verməyib – İnsan İnsanlaşa bilməyib, Mahiyyətinə çatmayıb, daha da Özündən uzaqlaşıb, lap heyvanlaşıb! Hər halda, indi Yer üzündə İnsanın üzü gülmür. O, buna görəmi gəlib Dünyaya, Yaşama? Buna görə gəlibsə, xoşbəxt olmalıdır, çünki istəyinə çatıb. Axı, indi o, bədbəxtidir! Demək, buna görə gəlməyib, çünki Özünü tapa bilmir...

“**Həqiqət**” Əsəri bu Həqiqətdən danışır. Ata göstərir ki, İnsanın ən böyük faciəsi onun Dünyaya, Həyata, Təbiətə, Özünə Mütləq, Həqiqi yanaşmaması ilə bağlıdır. İnsan Həqiqətsiz keçinə bilib, belə

yaşamağı bacarıb! Halbuki bu sayaq yaşaması onun Ruhani Mahiyyətine qarşıdır. Həqiqətsizlik Bəşəri ölüm ayağına gətirib. İnsan indiyəcən Dünyada özünə faydalını dərk etməyə, mənim-səməyə çalışıb, ona görə də Mahiyyətindən, Həqiqətindən uzaqlaşıb, ayrı düşüb. O, yaşamı boyu daha çox təcrübə idraka arxalanıb: “Təcrübə – faydalıya tapınır, ona Varlığın həqiqi mövcudluğu gerek deyil, faydalı mövcudluğu gerəkdir.” (Bu nəşr, səh. 60). Ona görə də təcrübə Həqiqətin yox, faydalının ölçüsüdür.

İnsan yarandığı gündən faydalının, yararlının dalınca düşüb, sonda özü də yararsızlaşıb. Şaşırdıcı olan isə İnsanın min illər boyu, bunca Həqiqətsiz yaşaya bilməsidir, o, bunu necə bacarıb? Bu, İnsanın heyvanlığa doğru yön alması ilə sonulanıb. Ruhaniyyətçilər isə Həqiqətin nəfəs olduğunu gözəl bilirlər. Nəfəssiz İnsan, canlı ölməlidir!

Təcrübə idrak İnsanı beləcə Həqiqətsizləşdirib, onun ölümünü hazırlayıb.

Elm, bilik də İnsanı xilas etməyi bacarmadı, Həqiqətə çatdırmadı, onu özündən bütünlüklə asılı etdi, bugünkü duruma saldı. İnam Ata Elmi İdrakın yalnız gerçəkliyin dərinə yaradığını bildirir: “Gerçəkliyi dərk etmək – Mahiyyəti yox, onun təzahürünü dərk etməkdir.” (Bu nəşr, səh. 68). Bu baxımdan, elmi idrak gerçəklikdən başqa nəyisə dərk etmir. Ata deyir: “Gerçəkliyin Varlığı – gerçəklikdən Yüksəkdə – Mahiyyətdə, Mütləqdədir.

Bu səbəbdən də gerçəkliyi dərk etmək gerçəkliyin Varlığını yox, Varlığın Təzahürünü dərk etməkdir, İfade olunanı dərk etməkdir, əks olunanı dərk etməkdir.

Gerçəkliyi dərk etmək – Özünə bərabər olmayanı dərk etməkdir.” (Bu nəşr, səh. 70).

İnam Ata bununla istər təcrübə, istərsə də elmi idrakın İnsana böyük anlamda yaramadığını göstərir, indiyəcən onların İnsana düzgün yanaşmadığını ortaya qoyur. Peyğəmbərimiz öz Dünya-baxışının dərk üçün əsaslandığı, eləcə də ruhaniyyət və fəlsəfə tarixində ilk dəfə olaraq Ruhani İdrak anlayışını işlədir, onun nəliyini aydınlaşdırır. Ruhani İdrak - İnsanın Dünyaya, Həyata, Təbiətə, Cəmiyyətə doğru, düzgün, həqiqi, mütləq yanaşmasını təmin edir. İnsanı Ruhani İdrak – Mütləq İdrak yanılmayacaq. Yalnız Ruhani İdrak gerçəkliyi, hadisələri ötür, onun arxasındakı Mahiyyəti,

Həqiqəti görə, duya, İnsanı ona qovuşdura bilir. “Mütləq İdrakın Silahı – Fəhmdir, İlhamdır, Vəcdir, Vəhydir, Ehtizazdır! Mahiyyətə varan, Mahiyyətə çatan, Mahiyyətə qovuşan, Mahiyyətləşən!” (Bu nəşr, səh.84).

Ruhani İdrakda Dünya, Həyat, Təbiət, Cəmiyyət Mahiyyət səviyyəsində dərk olunur. Ruhani İdrak Mütləq Həqiqəti dərk edir.

Mütləqləşmək üçün daha nə etmək, nə sayaq yaşamaq gərəkdir? Bu işdə Əxlaqın yeri nə qədərdir? Əxlaq nədən başlanır, nəylə təsdiqlənir? Kim əxlaqlı sayılmalıdır? İkinci Bitiqə daxil olan “**Əx-laq**” Əsəri (Atamızın “Əxlaq” adlı başqa bir əsəri də var) bu suallara cavab verir. İnam Ata Əxlaqı Mütləqləşib var olmaqda qaçılmaz, başlıca dəyər sayır. İnsan əxlaqlı olmaq üçün nədən başlamalı, nəyə əməl etməlidir? İnam Ata buna görə İnsanın qarşısında kəsin olaraq imtina qaçılmazlığını qoyur, Əxlaq yolunda nələrdən əl çəkməyin gərəkliyini vurğulayır. Bu yolda Atamızın birinci tələbi – özündən keçməkdir! Özündən, yəni indiki, yaşadığın çağdakı, andakı gerçək durumundan – nisbi İnamından, İdrakından, Mənəviyyatından, İradəndən. Özündən keçməklə Mahiyyətə çata, əsl Özümlüyünə bərabər ola bilərsiniz. Özünün gerçəklikdə əldə etdiyiniz böyüklüyünüzü, zəkani, müdrikliyini adi saymalı, onlarla barışmamalı, içindəki imkanların sonsuzluğunu anlamalısınız. Səni cismani yaradan təbiət Ruhani var etməyəcək, bu işin ağırlığını özün çəkməlisən. Gerçəkdəki Özündən keçməlisən ki, Mahiyyətədəki Özünə çatasan.

Mütləqə İnam Peyğəmbərinin əxlaqlaşmaq yolunda ikinci tələbi – candan keçməkdir. Gerçəkdə amansız səslənir, de gəl, Ruhaniyyatda bunsuz olmur. İnsanlaşan, Ruhaniləşən bu aqibəti qəbul etməlidir. Günümüzdə adam bunun tərsini yaşayır: hər anlamda cana pərçimlənir, özünü orqanizmə bərabər sayır, bədən kimi dərk edir, yeyib-İçir, əylənir, cinsi nəşələnir, maşınlı, biznesli, qarınıtox olur, kimisə aldatmaqla, baş kəsməklə, ac qoymaqla pul qazanır... Bütün bunlar başabəla qarının, bədənin yolunda edilir. Cana pərçimlənən heyvanlığa enir, Ruhunu bədənə satır.

Candan keçən – Ruha çatır; Vüqara yetir, Ləyaqətə yüksəlir, özünü Qeyrətdə, Amalda, Vətəndə, Mütləqdə, Məhəbbətdə, Mü-

qəddəslikdə tapır, Əbədiləşir. Candan keçən – Bədəni Ruha qurban verir – Mütləqləşir.

Bəşər indiyəcən bədən üçün yaşayıb – əslində yaşamayıb. Ona görə ki, yalnız Ruhani yaşayan – Var olan yaşayır.

Adam xoşbəxtliyini cismani, İnsan isə Ruhani nəşədə tapır. Hansı uğrunda hansından keçmək gərəkdir? İnsani Əxlaq cismani nəşədən keçməyi qaçılmaz sayır. Burada Ata “nəşədən keçmək” adlı üçüncü tələbini qoyur. Adam cismani nəşələnməklə özünü təsdiq etmək istəyir, ancaq yoxluğa düşür. Cismani nəşələr adam yaşamında olduqca doğal görünür, onların ödənilməsi qaçılmaz sayılır, hər şey olduğu bildirilir, adamı özünə çəkir, onu aldadıb ötəri, keçici həzzin arxasındakı boşluğa, quyuya salır. Cismani nəşə adamı əxlaqsızlığa yuvarladır: onun ən güclüsü, həm də lap pisi və adisi cinsi münasibətdir. Mütləq Mənada cinsi nəşəsevərlikdən – şəhvət düşkünlüyündən keçmədən İnsan əxlaqlaşa bilmir. Çünki cinsi münasibətdə insan özündən ayrılır, adiləşir, heyvan səviyyəsinə enir!

Şəhvətin üzünü ağardan ailədir, bundan qıraqda o, əxlaqsızlıq yaradır. Ocaq ailə müqəddəsliyini uca tutur, bir kişiye bir qadının, bir qadına da bir kişinin yetdiyini deyir...

Dördüncü tələb – hakimiyyətdən keçməkdir. Hakimiyyətsevərlik isə olduqca güclü duyğudur, ancaq Mütləqləşən insan içindəki ağılığını öldürməlidir. Ona görə ki, insan yalnız özünə hakim ola bilər, başqasına yox! Başqasına hakim olan özünü aldadır. Ruhani varlığın özündən başqa hakimi olmur.

Beşinci tələb: düşmənlikdən keçmək! Başqasına yağı olma, öz ruhaniliyini öldürmə. Ona görə ki, başqasını öldürən öz ruhaniliyini öldürür. Ruhaniyyətçi özüylə döyüşür. Özüylə döyüşən başqasıyla döyüşməyə gərək duymaz, bununla da rəqib tanımaz. Mütləqləşmək – əslində Rəqib tanımamaqdır.

Altıncı tələb: həyatdan keçmək! Ali Həyat uğrunda gerçək həyatdan keçmək qaçılmazlığı var. Həyatdan keçmək – yəni onun (adi həyatın) ömründəki yerini, təsirlərini, istəklərini yox etmək, yalnız ruhaniyyətə uyğun yaşamaqdır.

Bu imtinalara yetən, tələbləri ödəyən Əxlaqa yüksəlir. Yalnız Mütləq mənada özündən, candan, nəşədən, hakimiyyətdən, düşmənlikdən, həyatdan keçən – İnsanlaşır. Dünyabaxışımızda Mütləq

ləqləşmək qaçılmaz tələbdir. Bu baxımdan yalnız Mütləqləşən yaşayır. Var olmaq – Mütləq olmaqdır. Mütləqləşmək – Əxlaqlaşmaqdır.

İnsan Ruhani varlıqdır. Bu baxımdan, deyə bilərik: Dövlət Ruhani hadisədir. İkinci Bitiyə daxil olan “**Dövlət**” Əsərində bu ruhani hadisənin əslində indiyəcən öz mahiyyətinə uyğun olmadığı bildirilir, bəşərin tarix boyu yaratdığı dövlətlərin insana yaramadığı vurğulanır.

Bir şəxsin cəmiyyət üzərində Mütləq Ağalığına dayanan Mütləqiyyət üsul-idarəsində xalq hakimin, başçının əşyası səviyyəsinə endirilir. Mütləq hakimə sınırsız hüquq, səlahiyyət tanıyan bu sayaq dövlət xalqı hüquqsuz adam sürüsünə çevirir.

Zadəganların – Aristokratların hakimiyyətində isə xalq “yuxarı təbəqə”nin nökrəi olur.

Dünyanın yaxşı tanıdığı, sözdə xalqın hakimiyyəti sayılan Demokratiya isə min illərdə oyunçuluqla məşğuldur. Bu gün də Yer üzündə demək olar ki, dövlətlərin ən qabaqcılından geridəqalmışınacan ona əsaslanır, bəşər onun ideyalarıyla yönəldilir. Demokratiya indi daha çox kapitalizmə yarayır.

Bugünkü bizlərdən çoxumuz ondan daha pis dövlət biçimi olan totalitarizmi də Sovetlər dönəmində yaşamışıq: Mütləq Dövlət Hakimiyyətində dövlətin başını, burnunu soxmadığı, göz altında saxlamadığı yer qalmır...

İnsan dövləti yaradıb ki, özünü bunca alçaltsın, onun əlində alət olsun?! Nədən dövlət biçimlərinin hamısı insana belə sayğısız, amansız olmalıdır? İnsanı təsdiq edən dövlət qurmaq, yaratmaq olmazmı? İnam Ata bəşərə yeni, daha doğrusu, ideal dövlət modeli təqdim edir. Bu, Ruhaniləşən, kamilləşən İnsan üçün Ruhani Dövlət idealıdır. Onun məqsədi birbaşa İnsanı təsdiq etmək olacaq: siniflərə, təbəqələrə, ağaya, qolugüclüyə, varlıya yox, yalnız İnsana xidmət edən dövlət.

Ruhani Dövlətin başlıca ideyaları bunlardır:

1) Mülkiyyət bərabərliyi – əməkçi zəhmətinə özü yiyələnməli, torpaq, fabrik, zavod... onun olmalı, bütün insanlar maddi ehtiyaclarını bərabər ödəməlidirlər.

2) İmtiyaz bərabərliyi – bacarığından asılı olmayaraq, bütün insanlar eyni imtiyazlara, haqlara malikdirlər. Kamil şəxs başqasından maddi üstünlüyə gerek duymur.

3) Minimal iqtisadiyyat – İnsan İnsanlığa tapınmalıdır, iqtisadiyyata, maddiyyata yox!

4) Minimal Əmək – İnsan özüylə bir olmağa, döyüşməyə, İnsanlaşmağa vaxt tapmalıdır. Onun yaşayışının daha çox hissəsi işə sərf olunur, bununla da yamanca istismar edilir, özündən ayrılır, insanlığını unudur, alətləşir, vasitələşir.

5) Özünüidare – Fərd özünə, ömrünə, varlığına yiyə durmalı, İnsan özünün hakimi olmalıdır.

6) Ruhani Hakimiyyət. İdeal Dövlətdə bu, Atalığa əsaslanır. Hakimiyyət Atalıqda müqəddəslik qazanır.

7) Dövlətin başında Həyata ən çox xeyir verən, Həyatdan ən az alan, umacaqsız Kamil İnsan dayanmalıdır.

8) İnsanla Cəmiyyət arasındakı yadlıq aradan qalxmalı, doğmalıq yaranmalıdır...

Cəmiyyətin məqsədi nədir, nə olmalıdır? O, İnsana nə sayaq xidmət etməlidir? Orada İnsanın, xalqın, dövlətin yeri necə olmalıdır? Mütləqə İnam Peyğəmbəri İnam Ata cəmiyyətin ruhani mahiyyətli hadisə olduğunu deyir. Bu baxımdan, cəmiyyət ruhani dəyərləndirilməlidir; çünki onu maddiyyat yox, ruhaniyyat yaradır. İnam Atanın bununla bağlı kəsin hökmü belədir: “Cəmiyyət ruhani məqsəd üçün – insaniliyin aşkara çıxması üçün – yaranıb.” (Bu nəşr, səh. 146).

Cəmiyyətdə istehsalatı başlıcadır, yoxsa insanlıqımı? Hansı hansından asılıdır? Bunlardan hansı o birini müəyyən edir? Tarix hələ insanı yüksəldən, təsdiq edən cəmiyyət görməyib. Atamız deyir: “İstehsalatın vəziyyəti – cəmiyyət İnamının, İdrakının, Mənəviyyətinin, İradəsinin vəziyyətindən asılıdır.” (Bu nəşr, səh.147).

Demək, o, İnsanlıqdan üstün ola bilməz. İstehsalatın inkişafı birbaşa insaniliyin inkişafından asılıdır!

“Cəmiyyətdə hamı öz yerini bilməlidir!” – yaranışdan indiyəcən toplum içində bu hökm işləməkdədir. Belə ki, fəhlə, kəndli, yoxsul özünün aşağı, mülkədar, ağa, qolugüclü, varlı isə yuxarı təbəqə olduğunu bilməlidir. Birincilər ikincilərdən hər baxımdan aşağı olduqlarını qəbul etməlidirlər. Dünya belə yaranıb, belə də getməlidir.

İnam Ata buna qarşı çıxır, cəmiyyətin siniflərə bölünməsinə insanlığın fəlakəti sayır, ondan çıxış yolunu da bu sayaq göstərir: “İnsan özünə çatanda siniflər ləğv olacaq! İnsan İnsan olanda siniflər olmayacaq!” (Bu nəşr, səh.151).

Bir də gerçəklikdə “cəmiyyət” və “xalq” anlayışları qarışdırılır, Cəmiyyət elə Xalq sayılır. Əslində Xalq Fərdlərin cəmi deyil, Mahiyyətidir. Cəmiyyət Xalqdan çox aşağıdır. “Bu səbəbdən də o, (xalq) özünü indiyə qədər mövcud olan cəmiyyətlərin heç birində tam təsdiq edə bilməyib!” – deyir Peyğəmbərimiz. (Bu nəşr, səh.151).

Neçə ki, müstəqil fərdlər var, xalq da var. Dövlətin əsl mahiyyət-də işi budur – müstəqil fərdlərdən xalq yaratmaq! Gerçəklikdə isə o, başqa işlərlə məşğul olur: daha çox fərdi müstəqilliyə qarşı çıxır, onu yox etməkdən də çəkinmir. **“Cəmiyyət”** Əsərində İnam Ata ictimai məsələlərin çözümlərini üçün bircə tələb qoyur: İnsan olmaq!

İnsan yaranışdan bu yana hər sayaq xurafatla (yalan, uydurma) üzləşib, indi də qarşılaşmaqdadır. Sosializmin də bolluca xurafatı vardı, özüylə birgə ölüb getdi. İndi dünyaya, ölkəmizə kapitalizm xurafatı sığınır. İnam Ata “Mütləqləşmək – Var olmaq” kitabındakı **“Xurafat”** Əsərində başlıca olaraq yaxın keçmişimizdə hakim olmuş Sosializm-Kommunizm-Materializm xurafatının iç üzünü açıb göstərir: İnsansızlıq baş alıb gedir; həyat ruhsuzlaşır və maddiyyat xurafatı yaradırlar, o, Allahlaşdırılır, iqtisadi qanunlar insanın tale-yini özündən asılı edir, sözdə “fəhlə hakimiyyəti” əfsanəsi yaradılır. Materializm adlı cəfəngiyyat bütün varlığın, yaranışın “əksliklərin vəhdəti və mübarizəsi qanunu”, “kəmiyyətin keyfiyyətə keçməsi qanunu”, “inkarı inkar qanunu” əsasında var olduğunu, yaşadığını bildirir, beyinlərə sırıyırdı. Ata bunu falçılıq adlandırır... Lap döv-lətsiz, millətsiz də bəşəriyyət yaranacaqmış sanki. Ata əsərin so-nunda xurafatın yararsızlığını göstərir, onun İnsana gerek olmadığını bildirir.

İnsanlığ tarixi belə bir ləyaqətsizliyi indiyəcən yaşatmaqdadır: mülkiyyəti yaradan əməkçi onun yiyəsi ola bilmir! Mütləq Ədalət tələb edir ki, əməkçi öz əməyinin yiyəsi olsun. İnam Ata fərdi mülkiyyətsizliyi əslində hamının mülkiyyətsizliyi adlandırır. Bu baxımdan mülkiyyətsizlikdən böyük köləlik yoxdur! Bəs insani qanunlar nə deyir? İnsanlığ yönündən yanaşanda necə olmalıdır? Mütləqə İnam Peyğəmbəri **“Mülkiyyət”** Əsərində torpağı əməkçiyə verir, o da kimsəni mülkiyyətinə ortaq etmir, zəhmətinə özü yiyələnir. Zavod, fabrik əməkçinin olur, əldə edilən gəlir də zəhmətkeşə çatır. Bununla gerçək bərabərlik təsdiq edilir.

“Zəruriyyət” əsəri əl boyda olsa da, kitabın bütün canı ondakı bir neçə cümlə ilə ifadə olunur: insan nisbi mənada yaşayıb, mahiyyətə bərabər olmayıb, gerçəkliyi ötməyib, özünə çatmayıb, mütləqləşməyib, bu üzdən yaşamayıb! İndi onun birçə çıxış yolu var: Mütləqləşməli – Var olmalı, Ruhani yaşamalıdır! İnsanın Mütləqləşəcəyinə Ata inamı böyükdür.

“Mütləqləşmək – Var olmaq” əsl insan kimi var olmaq haqqında kutsal kitabdır!

Atamız var olsun!

**Yolruh ATALI,
Mütləqə İnam Ocağının Evladı**

**24 Ata ayı, Qismət günü 32-il.
(24 sentyabr 2010).
Atakənd.**

İNSANLAŞMAQ

Zəmanə İnamını – İnamsızlıq saydım.
İnam yaratdım.

Zəmanə İdrakını – İdraksızlıq saydım.
İdrak yaratdım.

Zəmanə Mənəviyyatını – Mənəviyyatsızlıq saydım.
Mənəviyyat yaratdım.

Zəmanə İradəsini – İradəsizlik saydım.
İradə yaratdım.

Zəmanə Amalını – Amalsızlıq saydım.
Amal yaratdım.

Zəmanə Əməlini – Əməlsizlik saydım.
Ocaq qaladım.
Təqiblərə yüksəldim. Ata çağırıldım.

Bəşərin nicatı – İnsanlaşmaqdadır.
İnsanlaşın – İnsanlaşdırın...

**Şölə Ayı, 7-ci il. Bakı.
(İyun, 1985-ci il).**

SABAHDAŞLARA

Dedim: Bəşər fəlsəfəsizdir!

Dedilər: Dünya bizimdir!

Dedim: Ləyaqət mənimsənilir!

Dedilər: Bu, yeni ləyaqətdir!

Dedim: Yalan aləmi bürüyüb!

Dedilər: Yalan – həqiqətdir!

Dedim: Üstümüzə həqarət yağışı yağır!

Dedilər: İslanmışın sudan nə pakı!

Dedim: İnsan – ruhani varlıqdır!

Dedilər: Biz bədənə bağlıyıq!

Dedim: İnsanın Mahiyyəti Mütləqdir.

Dedilər: Biz nisbiyə tapınıırıq!

Dedim: Dünyanın Mahiyyəti Mütləqdir.

Dedilər: Nisbidən başqa Mütləq yoxdur!

Dedim: İnsan Mütləqin təzahürüdür.

Dedilər: Mövhumatçısan!

Dedim: Təzə fəlsəfə yaradaq!

Dedilər: Başımızı saxlayaq!

Dedim: Varidata aldanmayaq!

Dedilər: Varidatsız düşmənin olsun!

Dedim: Əzaba qatlaşaq!

Dedilər: Əzab düşməninə qismət olsun!

Dedim: Sokrat deyirdi ki...

Dedilər: Sokratı öldürdülər!

Dedim: Yeni fikir söyləyək!
Dedilər: Biz tədqiqatçıyıq!

Dedim: Şərqi yaşadaq!
Dedilər: Onda gərək yaşamayaq!

Dedim: Müqəddəsliyi bərpa eləyək!
Dedilər: Günaha batarıq!

Dedim: Özümüzdən keçək!
Dedilər: Hünərdən keçək!

Dedim: Etiqadlı olaq!
Dedilər: Ehtiyatlı olaq!

Fikirsizlər arasında fikirlərimə həmdəm tapmadım!
Həqiqətlə dostlaşdım!
Əsərlərimi yazıb qurtardım.
İstədim ki, İnsan özünə bərabər olsun!
Mənim üçün O, göründüyündən artıqdır.
Buna görə də Ona inanıram.

**Şölə Ayı, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).**

M Ö V C U D L U Q

I. İNSANİ DÜNYA

İnsani dünya – insaniləşən dünyadır.

İnsanla təmasda olan dünya insani məna kəsb edən dünyadır.

İnsani dünyada – dünya insaniləşir, insan dünyalaşır.

İnsandan kənardakı aləm – insani münasibətlər dairəsində – yeni məzmun qazanır.

İnsaniləşən dünya – təzələşən dünya olur.

Burada maddiyyat ruhaniləşir.

Təbiət yenidən qiymətləndirilir.

İnsan təbiətdə maddiyyatdan artıq, böyük, yüksək olanı görür.

Təbiət Mütləq Mənanın ifadəsinə çevrilir; gözəllik, ülvilik, müqəddəslik keyfiyyətləri yaranır.

İnsaniləşən təbiət əvvəlki səviyyəsini ötür, yeni səviyyə əldə edir.

İnsan maddiyyatı maddiyyatdan yüksəyə qaldırır, ona yeni məna gətirir.

İnsani məna – ruhani mənadır.

İnsan ruhani varlıqdır və bu baxımdan maddiyyatdan yüksəkdir, ruhani qanunlar əsasında yaşayandır.

İnsan həm də cismanidir və bu səbəbdən maddi qanunlara riayət edəndir.

Ancaq maddi qanunların insan həyatında oynadığı rol mütləq deyil, ***çünki insanilik əslində ruhaniliyə bərabərdir, maddiyyatdan yüksəyə qalxmaq – insaniliyin meyarıdır.***

Yalnız ruhani mövcudluq – insani mövcudluqdur.

Cismanilik insanla başqa canlıların ümumiliyini təsdiq edir, ancaq həmin ümumilik insanilikdən uzaqdır, çünki insanilik insanın həmin ümumilik üzərində yüksəlməsindən başlayır.

İnsani mövcudluq əslində insanın ruhani qanunlar əsasında yaşaması deməkdir.

Bu səbəbdən də insanı maddiyyat qanunları əsasında dərk etmək – onu inkar etməkdir.

Dünyanın insaniləşməsi – dünyanın ruhaniləşməsidir.

Lakin bu ilkin və əbədi təmayül həyatda öz Mütləq ifadəsini tapmır.

İnsan dünyaya, təbiətə yalnız ruhanilik baxımından yanaşmır, həm də faydalıq, mənimsəmə baxımından yanaşır. Burada insanın dünyaya, təbiətə münasibətinin ziddiyyətli xüsusiyyəti meydana çıxır.

Mahiyyətə bərabər olmağa çalışan, ruhani varlıq olan insan dünyaya Mütləq mənada insani münasibət bəsləməyə can atır. Ancaq gerçəklikdə öz Mahiyyətini tam təsdiq edə bilməyən insan maddiyyata tam ruhani münasibət bəsləyə bilmir.

Həmin ziddiyyət cismaniliklə ruhaniliyin ziddiyyətindən doğur və insan həyatına mürekkəb bir gərginlik gətirir.

Öz Mahiyyətinə görə İnsan dünyanı Mütləq mənada insaniləşdir-məliydi, ancaq gerçəklikdə o, dünyanı həm də mənimsəyir.

İnsaniləşdirmə – insaniliyin ifadəsidir, mənimsəmə isə ümumən canlılara xas olan cəhətdir.

Bu səbəbdən də İnsani dünya – insaniləşən dünya olur.

Bu o deməkdir ki, insani mövcudluq – insandan kənardakı dünyanın insani dünyaya çevrilməsidir, insanla dünya arasındakı yadlığın aradan qaldırılmasıdır, insanla dünyanın biri-birinə qovuşmasıdır, dünyayla insan arasında birliyin yaranmasıdır.

İnsan kimi mövcud olmaq – dünyanı Özümləşdirməkdir.

Ancaq ***özümləşdirmək*** üçün ən əvvəl ***özümləşmək***, yəni müstəqilləşmək, özünü təsdiq etmək, əsarətdən xilas olmaq gərəkdir.

Yalnız Özümləşən Özümləşdirməyə qadirdir.

Dünyanı özümləşdirmək üçün onun əsarətindən xilas olmaq lazımdır.

FƏRQLƏNMƏYƏN BİRLƏŞMƏZ!

Buna görə də insan onu kölələşdirən, maddiləşdirən, əşyalaş-dıran, vəhşiləşdirən nə varsa, hamısından azad olmalıdır.

Özümləşmədə İnsan özünü təsdiq edir.

Özümləşdirmədə İnsan dünyanı təsdiq edir.

Dünyalaşmada İnsan həm özünü, həm də dünyanı təsdiq edir.

Özümləşmə balaca «Mən»in ölümü və böyük «Mən»in doğul-masıdır.

Balaca «Mən» İnsanı mahiyyətindən ayırır, böyük «Mən» onu mahiyyətə qaytarır.

Özümləşən özümləşdirmək qüdrəti əldə edir.

Özümləşdirən dünyalaşır, özünü özündən böyükdə tapır, başqalaşır.

Özümləşən İnsan dünyanı özümləşdirir və özünü dünyalaşdırır.

II. ÖZÜMLƏŞMƏ

Özümləşən «Mən»

Özümləşən – balaca «Mən»in zülmündən xilas olur, özüylə yadlığı aradan qaldırır, **özüylə doğmalaşır**.

Daxilində **Yırtıcılıq** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Yırtıcılığı** silir, Yırtıcılıq əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Şəhvətpərəstlik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Şəhvətpərəstliyi** silir, **Şəhvətpərəstlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Qorxu** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Qorxunu** silir, **Qorxu** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Ağalığ** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindəki **Ağalığı** öldürür və **Ağalığ** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Hərislik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Hərisliyi** silir, **Hərislik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Fatehlik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Fatehliyi** silir, **Fatehlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Xudpəsəndlik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Xudpəsəndliyi** silir, **Xudpəsəndlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Küdurət** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Küdurəti** silir, **Küdurət** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Şöhrətpərəstlik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Şöhrətpərəstliyi** silir, **Şöhrətpərəstlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Xurafat** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Xurafatı** silir, **Xurafat** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Zor** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Zoru** silir, **Zor** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Xülya** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Xülyanı** silir, **Xülya** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Hakimiyyətperəstlik** gəzdirən – quldur.

İnsan daxilindən **Hakimiyyətperəstliyi** silir, **Hakimiyyətperəstlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Maddiyyatpərəstlik** gəzdiren – quldur.
İnsan daxilindən **Maddiyyatpərəstliyi** silir və **Maddiyyatpərəstlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Varidatpərəstlik** gəzdiren – quldur.
İnsan daxilindən **Varidatpərəstliyi** silir və **Varidatpərəstlik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Hərcayilik** gəzdiren – quldur.
İnsan daxilindən **Hərcayiliyi** silir və **Hərcayilik** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Daxilində **Zülmkarlıq** gəzdiren – quldur.
İnsan daxilindən **Zülmkarlığı** silir və **Zülmkarlıq** əsarətindən, zülmündən qurtarır.

Özündən ayrılmayan – özünü tapmaz!

Özündən əl çəkməyən – özünə yüksəlməz.

Özümləşən – özündən keçər.

Balaca «Mən»ini öldürməyən böyük «Mən»inə yetməz!

Heyvan özüylə barışır – insan barışmır!

Heyvan özüylə kifayətlənir – insan kifayətlənmir!

Heyvan özündə qalır. Buna görə də özümləşmir.

İnsan özündən yüksəyə qalxır. Buna görə də özümləşir.

Heyvanı təbiət yaradır. İnsanı təbiət doğur, ancaq insan özünü yenidən yaradır.

Heyvan həmişə özünə doğmadır.

İnsan əvvəllər özünə yad olur, sonradan yadlığı aradan qaldırır, özüylə doğmalaşır.

Özüylədoğmalaşmanın yolu özüylədüyüş olur.

Yırtıcılıq – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan həmin yadlığı rədd edir.

Şəhvətpərəstlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Qorxu – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Ağalıq – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Hərilik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Fatehlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Xudpəsəndlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Küdurət – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Şöhrətpərəstlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Xurafat – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Zor – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Xülya – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Hakimiyyətpərəstlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Maddiyyətpərəstlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Varidatpərəstlik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Hərcayilik – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Zülmkarlıq – yadlıqdır. Özüylə doğmalaşan onu rədd edir.

Özünədoğmalıq – özünəyadlıqdan başlayır.

İnsan daxilindəki çirkinliyə uyuşmur, qovuşmur, ona yad münasibət bəsləyir və beləliklə də Özünə, öz əsl «Mən»inə üz tutur, özünü günahlandırır, cəzalandırır, dəyişdirir, **nəticədə yeni «Mən» peyda olur. Yırtıcılıqdan, şəhvətpərəstlikdən, qorxudan, ağalıqdan, hərislikdən, fəhlikdən, xudpəsəndikdən, küdurətdən, şöhrətpərəstlikdən, xurafatdan, zordan, xülyadan, hakimiyyətpərəstlikdən, maddiyyətpərəstlikdən, varidatpərəstlikdən, hərcayilikdən, zülmkarlıqdan xilas olan «Mən».**

Əvvəlki «Mən»ə, balaca «Mən»ə bənzəməyən, ona zidd olan, onunla təzad təşkil edən «Mən».

Həmin «Mən»i şərait, cəmiyyət yaratmır, İnsan özü yaradır.

İnsanın özüylə döyüşü təklidə cərəyan edən döyüşdür!

İnsanın özüylə tək qaldığı məqamda baş verən döyüşdür!

Daxili dünyanın dərin qatlarında baş verən döyüşdür!

İnsanın özüylə üz-üzə durmasıdır.

İnsanın özünü öldürməsi və yenidən diriltməsidir!

İnsanın öz ömür dəftərindəki yazıları pozması və təzə sözlər yazmasıdır!

İnsanın özünü döyməsi, özünə doy gəlməsidir!

Bu döyüşdə insanın köməyi, arxası – özüdür!

Özümləşmə – gerçəklik səviyyəsində və Mütləq səviyyədə meydana çıxır.

Gerçəklik səviyyəsində özümləşmə nisbi səciyyə daşıyır; burada böyük «Mən»in balaca «Mən» üzərində qələbəsi tam

olmur, daxili aləm çirkinlikdən tam xilas olmur, müqəddəslik səviyyəsinə yüksəlmir.

Yırtıcılıq sarsılır, ancaq məhv olmur.

Şəhvətpərəstlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Qorxu sarsılır, ancaq məhv olmur.

Ağalıq sarsılır, ancaq məhv olmur.

Hərislik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Fatehlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Xudpəsəndlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Küdurət sarsılır, ancaq məhv olmur.

Şöhrətpərəstlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Xurafat sarsılır, ancaq məhv olmur.

Zor sarsılır, ancaq məhv olmur.

Xülya sarsılır, ancaq məhv olmur.

Hakimiyyətpərəstlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Maddiyyətpərəstlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Varidətpərəstlik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Hərcayilik sarsılır, ancaq məhv olmur.

Zülmkarlıq sarsılır, ancaq məhv olmur.

Gerçəklik səviyyəsində İnsan nisbi mənada özümləşir.

Çünki həmin səviyyədə İnsan öz Mahiyyətinə bərabər ola bilmir.

Çünki gerçəkliyin insanı kamilləşdirmə imkanı məhduddur.

Bu səbəbdən də **Özümləşmə** İnsanı gerçəklikdən yüksəyə qalxmağa, gerçəkliyin məntiqindən, imkanlarından kənara çıxmağa, Mütələqin Qanunları əsasında yaşamağa sövq edir.

Gerçəklikdə Mütələqin Məntiqi əsasında yaşamaq, yəni gerçəkliyin imkanlarından artıq yaşamaq, gerçəkliyə sığmayan dərəcədə kamil yaşamaq – özümləşmənin tələbi budur.

Gerçəkliyin təsdiq etdiyi, qanun, zirvə, nümunə saydığı kamilliyi rədd etmək, qeyri-kamillik saymaq; gerçəkliyə sığmaz dərəcədə kamil olmaq, çirkinlikdən Mütələq mənada azad olmaq, Mütələq kamilliyə yüksəlmək – özümləşmənin tələbi budur!

Özümləşmə Mütələqlik tələb edir, çünki **özümləşmədə** İnsan Mütələq Mahiyyətə yetir.

Özümləşən – Gerçəkliyi ötür!

Özümləşən Təbiət

Təbiət – Mütləqin təzahürü, müqəddəsliyin təsdiqi, ruhaniliyin ifadəsidir.

Ancaq insanla münasibətdə təbiət mənimsənilir; insan təbiətə sahib olur, insanın təbiət üzərində ağılığı bərqərar olur, təbiətin taleyi faydalanma niyyətindən asılı olur.

İnsanla münasibətdə təbiət öz müstəqilliyini itirir.

Təbiətə mahnı qoşan insan – onu kölə vəziyyətinə salır, təbiət özündən ayrılır, təbiətlə insan arasında yadlıq yaranır.

Ağılıq – yadlıqdır.

Buna görə də insandan ən çox asılı olan təbiət əslində insana ən çox yad olan təbiətə çevrilir.

Mənimsənilən, istifadə edilən təbiət ruhanilikdən, Mütləq insanilikdən uzaq düşür.

Təbiəti mənimsəyən əslində təbiəti itirir.

Mənimsənilən Dağ – ülvyyət dağından salınır, insani keyfiyyətlərin tərcümanı rolunu itirir.

Mənimsənilən Meşə – ağılı, üreyi, xəyalı Mütləqə aparən, daxili aləmi coşdurən, müqəddəs ehtiras oyadan mənəvi Sərvət rolunu itirir.

Mənimsənilən Səma – öz qeyri-adi, ruhani seyrindən, cazibədarlığından, qüdsiyyətindən aralanır, insanın səmaya vəcdli münasibəti maddi münasibətlə əvəz olunur.

Mənimsənilən Çay – nəğməkarlığını itirir, təmənnalı ünsiyyət çay şeiriyyətini söndürür.

İnsan ***Torpağı*** təkcə güzəran mənbəyi kimi sevmir, insanın həyatını, ömrünü mənalandıran əvəzsiz ruhani varlıq kimi sevir. Bu baxımdan mənimsənilən, güzəran vasitəsinə çevrilən ***Torpaq*** öz Ali Mənasından ayrılır.

Təbiəti mənimsəmək – zəruri ehtiyacdır. Bunsuz insan yaşaya bilməz. Ancaq həmin zəruri ehtiyac insanın təbiətlə ünsiyyətinə qeyri-ruhanilik, qeyri-müqəddəslik gətirir.

Burada təbiət öz mahiyyətinə bərabər olmur.

Digər tərəfdən, həmin münasibətdə insan öz mahiyyətinə bərabər yaşamır.

Maddi ehtiyacın ödənilməsi – insana ruhani keyfiyyətlərin qurban verilməsi bahasına başa gəlir və insan həyatının faciəvi cəhətlərindən biri elə budur.

Mütləq mənada, Mahiyyət baxımından insanın təbiətə münasibəti tam ruhani olmalıydı.

Ancaq gerçəklikdə, İnsanın təbiətlə ünsiyyətində maddi faydalıq niyyəti üstünlük təşkil edir.

Bu, insan həyatına əzəli ziddiyyət gətirir.

Təbiət insandan asılı olmamalıdır!

Bu vaxt İnsan onu tam özümləşdirə bilirdi!

Yalnız özümləşən, mütləqləşən, özündən kənardakı qüvvədən asılı olmayan, mənimsənilməyən təbiət – insani mənani təsdiq etməyə, insaniləşməyə qadirdir.

Yalnız özümləşən təbiət – insan tərəfindən özümləşdirilən təbiət səviyyəsinə qalxır.

Kölələşən təbiət – insandan ayrılan təbiətdir.

Bu səbəbdən də İnsanın təbiətə sahibliyi – təbiətin insandan uzaqlaşması deməkdir.

Sahiblik – təbiəti Mütləq ruhani ülvüyyətindən ayırır, səcdə Müqəddəsliyinə xələl gətirir.

İnsanın təbiət üzərində sahibliyi onun ləyaqətinə ziyan vurur.

Çünki təbiətə səcdə – əslində insani mahiyyətə səcdə deməkdir.

Bu səbəbdən də təbiətin insan ağılığından azad olması, ***Özümləşməsi*** – insaniliyin Ali təsdiqi deməkdir.

Təbiət öz Müstəqilliyinə, Təbiiyyətinə qayıtmalıdır, insan təbiət üzərində ağalığı iddiasından əl çəkməlidir, təbiətə təbiətin gözüylə baxmalıdır.

Yalnız onda təbiət təbiətə, insan insana tam bənzəyəcək.

Təbiətin özümləşməsinin gerçəklik səviyyəsi – nisbi, natam ***Özümlük*** yaradır.

Burada təbiət mənimsənilir, ancaq bacarıqla, ehtiyatla, biliklə; insanın ağılığı qalır, ancaq «incələşir», «həssaslaşır», «mərhəmətləşir».

Özümləşmənin Mütləq səviyyəsi – Ağalığın, Sahibliyin tam aradan qalxmasını, təbiətin tam müstəqilləşməsinə tələb edir.

Təbiəti mənimsəmədən – insan yaşaya bilməz.

Ancaq mənimsəmə – təbiəti insana yadlaşdırır.

Həmin yadlığın ölümü – insanla təbiətin vəhdətini yaradır.

Mənimsənilən təbiət Özümləşən təbiətə çevrilir.

Mütləq mənada bu mümkün deyil.

Deməli, təbiət insanla münasibətdə heç zaman özü olmur.

Deməli, insan təbiətlə münasibətdə heç zaman tam özü olmur.

Deməli, insanın ruhani mahiyyəti təbiətlə münasibətdə realizə edilməmiş qalır.

İnsan maddi ehtiyaclarını ödəməsə – yaşaya bilməz!

Ancaq maddi ehtiyacın ödənilməsi – insanın insaniliyinə mane olur.

İnsanla münasibətində təbiət yalnız nisbi özümləşməyə qadirdir.

Mütləq özümləşməyə insanın cismaniliyi mane olur.

Özümləşən Cəmiyyət

Özümləşən cəmiyyət – ***Müstəbid əsarətindən*** azad olan cəmiyyətdir.

Cəmiyyətin məqsədi – İnsanı təsdiq etməkdir.

Müstəbidlikdə insanların ləyaqəti mənimsənilir.

Müstəbid başqalarının Mənliyinə sahib olur, onları əşyalaşdırır.

Beləliklə, cəmiyyət öz Məqsədindən ayrılır.

Cəmiyyətdə özünü tapmağa çalışan İnsan özünü tam itirir və nəticədə insanla cəmiyyət arasında gərgin ziddiyyət əmələ gəlir.

İnsana yad olan cəmiyyət özünə yad olur.

Fərdiyyət yox olur, deməli, cəmiyyət də yox olur, çünki cəmiyyət müstəqil fərdlərin məcmusudur; fərdi xüsusiyyətlərini itirmiş insan – insan deyil, əşyadır, əşyaların məcmusu isə insani cəmiyyət yaratmağa qadir deyil.

Əslində insan fərdiyyət deməkdir, həmin fərdiyyət mövcudluğun ali səviyyəsində cəmiyyət ehtiyacı yaradır.

Müstəbidlik həmin ehtiyacı əsarət eybəcərliyinə çevirir.

Ancaq əslində müstəbidlik həm də müstəbidin insan kimi, şəxsiyyət kimi ölümü deməkdir.

Çünki cəmiyyətə sahib olan – özünə sahib olmur, hamının mənliliyini mənimləyən – öz mənliliyini itirir; **Mütləq ağalığ Mütləq səfalət törədir.**

Bu baxımdan müstəbidin hökm sürdüüyü cəmiyyət – insanlardan məhrum olan cəmiyyətdir.

Müstəbidlik – cəmiyyətin və müstəbidin ruhani ölümüdür.

Müstəbid cəmiyyəti – ölü cəmiyyətdir.

Özümləşmək – müstəbidliyi ləğv etmək, cəmiyyəti özünə qaytarmaq, insanı özünə çatdırmaq deməkdir.

Müstəbidlik kütləvi köləlik yaradır.

Köləlik – insanın özündən əl çəkməsidir.

Özündən əl çəkən insan – özündən əl çəkən cəmiyyət törədir.

Həmin cəmiyyətdə müstəbid özü qula çevrilir.

Çünki kölələşdirmək – kölələşməkdir.

Bu nöqtəyi-nəzərdən müstəbidliyin hökm sürdüüyü cəmiyyət – kölələr cəmiyyətidir.

Özümləşmək – kölələr cəmiyyətini İnsani cəmiyyətə çevirmək deməkdir.

Müstəbidlik – cəmiyyətdə məzar eyniyyəti yaradır.

Həyat – müxtəlifliyin, zənginliyin, bənzərsizliyin, əvəzsizliyin təsdiqidir.

Müstəbidlik – insaniliyin əzəli mənasına ziddir.

Bu baxımdan, müstəbidlik – anti-həyatdır.

Özümləşmək – anti-həyati münasibətləri ləğv etmək, cəmiyyəti özünə qaytarmaq deməkdir.

Cəmiyyət – insanların ruhani birliyidir.

Həmin birlik – mənəviyyat, idrak, amal birliyindən doğur.

Zorla yaranan birlik, zorla ağıllara pərçimlənən, duyğuları zəncirləyən birlik, zülm, zillət bahasına qazanılan birlik – cəmiyyətin süqutudur.

Həmin birlikdə ruhanilik iştirak etmir, yəni İnsanilik iştirak etmir, bu səbəbdən də o, qeyri-insani birlik olur.

Həmin birlik hərtərəfli (total) yadlaşma və süni həmdəmlik törədir.

Yadlıq və sünilik – insaniliyin məğlubiyətidir.

Zorla yaranan birlikdə İnsan məğlub olur.

Özümləşmək – həmin məğlubiyyəti qələbəyə çevirmək, Zoru həyatdan silmək deməkdir.

Yalnız ürəyin ürəyə, aqlın aqla, iradənin iradəyə qovuşmasından doğan cəmiyyət özü olur.

Özümləşmək – Zorla təsdiq olunan, qəbul edilən əqidənin, düşüncə tərzinin cəmiyyətdən silinməsidir.

Düşüncə təzi, əqidə – insanın daxili dünyasında bitməli, yetişməli, daxili dünyanın Mütləq Mahiyyətini ifadə etməlidir.

Zor idrakın ahəngini pozur, düşüncəni təbii axarından ayırır, onu öz əksinə çevirir.

İnsan öz istədiyi kimi düşünür, istənilən kimi düşünür, insanın aqlına ağılıq edirlər.

Özünə bənzəməyə, özünə yad olan insan cəmi – insani cəmiyyət adlandırılı bilməz.

Müstəqil düşüncədən məhrum olanlar cəmiyyəti – özünü itirmiş cəmiyyətdir.

Həmin cəmiyyəti özümləşdirmək – əqidənin Zorla qəbul edilməsi eybəcərliyini həyatdan silmək deməkdir.

Fərd cəmdə özünü tapır: cəmiyyət hadisəsinin ümdə cəhəti bundan ibarətdir.

Cəm fərdi kölə vəziyyətinə salanda – cəmiyyət özünə yad olur.

Çünki cəmiyyət fərdi yüksəltmək, qorumaq, böyütmək, insani mahiyyətə bərabər etmək üçün yaranıb.

Cəm – müstəqil fərdlərin birliyi kimi həyatidir, fərdlərin əsarəti kimi – anti-həyatidir.

Özümləşmək – cəmin fərd üzərində zülmünə son qoymaq deməkdir.

Ən müstəqil olan – ən ictimai olandır.

Bu həqiqətə əsaslanan cəmiyyət – Özümləşən cəmiyyətdir.

Özümləşmək – Maddiyyat əsarətindən xilas olmaqdır.

Maddiyyat insan həyatında Məqsəd yox, Vasitə olmalıdır.

Maddiyyat vasitəsiylə insan cismani yaşayır.

Maddiyyat ruhani həyat yaratmır.

Bu səbəbdən də cəmiyyət maddiyyata pərçimlənib qala bilməz. Maddiyyat cəmiyyətin məqsədi ola bilməz.

Cəmiyyətin bütün gücü, qüdrəti Maddiyyata həsr oluna bilməz.

Onda cəmiyyət öz ruhani məqsədindən uzaq düşər, özünə bənzəməz.

Maddiyyat əsarətinə düşər olan cəmiyyət, yaşayışını maddiyyata həsr edən cəmiyyət, maddiyyata pərçimlənən cəmiyyət – özündən ayrılmış cəmiyyətdir.

Maddiyyat dalınca qaçan, maddiyyatı ictimailiyin meyarına çevirən cəmiyyət – özündən ayrılmış cəmiyyətdir.

İctimailiyin meyarı – ruhanilik, İnsanilik olmalıdır.

Maddiyyatı Mütləqləşdirən cəmiyyət – ruhaniliyi nisbiləşdirir və bununla da İnsaniliyə xəyanət edir.

Özümleşmə həmin qəbahətə son qoyur.

Maddiyyat vasitə kimi qiymətləndirilir, Məqsəd kimi qiymətləndirilmir.

Cəmiyyət bütün insanlara eyni gözlə baxan valideyn olmalıdır.

Yalnız belə olduqda cəmiyyətlə insan doğmalaşar, doğma cəmiyyət yaranar.

Bərabərsizliyi təsdiq edən cəmiyyət – özündən ayrılmış cəmiyyətdir.

Bütün insanlar cəmiyyətdə eyni imtiyazlara malik olmalıdır.

Qabiliyyət fərqi, ixtisas fərqi, silki mənsubiyyət fərqi – imtiyaz fərqi yaratmamalıdır.

Qabiliyyət bərabərsizliyi – maddi bərabərliyi, imtiyaz bərabərliyini inkar etmir, çünki qabiliyyətindən, ixtisasından asılı olmayaraq, bütün insanlar – ruhani varlıqdır, Mütləqin təzahürləridir və bu səbəbdən də cəmiyyət onlara eyni münasibət bəsləməlidir.

İndiyə qədər mövcud olan cəmiyyətlərin hamısı insanların bir hissəsini əzizləyib, digər hissəsini lənətləyib.

Cəmiyyət hələlik heç vaxt bütün insanlara ana olmayıb.

Qabiliyyət – başqasının imtiyazlarını qarət etmək, güc – başqasını əsarətə salmaq niyyətinə yönəlib.

Cəmiyyət parçalanıb, paralanıb, düşmənlər qütblərə bölünüb, həyat uğrunda mübarizə adlanan yırtıcılıq məhəbbəti üstələyib.

Cəmiyyət özünə oxşamayıb, özünə zidd yaşayıb.

Özümləşmədə cəmiyyətin ögey analığı ölür, doğma analığı başlayır və yalnız bu zaman fərdlə cəmin əsil vəhdəti peyda olur.

Bütün insanlar cəmiyyətdən eyni dərəcədə bəhrələnməlidir.

Özümləşən cəmiyyət bu həqiqəti təsdiq edir.

Ruhani Kamil – özünü başqasına bərabər sayır.

Ruhani Kamil – cəmiyyətdən mükafat, imtiyaz ummur.

Onun mükafatı, imtiyazı kamilliyin özüdür.

Özümləşən cəmiyyət – ruhani kamillərin cəmiyyətidir.

Kamillər – doğmalardır.

Özümləşmək – Yalan əsarətindən xilas olmaqdır.

İnsanı aldadan cəmiyyət – özünə inanmır.

Xurafatı insanın ağılına, duyğularına hopduran cəmiyyət – özünə inanmır.

İnsanlardan həqiqəti gizləyən cəmiyyət – özünə inanmır.

Zülmü ədalət kimi, həqarəti ləyaqət kimi təsdiq edən cəmiyyət – özünə inanmır.

İnsanları süniliyə alıxdıran cəmiyyət – özünə inanmır.

Həqiqətə yad olan – özünə yad olur.

Özümləşmək – həqiqətə tapınmaqdır.

İndiyə qədər cəmiyyət öz cüzi və nisbi səviyyəsinə nail olub.

Bu nöqtəyi-nəzərdən cəmiyyət heç vaxt tam özü olmayıb.

Cəmiyyətin tam özümləşməsi üçün onun Mütəlak Mənada yeniləşməsi gərəkdir.

Bunun üçün insan öz Mahiyyətinə bərabər olmalıdır.

Özümləşən İnsan

Özümləşən – Ömrünə sahib olandır.

Ömrə sahib olmaq – ömür üzərində insanın hakimliyi, ömrü istənilən səmtə yönəltmək, istənilən niyyətə həsr etməkdir.

Ömür insanın sərvətidir. O, onu istədiyi kimi xərcləyir.

İnsanın ağılından, duyğularından, iradəsindən kənarında ömrə sahib olan Qüvvə yoxdur.

Ömrə sahib olmaq – ömrün cilovunu öz əlinə almaq deməkdir.

Ömrün amiri və memarı insan özüdür.

Nə cəmiyyət, nə **Başqası**, nə qanun-qaydalar İnsanın bu əzəli səlahiyyətini inkar edə bilməzlər.

Həmin haqqın təsdiqi insanla cəmiyyət arasında həqiqi vəhdətin yaranmasını təmin edir.

Heç kəs başqasının ömrünə sahib ola bilməz, heç bir qanun insanın öz ömrü üzərində Mütləq haqqını məhdudlaşdırma bilməz.

Ömrünə sahib olan – ömrünü başqasına **könüllü şəkildə** həsr edə, fəda verə bilər.

Həmin könüllülük insanla cəmiyyət arasında əsil ruhani vəhdətin əsasını təşkil edir.

Ömrün Sahibi ömrünü Amala, Məhəbbətə, Dostluğa, Qeyrətə könüllü şəkildə fəda verir, öz Ümdə, Mütləq haqqından keçir və bununla da özünün İnsani qüdrətini təsdiq edir.

Zorla alınan ömür – antiruhaniyyətin təsdiqidir.

Daxili ehtiyacın, ehtirasın təzahürü olan **könüllü** ömürdən keçmə – Müqəddəsliyin təsdiqidir.

Ömrümə sahibəm, ancaq sahibliyimdən keçirəm, çünki İnsanam, Mütləqə bağlıyam, fədakarlıq səviyyəsinə yüksələ bilərəm.

Ömrüm üzərində Mütləq haqqım var, ancaq həmin haqdan keçirəm, çünki İnsanam, Amala xidmət – İnsani aqibətimdir.

Ömrümü heç kəsə tabe etməmişəm, Amala tabe edirəm, çünki İnsanam, – bu tabeliyyətin qüdsiyyətini anlayıram.

Ömrümü ölümə yox, həyata hazırlamışam, **ancaq əqidə naminə ölümə gedərəm**, çünki bu ölüm – ömrün ən böyük qələbəsidir.

Ömür mənimkidir, onu heç kəs mənim əlimdən ala bilməz, ancaq mən onu Müqəddəsliyə bağışlayıram. İnsaniliyin ülvi Məntiqi bunu deyir.

Ömrün üzərində Zorakanə, xarici hakimlik – İnsaniliyə ziddir.

Çünki burada İnsan müstəqilliyini, özünəməxsusluğunu itirir.

İnsan ömrünü zəbt edən, əzəli haqqını tapdayan Zor nəticədə süni vəhdət, süni fədakarlıq, süni cəfakəşlik qazanır.

Zor gücünə yaranan fədakarlıq – əslində qorxaqlıqdır.

Zor gücünə yaranan vəhdət – əslində dərəbəylikdir.

Zor gücünə yaranan qələbə – əslində məğlubiyətdir.

Ömrü fəda verməyin ən böyük mükafatı – fədakarlıqdır.

Buna görə də mükafat naminə fədakarlıq – əslində Zorun başqa biçimdə təsdiqidir.

Mükafat – hardasa Zordur.

Mükafatlanmaq – əslində Zora tabe olmaqdır.

Mükafat – Zorun ikinci sifətidir.

Bu səbəbdən mükafatlanma cəzbi – Zorakılıq qəsdidir.

Həmin qəsdə dəf etmədən – özümləşmək olmaz.

Ömrü İnsana tapşırmadan onu İnsandan almaq günahdır.

Özümləşmək – ömrü İnsana tapşıрмаqdır.

Özümləşən – Ağılına sahib olandır, öz ağılı üzərində başqasının ağılığını rədd edəndir.

Ağılına sahib olan – dünyaya, təbiətə, cəmiyyətə, insana öz ağılının hökmüylə yaşayır, müstəqil düşüncə adlanan Qüdrətə arxalanır.

Başqasının fikrini, ümumi ideyanı – o, Zorla yox, ağılın qənaətinə əsasən qəbul edir.

Ağılına sahib olan – ağılın tələbinə cavab verməyən fikirləri rədd edir.

Ağılın inanmadığına inanmaq – qəbahətdir.

Ağılına sahib olan – Zorun ağıl üzərində hakimiyyətini rədd edir, hipnoz adlanan Zoru inkar edir, ölü fikir eyniyyətini, əqli köləliyi qəbul etmir.

Müstəqil düşüncə haqqı olmadan İdeyaların həqiqi təsdiqi mümkün deyil.

Mənim müstəqil düşüncəyə haqqım olduğundan həqiqəti yalandan ayıra bilirəm, həqiqəti qəbul edə, yalanı inkar edə bilirəm.

Müstəqil düşünmə haqqım olmasaydı, mən yalanı həqiqət əvəzinə qəbul edərdim, beləliklə də özümü, başqasını və ümumən cəmiyyəti aldatmış olardım.

Müstəqil düşünmə haqqım olmasaydı, mən yad həqiqətlər, özgələşmiş kəlamlar dünyasında yaşayardım, yəni əslində həqiqətsizləşərdim.

Müstəqil düşünmə haqqım olmasaydı, mən cansızlaşar, özüm-süzleşərdim.

Cəmiyyət məni istədiyi kimi oynadardı.

İnamsızlaşardım, həyat yollarında daim bürəyərdim.

Maddiləşərdim: otdan, daşdan fərqlənməzdim.

Ağılına sahib olmayan – özünə sahib olmaz.

Özümləşmək – ağılı İnsana tapşırmaq deməkdir.

Özümləşən – Qəlbinə sahib olur.

Ürəyini Zordan qoruyur, cəmiyyətin, başqasının qəlb üzərində Müstəbidliyini rədd edir.

Zorakı məhəbbət – rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** sevilməyə cəhd göstərəndə – Ürək bu cəhdi rədd edir.

Zorakı Səcdə rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Səcdə tələb edəndə, Ürək bu tələbi rədd edir.

Zorakı Etiqad rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Etiqad tələb edəndə, Ürək bu tələbi rədd edir.

Zorakı Sevinc rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Sevinc tələb edəndə, Ürək onu rədd edir.

Zorakı Kədər rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Kədər tələb edəndə, Ürək onu rədd edir.

Zorakı Sədaqət rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Sədaqət tələb edəndə, Ürək onu rədd edir.

Zorakı Heyrət rədd olunur.

Cəmiyyət, Başqası **zorla** Heyrət tələb edəndə, Ürək onu rədd edir.

Özümləşən İnsan – ürəyi eybəcərliyin təzyiqindən xilas edir, onun təmizliyini, xalisliyini, böyüklüyünü qoruyur.

Zorakı **Məhəbbəti** rədd edən Ürək – əsil Məhəbbəti yaşadır.

Zorakı **Səcdəni** rədd edən Ürək – əsil Səcdəni yaşadır.

Zorakı **Etiqadı** rədd edən Ürək – əsil Etiqadı yaşadır.

Zorakı **Sevinci** rədd edən Ürək – əsil Sevinci yaşadır.

Zorakı **Kədəri** rədd edən Ürək – əsil Kədəri yaşadır.

Zorakı **Sədaqəti** rədd edən Ürək – əsil Sədaqəti yaşadır.

Zorakı **Heyrəti** rədd edən Ürək – əsil Heyrəti yaşadır.

Özümləşən – öz İradəsinə sahib olur.

Öz İradəsinə sahib olan – Özgə İradəsinin əsarətini qəbul etməz, öz iradəsinin gücüylə həmin əsarətdən qurtarar.

İradəyə sahib olan öz iradəsinin müstəqilliyini qoruyar, ona arxalanar, onu eşidər.

İradəyə sahib olan – İnsani ləyaqəti təsdiq edər, özünü özünə tapşırar.

İradəyə sahib olan – əzaba əyilməz, maddiyə baş əyməz, nəşəyə uymaz, bədənə yalmanmaz.

İradəyə sahib olan – təbəqələşməz, sinifləşməz – insaniləşər.

İradəyə sahib olan – özüylə barışmaz, gerçəkliklə barışmaz, özündən yüksəyə qalxar, gerçəklikdən yüksəyə qalxar.

İradəyə sahib olan – şəraitə pərçimlənməz, cəmiyyətdə itməz, özünə bənzəyər.

İradəyə sahib olan – Amalın Məntiqini Həyatın Məntiqindən üstün sayar, həmin Məntiqin əsasında yaşayar.

Özümləşən – özünə məsul olur, özü qarşısında cavab verir, özünün hakiminə çevrilir.

Qalibyyətin də səbəbkarı odur, məğlubyyətin də, böyüklüyün də səbəbkarı odur – kiçikliyin də, gözəlliyin də səbəbkarı odur – çirkinliyin də, ləyaqətin də səbəbkarı odur – qəbahətin də.

Udan da odur, uduzan da.

Yalnız özünə cavabdeh olmağı bacaran – cəmiyyətə cavabdeh ola bilər.

Özünə məsul ola bilməyən – cəmiyyətə məsul ola bilməz.

Öz çiyində məsuliyyət yükü daşımayan – cəmiyyət yükü daşıya bilməz.

Özünə məsul olmaq – cəmiyyətə gerek olmaqdır.

Ən çox özü olan – ən çox ictimai olandır.

Bu baxımdan Özümləşən – cəmiyyətdən çıxmaq haqqına malik olur.

Bu haqq İnsana cəmiyyətlə əsil, insani, ruhani, ləyaqətli birlik yaratmaq imkanı verir.

Mənim cəmiyyətdən çıxmaq haqqım var, ancaq mən cəmiyyətdən çıxmıram.

Çünki cəmiyyətlə özüm arasında daxili bağlılıq görürəm.

Mən **könüllü surətdə, ürəyimin, idrakımın hökmüylə** cəmiyyətə qovuşuram, cəmiyyətsiz yaşaya bilmirəm.

Cəmiyyətlə mənim münasibətimdə zorakılıq yoxdur, çünki mən istədiyim vaxt cəmiyyəti tərk edə bilərəm, buna mənim haqqım var.

Həmin haqq olmadıqda insanla cəmiyyət arasında yadlıq, düşmənçilik yaranır.

Belə cəmiyyət dustaqxanaya bənzəyir, buradan öz xoşunla, arzunla çıxıb bilməzsən, bura salınmısan...

Cəmiyyətdən çıxmaq haqqı olmadıqda – cəmiyyət insanla istədiyi kimi rəftar eləyər, onu istədiyi şəkllə, vəziyyətə salar.

İnsanın cəmiyyəti tərk etmək haqqı olmalıdır, bunsuz onun cəmiyyətdə mövcudluğu zillətə çevrilər.

Özümləşmənin gerçəklik səviyyəsində – insan Nisbi Sahibliyə nail olur; yalnız gerçəklik səviyyəsini ötən Mütləq Özümləşmədə insan özünə tam sahib olur.

Mütləq Özümləşmə – Amala çatmaqdır.

III. ÖZÜMLƏŞDİRMƏ

İnsaniləşən Təbiət

Günəş yoxdur: İnsan sevinci, İnsan hərarəti, İnsan ucalığı, İnsan qayəsi, İnsan qayğısı, İnsan məhəbbəti, İnsan şəfqəti var!

Günəş – insaniləşib!

Səma yoxdur: İnsan Müqəddəsliyi, İnsan Ülviliyi, İnsan Qüdsiyyəti, İnsan Ləyaqəti var!

Səma – insaniləşib!

Dəniz yoxdur: İnsan genişliyi, İnsan müdrikliyi, İnsan söhbəti, İnsan sükutu, İnsan Həlimliyi, İnsan coşqunluğu, İnsan laylası, İnsan üsyanı var!

Dəniz – insaniləşib!

Dağ yoxdur: İnsan vüqarı, İnsan dözümü, İnsan möhtəşəmliyi, İnsan sabitliyi, İnsan tərəri, İnsan əzəməti var!

Dağ – insaniləşib!

Çiçək yoxdur: İnsan zərifliyi, İnsan təravəti, İnsan mehri, İnsan sevdası var!

Çiçək – insaniləşib!

Çay yoxdur: İnsan nəgməsi, İnsan həyəcanı, İnsan rahatsızlığı, İnsan təbi var!

Çay – insaniləşib!

Yol yoxdur: İnsan ömrü, İnsan istəyi, İnsan dərdi, İnsan bəxtiyarlığı, İnsan qələbəsi, İnsan məğlubiyyəti var!

Yol – insaniləşib!

Bulaq yoxdur: İnsan yanğısı, İnsan həsrəti, İnsan qəhri var.

Bulaq – insaniləşib!

Çöl yoxdur: İnsan gəlişi, İnsan intizarı, İnsan mehri var.

Çöl – insaniləşib!

Bahar yoxdur: tumurcuqlanan, çiçəklənən, aşıb-daşan yeni hissiyyat, məhəbbətləşən münasibətlər, günəşləşən çöhrələr, gülüş seli, əriyən ətəlat, yaşıllaşan ünsiyyət var.

Bahar – insaniləşib!

Səhər yoxdur: təzə açılan ümid var, təzə çırtlayan sevinc var, təzə yeriyan qayğı var, təzə bəslənən arzu var, təzə qövr edən əzab var, təzə sevilen Aşiq var!

Səhər – insaniləşib!

Qürub çağ yoxdur: İnsan hüznü, İnsan yalqızlığı, İnsan qəribliyi, İnsan kövrəkliyi var.

Qürub çağ – insaniləşib!

Gecə yoxdur: İnsan pünhanlığı, İnsan mərhəmliyi, İnsan etirafı, İnsan sirri var.

Gecə – insaniləşib!

Meşə yoxdur: Sehrlı sükut, doğma səs, ülvi möhtəşəmlik, ucalıq ehtirası var.

Meşə – insaniləşib!

Qış yoxdur: İnsan sərtliyi, İnsan soyuqluğu, İnsan təmizliyi var.

Qış – insaniləşib!

Yay yoxdur: İnsan ömrünün qızğın çağ

Yay – insaniləşib!

Payız yoxdur: İnsanın cavanlığıyla ayrılmaq mərasimi var.

Payız – insaniləşib!

İnsan təbiətdə özünü tapanda – təbiət insaniləşir.

İnsan təbiətə qovuşanda – təbiət insaniləşir.

İnsaniləşmə – təbiətin özümlüyünü, müstəqilliyini ləğv etmir.

Həmin müstəqillik, özünəməxsusluq yeni məna kəsb edir.

İnsaniləşən təbiət özünü yeni səviyyədə təsdiq edir.

İnsaniləşən təbiət – ruhaniləşir.

Təbiəti insaniləşdirən İnsan özüylə təbiət arasındakı yadlığı aradan qaldırır.

İnsaniləşən – doğmalasıdır.

İnsan yad dünyada yaşaya bilməz!

Təbiəti özümləşdirməklə o, özünün daxili, ruhani ehtiyacını ödəyir.

Özümləşdirmənin gerçəklik səviyyəsində təbiət yalnız nisbi mənada insaniləşir.

Günəş – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Səma – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Dəniz – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Dağ – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Çiçək – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Yol – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Çöl – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Bulaq – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Bahar – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Səhər – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Qürub çağı – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Gecə – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Meşə – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Qış – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Yay – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Payız – İnsani Mahiyyətin təzahürü kimi də sevilir, maddi faydalanma vasitəsi kimi də.

Əslində gerçəklikdə ümumi hal kimi maddi faydalanma məziyyəti ruhani məziyyətdən daha çox sevilir, daha yüksək qiymətləndirilir.

Yalnız Özümləşmənin Mütləq səviyyəsində təbiət tam insaniləşir.

Ancaq həmin səviyyə – insanın cismani imkanlarından kənarıdır.

Bu baxımdan, Təbiəti Mütləq mənada İnsaniləşdirməyə can atan İnsan öz arzusuna heç vaxt tam çatmır.

Qəribə vəziyyət yaranır.

Təbiəti tam İnsaniləşdirmək üçün insan öz cismaniliyindən əl çəkməlidir.

Bu, insanın ölümü deməkdir.

Yaşayan insan – Təbiətin Mütləq İnsaniləşməsinə can atır – onun nisbi insaniləşməsinə nail olur.

İnsaniləşən Cəmiyyət

Ağanın mənafeyinə yox, **Sinfin** mənafeyinə yox, **Silkin** mənafeyinə yox, **Müçərrəd Ümuminin**, **Hamının** mənafeyinə yox, – **hər bir Şəxsin**, fərdin mənafeyinə xidmət edən cəmiyyət – İnsani cəmiyyət sayıla bilər.

Bu o deməkdir ki, Maddi Mülkiyyət bir kəsin yox, **Müçərrəd Ümuminin**, **Hamının (Dövlətin)** yox, hər bir fərdin malı olmalıdır.

Bu o deməkdir ki, Mülkiyyətə zəhmətkeş sahib olmalıdır.

Mülkiyyətlə zəhmətkeş arasında yadlıq aradan qalxmalıdır.

Hər bir şəxs əməyinin bəhrəsini mənimsəməlidir.

Mülkiyyət – **Mücərrəd Ümuminin, Hamının** sərəncamına verildə, fərd mülkiyyətdən məhrum olanda, **Mücərrəd Ümumi** şəxsiyyətin **Ağasına** çevrilir.

Bu, fərdlə Ümumi arasında uçurum yaradır.

Cəmiyyətin bir qütbündə – Mülkiyyətə tam sahib olan – Möhtəşəm Ümumi, – o biri qütbündə – Mülkiyyətdən tam məhrum olan Məzlum Fərd dayanır.

Möhtəşəm Ümumi – fərdin maddi təminatını öz üzərinə götürməklə – onu şəxsi Müstəqillikdən məhrum edir.

Yeni bərabərsizlik, yeni ziddiyyət, yeni ədalətsizlik meydana gəlir: **Mücərrəd Ümuminin, Hamının (Dövlətin)** maddi əsarəti.

Xüsusi mülkiyyət eybəcəriyəndə – əməkçi başqa bir şəxs tərəfindən (kapitalist, mülkədar) istismar edilirdi, öz əməyinin sahibi olmurdu, onu əmtəə səviyyəsində satırdı.

Ümumi (ictimai) mülkiyyətdə – əməkçi yenə də öz əməyinə sahib olmur, Başqasının (**Mücərrəd Hamının, Dövlətin**) ağalığına məruz qalır.

Mülkiyyəti yaradan – Mülkiyyətə sahib olmalıdır.

Maddi sərvətləri yaradan – maddi sərvətlərə sahib olmalıdır.

Ümumiliyin hakimliyində mülkiyyəti, maddi sərvətləri yaradan – mülkiyyətdən, maddi sərvətlərin çoxundan məhrum olur.

Mülkiyyəti yaradan – mülkiyyətsiz qalır.

Maddi sərvətləri yaradan – Ümumidən maddi güzəran payı alır.

Əməklə şəxsiyyət arasında özgələşmə yenidən bərpa olur.

Bir şəxsin ağalığından xilas olan zəhmətkeş, Ümumiliyin, Hamının (Dövlətin) ağalığına düşür olur.

Başını bir boyunduruqdan çıxarıb, başqa boyunduruğa salır.

Tarix iki cür **əməkçi yetimliyi** tanıyır: İstismarçıya mənsub olan mülkiyyət yetimliyi, mücərrəd Ümumiyyə, Hamıya (Dövlətə) mənsub olan mülkiyyət yetimliyi.

Hər ikisində – mülkiyyəti yaradan, maddi nemətləri istehsal edən zəhmətkeş – mülkiyyətdən məhrum olur.

İnsaniləşən cəmiyyət bu ədalətsizliyə son qoymalıdır.

İnsani cəmiyyətdə **Bir Şəxsin yox, bir Sinfin yox, bir Silkin yox, Mücərrəd Ümuminin, Hamının yox, hər bir Fərdin mənəvi ləyaqəti təsdiq olunmalıdır.**

Bu o deməkdir ki, hər bir Fərd öz həyatının Rəhbəri olmalıdır: həyatını Vicdana tabe etməli, Vicdanın hökmünü eşitməlidir.

Cəmiyyət qanunlarını Fərd Vicdan Qanunu əsasında qəbul edir, yaxud rədd edir.

Ömrün Sahibi cəmiyyət yox, Fərd özü olur.

Fərd öz fəaliyyətini, düşüncələrini, duyğularını, həyat tərzini Ruhani Qanunlar əsasında qiymətləndirir.

Ruhani Qanunlara cavab verməyən ictimai Qanunlar rədd edilir.

Cəmiyyət Ailə səviyyəsinə yüksəlir.

Zordan imtina edən dövlət səviyyəsinə.

Mülkiyyətdən imtina edən dövlət səviyyəsinə.

Xalq yaradan dövlət səviyyəsinə.

Xalqı dünyada təmsil edən, qoruyan, yüksəldən dövlət səviyyəsinə.

Maddiyyat üstünlüyündən, imtiyaz fərqindən, Ağalığ səlahiyyətindən imtina edən dövlət başçısı səviyyəsinə.

Həmin cəmiyyətdə – fərdin özünüidarə haqqı qorunur.

Cəmiyyət – fərdi idarə etmir.

Cəmiyyət – fərdlərdən Xalq yaradır.

Fərdlərdən xalq yaratmaq – fərdin müstəqilliyini məhv etmək deyil.

Əksinə, fərdi düşüncəni, duyğunu, həyat tərzini yeni səviyyəyə – xalqı səviyyəyə yüksəltmək deməkdir.

Xalq – fərdiyyətin inkarı yox, zirvəsidir.

Xalqda – fərd öz Başqalaşma ehtiyacını, ehtirasını təsdiq edir.

Fərdiyyətin – Xalqlaşma səviyyəsi var.

Həmin səviyyə – Müstəqillik ləyaqəti tələb edir.

Cəmiyyətin əsil Məqsədi Müstəqil fərdlərdən Xalq yaratmaqdır.

Xalq nədir?

Sinfi, Silki ziddiyyətlərin aradan qalxması nəticəsində yaranan ictimai birlik.

(Zidd qütblərə, qruplara bölünən, parçalanan xalq – xalq deyil).

Ümumi etiqad, İnam, Fəlsəfi Fikir, Bədiyyat, Dil əsasında yaranan ruhani birlik.

(Ruhani birlik olmayan yerdə Xalq yoxdur).

Ümumi adət-ənənəyə əsaslanan məişət birliyi.

(Məişət birliyi olmayan yerdə – Xalq yoxdur).

Ümumi tale əsasında yaranan – Tarixi birlik.

(Tarixi birlik olmayan yerdə – Xalq yoxdur).

Müqəddəsləşən Torpaq, Vətən birliyi.

(Torpaqsızlaşmaq – Xalqsızlaşmaqdır).

Müstəqil Dövlət əsasında yaranan siyasi birlik.

(Bunsuz xalq yoxdur, yəni xalqın dünyada yeri yoxdur).

Ümumi mənəvi qanunlar əsasında yaranan Əxlaq birliyi.

(Əxlaq birliyi olmayan yerdə – xalq yoxdur).

Əcdad ümumiliyinə əsaslanan Etnos birliyi.

(Etnos birliyi olmayan yerdə – xalq yoxdur).

Yalnız müstəqil olan – xəlqi birliyə can atar.

Çünki yalnız müstəqil olan – özü olur.

Özü olan isə mütləq başqalaşır.

Kölə – xəlqi birlik aramaz.

Çünki kölə – özünü itirmiş fərddir.

Özünü itirən – başqalaşmaz.

İndiyə qədər bəşər – xalq tanımayıb.

Çünki ruhani cəmiyyət tanımayıb, müstəqil fərd tanımayıb.

İndiyə qədər dövlətlər yaranıb, əsil xalq yaranmayıb, fitnə-fəsad, qan-qada törəyib – əsil xalq yaranmayıb.

İndiyə qədər dövlət öz məqsədini fərdi əsarətə salmaqda görüb.

İndiyə qədər Ümumiliklə, Hamıyla, Dövlətlə – Fərdiyyət arasında keçilməz sədd, uçurum mövcud olub.

Ya Dövlət, ya Fərd deyiblər.

Fərdi Ümumiliyə təhkim ediblər və Xəlqi Ümumilikdən məhrum olublar.

Ümumi Ağalığı yaradıblar və Ümumidə Fərdi itiriblər, insansızlaşılıblar.

İnsani cəmiyyətin başında ən Kamil Ruhani ləyaqət sahibi durmalıdır.

Xəlqi Amal yolunda özündən ən çox keçən, Mənəvi Qanunlara ən çox riayət edən, öz balaca «Mən»indən ən çox imtina edən, **Həyatdan ən az alan, həyata ən çox verən, Zor Səlahiyyətindən Mütləq Mənada əl çəkən, Mülkiyyətsiz, Varidatsız Şəxsiyyət!**

Xalqa xidmət edən – balaca «Mən»ə xidmət etməz!
Xalqı sərvət sayan – varidata həvəslənməz!
Ən cüzi güzəran – ən böyük fəaliyyət!
Hər şeyə malik olmaq və heç nəyə malik olmamaq!
Özünü özündə itirmək və Xalqda tapmaq!
Cəmiyyəti xalq səviyyəsinə qaldırmaq, yəni insaniləşdirmək!
Hamıdan əskik yaşamaq və hamıdan artıq yaşamaq!
İnsaniləşən Cəmiyyət – Müstəqilləşən Fərd, Yaranan Xalq,
Mülkiyyətləşən Əməkçi və Mütləqləşən Başçı deməkdir.

İnsaniləşən İnsan

İnsan başqa insanı özünə bərabər sayır, onu özümləşdirir,
Dostluq adlanan ruhani sərvət yaranır, İnsan İnsaniləşir.

İnsan özünü **maddiyatda** yox, İnsanda tapır.

Çünki maddiyat ruhani deyil, ruhani olan İnsandır.

Qeyri-ruhanidə İnsan özünü tapa bilməz.

İnsan özünü **Zorda** yox, İnsanda tapır.

Çünki Zor – antiruhanidir.

Antiruhanidə İnsan özünü tapa bilməz!

İnsan özünü **Zahiri Möhtəşəmlikdə** yox, İnsanda tapır.

Çünki Zahiri Möhtəşəmlik – antiruhanidir.

Antiruhanilikdə İnsan özünü tapa bilməz!

İnsan özünü **Hakimiyyətdə** yox, İnsanda tapır.

Çünki Hakimiyyət – qeyri-ruhanidir.

Qeyri-ruhanidə insan özünü tapa bilməz!

İnsan özünü **Şöhrətdə** yox, İnsanda tapır.

Çünki Şöhrət – qeyri-ruhanidir.

Qeyri-ruhanilikdə insan özünü tapa bilməz!

İnsan özünü **Şəhvətdə** yox, İnsanda tapır.

Çünki Şəhvət – antiruhanidir.

Antiruhanilikdə İnsan özünü tapa bilməz!

Dostluğa yetən – naqislikdən ayrılır.

Maddiyatla dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!

Zorla dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!
Hakimiyyətlə dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!
Zahiri Möhtəşəmliklə dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!
Şöhrətlə dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!
Şəhvətlə dostluq edən – İnsanla dostluq etməz!

Bu baxımdan dostluq – İmtinadır.

Varidatı atıb – İnsanı tutmaqdır.
Zoru atıb – İnsanı tutmaqdır.
Zahiri Möhtəşəmliyi atıb – İnsanı tutmaqdır.
Hakimiyyəti atıb – İnsanı tutmaqdır.
Şöhrəti atıb – İnsanı tutmaqdır.
Şəhvəti atıb – İnsanı tutmaqdır.

Dostluq – yuxudan ayılmaqdır.

Varidat yuxusundan.
Zor yuxusundan.
Zahiri Möhtəşəmlik yuxusundan.
Hakimiyyət yuxusundan.
Şöhrət yuxusundan.
Şəhvət yuxusundan.

İnsanda özünü tapan – öz balaca «Mən»indən ayrılır.

Xudpəsəndlikdən ayrılır – dostluğa qovuşur.
Biganəlikdən ayrılır – dostluğa qovuşur.
Özgəlikdən ayrılır – dostluğa qovuşur.
Təmənnadan ayrılır – dostluğa qovuşur.
Düşməncilikdən ayrılır – dostluğa qovuşur.

Xudpəsəndlik – İnsanın özünü balaca, naqis «Mən»ində tapmasıdır.

Dostluq – xudpəsəndliyi öldürür, insan özüylə başqası arasında ruhani birlik görür, böyük «Mən» yaranır.

Biganəlik – İnsanın özünü başqasından təcrid etməsidir.

Dostluq – biganəliyi öldürür, insanla başqası arasında qırılmaz mənəvi bağlılıq peyda olur, böyük «Mən» yaranır.

Özgəlik – insanın insandan uzaqlaşması, insaniliyin itməsidir.

Dostluq – özgəliyi öldürür; insan insanla birləşir, böyük «Mən» yaranır.

Təmənnə – insanın insan tərəfindən mənimsənilməsi, vasitəyə çevrilməsidir.

Dostluq – təmənnanı öldürür, insanla insan arasında ülvü münasibətlər bərqərar olur, böyük «Mən» yaranır.

Düşməncilik – İnsanın İnsana nifrət, kin-küdurət bəsləməsidir.

Dostluqda düşməncilik ölür, İnsanın İnsana Ruhani ehtiyacı bərpa olur, böyük «Mən» yaranır.

Dostluq insanı əvvəlki vəziyyətindən azad edir.

Dostluqda Sıfı xurafat, xülya, məhdudiyyət aradan qalxır.

Çünki dostluqda Sıfı məsubiyyət yox olur, İnsan qalır.

Sınıflaşan İnsan – özünü itirən İnsandır.

Dostluqda o, özünə, İnsaniliyinə qayıdır.

Dostluqda **Təbəqələşmə** eybəcərliyi aradan qalxır.

Təbəqələşən İnsan – özünü itirən İnsandır.

Dostluqda o, özünə, İnsaniliyinə qayıdır.

Dostluqda **İmtiyaz fərqi** adlanan antiruhanilik aradan qalxır.

İmtiyazlaşan – özünü itirəndir.

Dostluqda o, özünə, İnsaniliyinə qayıdır.

Dostluq İnsana antiinsani cəmiyyətin gözüylə yox, Ruhaniiliyin gözüylə baxır və buna görə də İnsanı təsdiq edir.

O, insanlar arasında yeni, ruhani qohumluq yaradır.

Əqidə qohumluğu peyda olur.

Biri-birindən cismani cəhətcə uzaq olanlar biri-birinə mənəvi cəhətcə yaxın olurlar.

Ruhani doğmalığı təsdiq olunur.

Tale qohumluğu peyda olur.

Biri-birindən cismani cəhətcə uzaq olanlar biri-birinə mənəvi cəhətcə yaxın olurlar.

Ruhani doğmalığı yaranır.

Düşüncə, ehtiras, duyğu, etiqad qohumluğu peyda olur.

Biri-birindən cismani cəhətcə uzaq olanlar biri-birinə mənəvi cəhətcə yaxın olurlar.

Ruhani doğmalığı yaranır.

Dostluq – Ruhani Ləyaqət Tələbi irəli sürür.

İlqar Ləyaqəti: ömrün, taleyin, həyatın Dostluğa Sədaqəti.

And ucalığı. Xəyanət eybəcərliyinin ölümü. Müqəddəsleşən Söz. Ruhanileşən həyat tərzü.

Qeyrət Ləyaqəti: Dostluğun Mütləq təsdiqi.

Müqəddəsleşən Əməl. Ruhanileşən İradə.

Mənəvi Birlik: ömrün ömrə, taleyin taleyə calanması.

Dostluqda İnsan yenidən doğulur. Ruhani xilqət kimi həyata gəlir, özünü həyata gətirir...

İnsanın insanı tapması – onun özünü tapmasına bərabər olur.

Gerçəklik səviyyəsində dostluq özünü nisbi mənada təsdiq edir.

Çünki gerçəklikdə insan əksər hallarda maddiyyət-pərəstlikdən tam xilas ola bilmir.

Zorsevərlikdən tam xilas ola bilmir.

Zahiri Möhtəşəmlik həvəsindən tam xilas ola bilmir.

Hakimiyyətsevərlikdən tam xilas ola bilmir.

Şöhrətpərəstlikdən tam xilas ola bilmir.

Şəhvətpərəstlikdən tam xilas ola bilmir.

Xudpəsəndlikdən tam xilas ola bilmir.

Biganəlikdən tam xilas ola bilmir.

Təmənnadan tam xilas ola bilmir.

Düşmənçilikdən tam xilas ola bilmir.

Sinfi xurafatdan tam xilas ola bilmir.

Təbəqə xülyasından tam xilas ola bilmir.

İmtiyaz təşəxxüsündən tam xilas ola bilmir.

Əqidə qohumluğu səviyyəsinə tam qalxmır.

Tale qohumluğu səviyyəsinə tam qalxmır.

Mənəviyyət qohumluğu səviyyəsinə tam qalxmır.

İlqar ləyaqətinə tam yüksəlmir.

Qeyrət ləyaqətinə tam yüksəlmir.

Gerçəkliyin Tələbinə, Məntiqinə, İmkanlarına uyğun olan Dostluq – yarımçıq Dostluq olur.

Bu səbəbdən də ***əsil Dostluq*** Mütləqin Tələbinə cavab verir, gerçəkliyə sığmır, onu ötür.

İnsaniləşmək – Mütləqləşməyə bərabər olur.

IV. BAŞQALAŞMA

Təbiətləşən İnsan

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Günəşə** Eşq yaranır – **Günəşləşirsən!**

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Səmaya** Eşq yaranır – **Səmaviləşirsən!**

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Dağa** Eşq yaranır – **Dağa çevrilirsən!**

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Dənizə** Eşq yaranır – **Dənizləşirsən!**

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Yollara** Eşq yaranır – **Yollara çevrilirsən!**

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində **Bahara** Eşq yaranır – **Baharlaşırsan!**

Eşq səni Təbiətə qovuşdurur, **Təbiətlə** bir olursan, **Təbiətləşirsən!**

Anlayırsan ki, Mahiyyətin cismindən artıqdır, ömründən artıqdır, həyatından artıqdır.

Bu səbəbdən də ömrün, həyatın, cismaniliyin günəşlənir, səmaviləşir, dağlaşır, dənizləşir, yollaşır, baharlaşır.

Anlayırsan ki, İnsan elə Təbiət demək imiş.

Günəş demək imiş!

Səma demək imiş!

Dağ demək imiş!

Dəniz demək imiş!

Yol demək imiş!

Bahar demək imiş!

Çünki təbiət maddiyyat çərçivəsinə sığmır, ruhanilik zirvəsinə ucalır.

Buna görə də o, insanı çağırır, cəlb edir, cəzb edir!

Buna görə də insan təbiətləşir – Mahiyyətinə doğma olan varlıqla birləşir.

Məlum olur ki, Günəşdə ruhanilik var.

Səmada ruhanilik var.

Dənizdə ruhanilik var.

Dağda ruhanilik var.

Yolda ruhanilik var.

Baharda Ruhanilik var.

Eşq Təbiətdə, Maddidə – Təbiətdən, Maddidən hədsiz dərəcə artıq, böyük, yüksək olan Məna görür, həmin Mənaya qovuşur, həmin Mənaya çevrilir.

İnsan anlayır ki, əslində o, məkanda yaşamır;

Günəşdə yaşayır.

Səmada yaşayır.

Dənizdə yaşayır.

Dağda yaşayır.

Yolda yaşayır.

Baharda yaşayır.

İnsan anlayır ki, əslində o, zamanda yaşamır, Günəşdə yaşayır, Səmada yaşayır, Dənizdə yaşayır, Dağda yaşayır, Yolda yaşayır, Baharda yaşayır.

Bu səbəbdən də ölməzdir.

Gerçəklikdə İnsan nisbi mənada təbiətləşir.

Mütləq Təbiətləşmək – Mütləqləşmək tələb edir.

Cəmiyyətləşən İnsan

Özünə sığmırsan, özündə qala bilmirsən, özündən kənara çıxırsan, qəlbində ***Xalqa*** Eşq yaranır, ***Xalqlaşırırsan!***

Qədimliyə bərabər olursan!

Tarixə bərabər olursan!

İctimai birliyə bərabər olursan!

Mənəvi birliyə bərabər olursan!

Siyasi birliyə bərabər olursan!

Məişət birliyinə bərabər olursan!

Torpaq birliyinə bərabər olursan!

Əxlaq birliyinə bərabər olursan!

Etnik birliyə bərabər olursan!

Eşq səni xalqa qovuşdurur, xalqla bir olursan, Xalqa çevrilirsən!

Anlayırsan ki, Mahiyyətin – cismaniliyindən, ömründən, həyatından artıqdır, böyükdür, yüksəkdir.

Anlayırsan ki, Mahiyyətin xəlqidir və əslində – Sən Xalqsan!

Tarixsən!

İctimai birliksən!

Ruhani birliksən!

Siyasi birliksən!

Məişət birliyisən!

Vətən birliyisən!

Etnik birliksən!

Anlayırsan ki, fərd elə Xalq deməkmiş!

Tarix deməkmiş!

İctimai birlik deməkmiş!

Mənəvi birlik deməkmiş!

Siyasi birlik deməkmiş!

Məişət birliyi deməkmiş!

Torpaq birliyi deməkmiş!

Etnik birlik deməkmiş!

Başa düşürsən ki, sən məkanda yaşamırsan, xalqda yaşayırsan, zamanda yaşamırsan, xalqda yaşayırsan!

Tarixdə yaşayırsan!

İctimai birlikdə yaşayırsan!

Ruhani birlikdə yaşayırsan!

Siyasi birlikdə yaşayırsan!

Məişət birliyində yaşayırsan!

Vətən birliyində yaşayırsan!

Etnik birlikdə yaşayırsan!

Bu səbəbdən də ölməz olursan!

Gerçəklikdə İnsan nisbi mənada xalqlaşır.

Mütləq Xalqlaşmaq – Mütləqləşmək tələb edir.

Başqalaşan İnsan

Özündə qala bilmirsən, özünə sığmırsan, özündən kənara çıxırsan, qəlbində ***İnsana (Başqasına)*** Eşq yaranır, ***Başqalaşırsan.***

İki tale əvəzinə bir tale yaranır.

İki ömür əvəzinə bir ömür yaranır.

İki həyat əvəzinə bir həyat yaranır.

Eşq səni Başqasına qovuşdurur, Başqasıyla bir olursan,
Başqalaşırısan.

Vəcdli mövcudluq peyda olur.

Ehtizazlı mövcudluq peyda olur.

Səcdəli mövcudluq peyda olur.

Vəcd vasitəsiylə Başqası seçilir, fərqləndirilir, qiymətləndirilir.

Ehtizaz vasitəsiylə Aşiqanə vəhdət,

Səcdə vasitəsiylə Aşiqanə ləyaqət təsdiq olunur.

İnsan anlayır ki, əslində Başqasına vəcdli Münasibət – öz Ruhani Mahiyyətinə vəcdli Münasibətdir.

Başqasına Ehtizazlı heyrət – öz Mahiyyətinə heyretdir, başqasına Səcdə – öz Mahiyyətinə Səcdədir.

Dərk edir ki, İnsan – Başqası deməkdir.

Başqasının taleyi deməkdir.

Başqasının ömrü deməkdir.

Başqasının həyatı deməkdir.

Bilir ki, ömrü, həyatı, taleyi – Mahiyyətindən hədsiz dərəcə kiçik, aşağı, məhduddur; onları başqa ömrə, həyata, taleyə calamaq – ruhani ehtiyacdır.

**Bilir ki, məkanda yaşamır – İnsanda yaşayır,
zamanda yaşamır – İnsanda yaşayır.**

Bu səbəbdən də ölməzdir.

Gerçəklikdə İnsan nisbi mənada Başqalaşır.

Mütləq Başqalaşma – Mütləqləşmək tələb edir.

Var olmaq

Özgələşən yaşamır – özümləşən yaşayır.

Özgələşdirən yaşamır – özümləşdirən yaşayır.

Özündə qalan yaşamır, Başqalaşan yaşayır.

**İşiq ayı, 6-cı il. Bakı.
(May, 1984-cü il).**

HƏQİQƏT

I. FAYDALININ DƏRKİ – TƏCRÜBİ İDRAK

Həqiqətsizlik

Həqiqəti dərk etmək – Mahiyyəti dərk etməkdir.

Çünki yalnız Mahiyyətə bərabər olan Var olur.

Faydalını dərk edən – Mahiyyəti dərk etmir. Bu səbəbdən də Həqiqətə yüksəlmir.

Faydalını qavrayan – təbiəti qavramır, ***yalnız təbiətdəki faydanı qavrayır.***

Təcrübi idrakda təbiət bütöv bir varlıq kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Təcrübi idrakda təbiət Mütləq Mahiyyətin təzahürü kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Bu səbəbdən də təcrübi idrak – həqiqət tanımır.

Faydalıya tapınan – həqiqəti itirir, həqiqətsizləşir.

Faydalıya tapınan – cəmiyyəti qavramır, cəmiyyətdəki faydanı qavrayır.

Təcrübi idrakda cəmiyyət bütöv bir varlıq kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Təcrübi idrakda cəmiyyət Mütləq Mahiyyətin təzahürü kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Bu səbəbdən də təcrübi idrak – həqiqət tanımır.

Faydalıya tapınan – həqiqəti itirir, həqiqətsizləşir.

Faydalını həqiqət sayan – İnsanı görmür, insandakı faydanı görür.

Təcrübi idrakda İnsan bütöv bir varlıq kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Təcrübi idrakda İnsan Mütləq Mahiyyətin təzahürü kimi əks olunmur, fayda əlamətiylə eyniləşir.

Bu səbəbdən də təcrübi idrak – həqiqət tanımır.

Faydalıya tapınan – həqiqəti itirir, həqiqətsizləşir.

Faydalı olmaq – Varlığın, hadisənin bir cəhətidir.

Təcrübi idrak – həmin cəhəti hər şey sayır, bununla da Varlığı Mütləq Mahiyyətdən məhrum edir.

Faydalı olmaq – Var olmaq yox, mənimsənilmək deməkdir.

Hadisənin, Varlığın – kiçilməsi, məhdudlaşması, **özündən ayrılmasıdır.**

Təcrübə – faydalıya tapınır, ona Varlığın həqiqi mövcudluğu gerek deyil, faydalı mövcudluğu gerəkdir.

Çünki təcrübənin məqsədi Varlığı dərk etmək yox, Varlıqdan istifadə etməkdir, Varlığı öz mənafeyinə tabe etmək, öz istəyinə uyğunlaşdırmaqdır.

Bu səbəbdən də Təcrübə həqiqətin meyarı ola bilməz.

Təcrübə – Faydalının meyarı ola bilər.

Təcrübə – «Həqiqət nədir?» – sualına cavab vermir.

Təcrübə – «Faydalı nədir?» – sualına cavab verir.

Təcrübi idrak – İnsanı Varlığın Mahiyyətinə nəinki yaxınlaşdırmır, əksinə, ondan uzaqlaşdırır.

O, sübut etmək istəyir ki, Fayda – elə Mahiyyətdir, Mahiyyət Faydaya bərabərdir.

Təcrübi idrak Mahiyyətin qapısını insanın üzünə bağlayır və bunu həqiqət kimi qələmə verir.

O, faydadan, təmənnadan kənarında Dünya, Həyat, İnsan görmür və bu cılız, məhdud, naqis görüşü həqiqət sayır.

Təbiidir ki, təcrübi idrak – Varlıqda Mütələqlik, Müqəddəslik, Əbədilik, Sonsuzluq, Kamillik tanımır.

Çünki bunlar – Fayda məhdudiyyətinə sığmır.

Bu səbəbdən də Faydalıq əsasında dəyişdirilən dünya, özünə yad dünya olur.

Faydalı İdrakın silahı Təcrübi **ağıldır.**

Ölçən-biçən, hesablayan, təhlil edən, nəticə çıxaran, təmənnanı qoruyan, bəsləyən!

Təcrübi Ağıl həqiqət aramır, fayda arayır!

Həqiqətsizləşən Təbiət

Dağ yoxdur: gilləşən, daşlaşan, binalaşan, ləvazimatlaşan maddi vasitə var.

Çay yoxdur: dəyirmanlaşan, stansiyalaşan, bağlaşan, bostanlaşan, çimərlikləşən maddi vasitə var.

Səma yoxdur: nəqliyyatlaşan, ram edilən maddi vasitə var.

Günəş yoxdur: bədəni isidən maddi vasitə var.

Dəniz yoxdur: neftlənən, benzinlənən, balıqlaşan maddi vasitə var.

Torpaq yoxdur: ərzaqlaşan, sərvətlənən maddi vasitə var.

Meşə yoxdur: odunlaşan, imarətlənən, avadanlığa çevrilən maddi vasitə var.

Yol yoxdur: maşınlaşan, arabalaşan, yerləşən maddi vasitə var.

Çöl yoxdur: zəmilənən, tarlalaşan maddi vasitə var.

Səhər yoxdur: fayda başlanğıcı var.

Gecə yoxdur: yuxu məqamı var.

Bahar yoxdur: meyvələrin ömrü başlayır.

Yay yoxdur: meyvələrin dəyməsi var.

Payız yoxdur: maddiyyat bolluğu var.

Qış yoxdur: şaxta əzabı var.

Təcrübi idrakın gördüyü **Dağ** – həqiqi **Dağ** deyil, faydalı Dağdır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyət baxımından özünə ziddir.

Çünki təbiətin Mahiyyəti Mütləqdir, Ruhanıdır, İnsanıdır.

Faydalı İdrakda Təbiət Mahiyyətini itirir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Çay** – həqiqi **Çay** deyil, faydalı Çaydır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Səma** – həqiqi **Səma** deyil, faydalı Səmadır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Günəş** – həqiqi **Günəş** deyil, faydalı Günəşdir.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Dəniz** – həqiqi **Dəniz** deyil, faydalı Dənizdir.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Torpaq** – həqiqi **Torpaq** deyil, faydalı Torpaqdır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Meşə** – həqiqi **Meşə** deyil, faydalı Meşədir.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Yol** – həqiqi **Yol** deyil, faydalı Yoldur.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Çöl** – həqiqi **Çöl** deyil, faydalı Çöldür.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Səhər** – həqiqi **Səhər** deyil, faydalı Səhərdir.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Gecə** – həqiqi **Gecə** deyil, faydalı Gecedir.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Bahar** – həqiqi **Bahar** deyil, faydalı Bahardır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Yay** – həqiqi **Yay** deyil, faydalı Yaydır.
Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Payız** – həqiqi **Payız** deyil, faydalı Payızdır.

Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakın gördüyü **Qış** – həqiqi **Qış** deyil, faydalı Qışdır.
Bu səbəbdən də özünə bənzəmir.

Mahiyyət baxımından özünə ziddir.

Təcrübi İdrakda **Dağ** – həqiqətsizləşir, **Vüqarını** itirir.

Çay – həqiqətsizləşir, **Axarını** itirir.

Səma – həqiqətsizləşir, **Ülviyyətini** itirir.

Günəş – həqiqətsizləşir, **Şəfqətini** itirir.

Dəniz – həqiqətsizləşir, **Əzəmətini** itirir.

Torpaq – həqiqətsizləşir, **Müqəddəsliyini** itirir.

Meşə – həqiqətsizləşir, **Sehrini** itirir.

Yol – həqiqətsizləşir, **Sonsuzluğunu** itirir.

Çöl – həqiqətsizləşir, **Cəzbini** itirir.

Səhər – həqiqətsizləşir, **İlkinliyini** itirir.

Gecə – həqiqətsizləşir, – **Sirrini** itirir.

Bahar – həqiqətsizləşir, – **Tərəvətini** itirir.

Yay – həqiqətsizləşir, – **İşığını** itirir.

Payız – həqiqətsizləşir, – **Kədərini** itirir.

Qış – həqiqətsizləşir, – **Paklığını** itirir.

Təcrübi İdrak – təbiəti itirir.

Həqiqətsizləşən Cəmiyyət

Fərd yoxdur – ictimai münasibətlərin məcmuyı var.

Şəxsiyyət yoxdur – istehsalat ünsürü var.

İnsani dünya yoxdur – ictimai formasıyaların labüd inkişafı var.

İnsani kamillik yoxdur – Maddi Tərəqqi var.

İnsani müstəqillik yoxdur – Şərait hakimliyi var.

İnsani Səlahiyyət yoxdur – İqtisadi Səlahiyyət var.

Mədəniyyət yoxdur – Sıfı Mədəniyyət var.

Həqiqət yoxdur – Sıfı Həqiqət var.

Əxlaq yoxdur – Sıfı Əxlaq var.

Xeyir yoxdur – Sıfı Xeyir var.

Gözəllik yoxdur – Sıfı Gözəllik var.

Təcrübi İdrak ***Fərdi*** itirir: çünki ictimai münasibətlərin məcmusu olmaq ***Fərdiyyətdən*** məhrum olmaqdır.

Təcrübi İdrak ***Şəxsiyyəti*** itirir: çünki istehsalat ünsürü olmaq ***Şəxsiyyətdən*** məhrum olmaqdır.

Təcrübi İdrak ***İnsani Dünyanı*** itirir: çünki ***formasiyaların labüd inkişafı*** İnsandan cüzi dərəcədə asılı olur.

Təcrübi İdrak ***İnsani Kamilliyi*** itirir: çünki ***maddi tərəqqi*** insani kamillik yaratmır.

Təcrübi İdrak ***İnsani Müstəqilliyi*** itirir: çünki ***Şəraitin hakim olduğu yerdə*** İnsan müstəqil ola bilməz.

Təcrübi İdrak ***İnsani Səlahiyyəti*** itirir: çünki ***İqtisadi Səlahiyyəti*** hər şey sayır.

Təcrübi İdrak ***Mədəniyyəti*** itirir, çünki Sınıflaşən Mədəniyyət – Mədəniyyət deyil!

Təcrübi İdrak ***Həqiqəti*** itirir, çünki Sınıflaşən Həqiqət – Həqiqət deyil!

Təcrübi İdrak ***Əxlaqı*** itirir, çünki Sınıflaşən Əxlaq – Əxlaq deyil!

Təcrübi İdrak ***Xeyiri*** itirir, çünki Sınıflaşən Xeyir – Xeyir deyil!

Təcrübi İdrak – ***Gözəlliyi*** itirir, çünki Sınıflaşən Gözəllik – Gözəllik deyil!

Təcrübi İdrakda cəmiyyət özünə bənzəmir; – faydalıya bərabər olur, özünə bərabər olmur, ***həqiqətsizləşir***.

Fərdə – Fayda baxımından yanaşanda o, ictimai münasibətlərin məcmusu səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Şəxsiyyətə – Fayda baxımından yanaşanda o, istehsalat ünsürü səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

İnsani Dünyaya Fayda baxımından yanaşanda o, formasiyaların labüd inkişafı səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

İnsani Kamilliyə Fayda baxımından yanaşanda o, maddi tərəqqi səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

İnsani Müstəqilliyə Fayda baxımından yanaşanda o, Şərait hakimliyi səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

İnsani səlahiyyətə Fayda baxımından yanaşanda o, İqtisadi Səlahiyyət səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Mədəniyyətə Fayda baxımından yanaşanda o, sinfi mədəniyyət səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Həqiqətə Fayda baxımından yanaşanda o, sinfi həqiqət səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Əxlaq Fayda baxımından yanaşanda o, sinfi Əxlaq səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Xeyirə Fayda baxımından yanaşanda o, sinfi Xeyir səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Gözəlliyə Fayda baxımından yanaşanda o, sinfi gözəllik səviyyəsinə enər. ***Ruhani sayılmaz, Mütləq sayılmaz.***

Fərdiyyətsiz cəmiyyət peyda olur.

Şəxsiyyətsiz cəmiyyət peyda olur.

İnsansız cəmiyyət peyda olur.

Mədəniyyətsiz cəmiyyət peyda olur.

Həqiqətsiz cəmiyyət peyda olur.

Əxlaqsız cəmiyyət peyda olur.

Xeyirsiz cəmiyyət peyda olur.

Gözəlliksiz cəmiyyət peyda olur.

Təcrübi idrakda cəmiyyət ölür.

Həqiqətsizləşən İnsan

Məhəbbət yoxdur: faydalı məhəbbət var.

Dostluq yoxdur: faydalı dostluq var.

Sədaqət yoxdur: faydalı sədaqət var.

Hünər yoxdur: faydalı hünər var.

İnam yoxdur: faydalı inam var,

Analıq yoxdur: faydalı analıq var.

Atalıq yoxdur: faydalı atalıq var.
Evladlıq yoxdur: faydalı evladlıq var.
Hörmət yoxdur: faydalı hörmət var.
Həqiqət yoxdur: faydalı həqiqət var.

Faydalı Məhəbbət – Məhəbbətin ölümüdür.
Çünki Məhəbbət – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Məhəbbəti öldürür.

Faydalı Dostluq – Dostluğun ölümüdür.
Çünki Dostluq – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Dostluğu öldürür.

Faydalı Sədaqət – Sədaqətin ölümüdür.
Çünki Sədaqət – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Sədaqəti öldürür.

Faydalı Hünər – Hünərin ölümüdür.
Çünki Hünər təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Hünəri öldürür.

Faydalı İnam – İnamın ölümüdür.
Çünki İnam təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – İnamı öldürür.

Faydalı Analıq – Analığın ölümüdür.
Çünki Analıq – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Analığı öldürür.

Faydalı Atalıq – Atalığın ölümüdür.
Çünki Atalıq – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Atalığı öldürür.

Faydalı Evladlıq – Evladlığın ölümüdür.
Çünki Evladlıq – təmənnasızlıq deməkdir.
Təmənna – Evladlığı öldürür.

Faydalı Hörmət – Hörmətin ölümüdür.

Çünki Hörmət – təmənnəsizlik deməkdir.

Təmənnə – Hörməti öldürür.

Faydalı – Həqiqət – Həqiqətin ölümüdür.

Çünki Həqiqət – təmənnəsizlik deməkdir.

Təmənnə Həqiqəti öldürür.

Faydalı Məhəbbətdə – məhəbbət yox, fayda sevilir.

Faydalı Dostluqda – dostluq yox, fayda sevilir.

Faydalı Sədaqətdə – sədaqət yox, fayda sevilir.

Faydalı Hünərdə – hünər yox, fayda sevilir.

Faydalı İnamda – inam yox, fayda sevilir.

Faydalı Analıqda – analıq yox, fayda sevilir.

Faydalı Atalıqda – atalıq yox, fayda sevilir.

Faydalı Evladlıqda – evladlıq yox, fayda sevilir.

Faydalı Hörmətdə – hörmət yox, fayda sevilir.

Faydalı Həqiqətdə – həqiqət yox, fayda sevilir.

Məhəbbətdə **qazanan** – məhəbbəti itirir.

Dostluqda **qazanan** – dostluğu itirir.

Sədaqətdə **qazanan** – sədaqəti itirir.

Hünərdə **qazanan** – hünəri itirir.

İnamda **qazanan** – inamı itirir.

Analıqda **qazanan** – analığı itirir.

Atalıqda **qazanan** – atalığı itirir.

Evladlıqda **qazanan** – evladlığı itirir.

Hörmətdə **qazanan** – hörməti itirir.

Həqiqətdə **qazanan** – həqiqəti itirir.

Ruhani – faydalığa sığmır.

Məhəbbət – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Dostluq – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Sədaqət – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Hünər – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

İnam – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Analıq – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Atalıq – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Evladlıq – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Hörmət – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Həqiqət – ruhanidir, bu səbəbdən də faydalığa sığmır.

Faydalığa bərabər olmaq – olmamaqdır.

Bu səbəbdən də, **faydalı** Məhəbbət **Yoxdur!**

Faydalı Dostluq – **Yoxdur!**

Faydalı Sədaqət – **Yoxdur!**

Faydalı Hünər – **Yoxdur!**

Faydalı İnam – **Yoxdur!**

Faydalı Analıq – **Yoxdur!**

Faydalı Atalıq – **Yoxdur!**

Faydalı Evladlıq – **Yoxdur!**

Faydalı Hörmət – **Yoxdur!**

Faydalı Həqiqət – **Yoxdur!**

Təcrübi İdrak – Yox olanı Var olan kimi təqdim edir.

Bu səbəbdən də İnsanı aldadır.

Həqiqətə inanan – Təcrübi İdraka inanmır.

II. GERÇƏKLIYIN DƏRKİ – ELMİ İDRAK

Nisbi Həqiqət

Gerçəkliyi dərk etmək – Mahiyyəti yox, onun təzahürünü dərk etməkdir.

Həqiqət Mahiyyətin ifadəsidir.

Bu səbəbdən də Gerçəkliyi dərk edən – Həqiqəti dərk etmir.

Gerçəklik – Nisbi Həqiqətdə əks olunur.

Nisbi Həqiqət – Həqiqət deyil!

Yalnız Mütləq Həqiqət – Həqiqətdir!

Çünki yalnız Mahiyyət – Var olandır.

Gerçəklik Mahiyyətə bərabər deyil!

Bu səbəbdən də Nisbi Həqiqət – Həqiqətə bərabər deyil!

Gerçək Təbiət – özünə bərabər Təbiət deyil!

Mahiyətin təzahürüdür, özü deyil!

Bu səbəbdən də Həqiqi təbiət deyil!

Gerçək Cəmiyyət – özünə bərabər cəmiyyət deyil!

Bu səbəbdən də Həqiqi cəmiyyət deyil.

Gerçək İnsan – özünə bərabər İnsan deyil!

Bu səbəbdən də həqiqi insan deyil!

Elmi İdrak gerçəkliyi görür, ancaq gerçəkliyin özündən böyük mahiyyətini görmür!

Yalnız Mahiyyəti dərk edən – həqiqətə yüksəlir.

Bu səbəbdən də gerçəkliklə məhdudlaşan həqiqətə çatmır.

Gerçəklik – Mütləqin Təzahürüdür.

Təzahür – Mahiyyətə bərabər olmur.

Bu səbəbdən də gerçəkliyi görənlər Elmi İdrak –

Gerçəkliyin ***Mütləqliyini*** görmür.

Təbiətin ***Mütləqliyini*** görmür.

Cəmiyyətin ***Mütləqliyini*** görmür!

İnsanın ***Mütləqliyini*** görmür!

Buna görə də Nisbi Həqiqət çərçivəsində qalır.

Həqiqətə çatmır.

Gerçəklik – keçicidir, Mahiyyət – əbədidir.

Yalnız Əbədi olan – Var olandır.

Elmi İdrak yalnız keçicilik tanıyır, əbədilik tanımır.

Bu səbəbdən də Həqiqətə yüksəlmir.

Gerçəklik – dəyişkəndir. Mahiyyət – sabitdir.

Yalnız Sabit olan – Var olandır.

Elmi İdrak – yalnız dəyişkənlik tanıyır. Sabitlik tanımır.

Bu səbəbdən də Həqiqətə yüksəlmir!

Gerçəklik – Qeyri-kamildir, Mahiyyət – kamildir.

Yalnız Kamil olan – Var olandır.

Elmi İdrak yalnız qeyri-kamillik tanıyır, kamillik tanımır.

Bu səbəbdən də həqiqətə yüksəlmir.

Gerçəklik – ziddiyyətlidir, Mahiyyət – bütövdür.

Yalnız bütöv olan – Var olandır.

Elmi İdrak – yalnız ziddiyyətini tanıyır, bütövü tanımır.

Bu səbəbdən də həqiqətə yüksəlmir.

Gerçəklik – sonludur. Mahiyyət – sonsuzdur!

Yalnız Sonsuz olan – Var olandır!

Elmi İdrak yalnız sonlunu tanıyır, sonsuzu tanımır.

Bu səbəbdən də həqiqətə yüksəlmir!

Nisbi Həqiqət – Həqiqətin dəyişkən, keçici, qeyri-kamil, ziddiyyətli, sonlu ifadəsidir!

Həqiqət əbədidir, nisbi həqiqət keçicidir.

Həqiqət sabitdir, nisbi həqiqət dəyişkəndir.

Həqiqət kamildir, nisbi həqiqət qeyri-kamildir.

Həqiqət bütövdür, nisbi həqiqət ziddiyyətlidir.

Həqiqət sonsuzdur, nisbi həqiqət sonludur.

Bu səbəbdən də nisbi həqiqət həqiqət deyil!

Gerçəkliyin Varlığı – gerçəklikdən Yüksəkdə – Mahiyyətdə, Mütləqdədir.

Bu səbəbdən də gerçəkliyi dərk etmək gerçəkliyin Varlığını yox, Varlığın Təzahürünü dərk etməkdir, İfadə olunanı dərk etməkdir, əks olunanı dərk etməkdir.

Gerçəkliyi dərk etmək – Özünə bərabər olmayanı dərk etməkdir.

Çünki özünə bərabər olmaq –

Mahiyyətə bərabər olmaqdır.

Gerçəkliyi dərk etmək – özündən aşağı olanı dərk etməkdir.

Özündən aşağı olmaq – nisbi mənada mövcud olmaqdır.

Nisbi mövcudluq – Var olmaq deyil!

Bu səbəbdən də nisbi həqiqət – həqiqət deyil!

Nisbi həqiqətin silahı – zəkadır.

Gerçəkliyi görəni – Mütləqi görməyən,

Təzahürü görəni – Mahiyyəti görməyən,

Əlaməti görəni – Mənanı görməyən!

Zəka gerçəkliyə tapınır, bu səbəbdən də həqiqətə çatmır!

Nisbiləşən Təbiət

Elmi İdrak təbiətdə təbiiliyi görür, Ruhaniliyi, İnsaniliyi, Mütləqi görmür.

Elmi İdrakda təbiət öz gerçəkliyinə, təzahürünə bərabər olur, bu səbəbdən də özünə bərabər olmur.

Dağ öz gerçəkliyinə bərabər olur, bu səbəbdən də Mahiyyətinə çatmır.

Elmi İdrak **Dağda** Mütləqi görmür.

Dəniz öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Dənizdə** Mütləqi görmür.

Günəş öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Günəşdə** Mütləqi görmür.

Səma öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi idrak **Səmada** Mütləqi görmür.

Səhər öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Səhərdə** Mütləqi görmür.

Gecə öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Gecədə** Mütləqi görmür.

Torpaq öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Torpaqda** Mütləqi görmür.

Meşə öz gerçəkliyinə bərabər olur.

Elmi İdrak **Meşədə** Mütləqi görmür.

Təzahürdə **Təbiət dəyişkənliyə** bərabər olur, **sabitliyə** bərabər olmur.

Bu səbəbdən də Özünə bərabər olmur.

Dağda dəyişkənliyi görürlər, **əbədiliyi** görmürlər.

Bu səbəbdən də **Dağı** görmürlər.

Dənizdə dəyişkənliyi görürlər, **əbədiliyi** görmürlər.

Bu səbəbdən də **Dənizi** görmürlər.

Günəşdə dəyişkənliyi görürlər, **əbədiliyi** görmürlər.

Bu səbəbdən də **Günəşi** görmürlər.

Səmada dəyişkənliyi görürlər, **əbədiliyi** görmürlər.

Bu səbəbdən də **Səmanı** görmürlər.

Səhərdə dəyişkənliyi görürlər, **əbədiliyi** görmürlər.

Bu səbəbdən də **Səhəri** görmürlər.

Gecədə dəyişkənliyi görürlər, əbədiliyi görmürlər.
Bu səbəbdən də **Gecəni** görmürlər.
Torpaqda dəyişkənliyi görürlər, əbədiliyi görmürlər.
Bu səbəbdən də **Torpağı** görmürlər.
Meşədə dəyişkənliyi görürlər, əbədiliyi görmürlər.
Bu səbəbdən də **Meşəni** görmürlər.

Gerçəklikdə təbiət **ziddiyyətə** bərabər olur.

Bu səbəbdən də Özünə çatmır.

Dağda ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **dağı** görmürlər.

Dənizdə ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **dənizi** görmürlər.

Günəşdə ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **günəşi** görmürlər.

Səmada ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **səmanı** görmürlər.

Səhərdə ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **səhəri** görmürlər.

Gecədə ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **gecəni** görmürlər.

Torpaqda ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **torpağı** görmürlər.

Meşədə ziddiyyət görürlər.

Bu səbəbdən də **meşəni** görmürlər.

Gerçəklikdə təbiət **qeyri-kamilə** bərabər olur.

Bu səbəbdən də özünə çatmır.

Dağda qeyri-kamillik görürlər və

Dağı **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.

Dənizdə qeyri-kamillik görürlər və

Dənizi **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.

Günəşdə qeyri-kamillik görürlər və

Günəşi **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.

Səmada qeyri-kamillik görürlər və

Səmanı **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.

Səhərdə qeyri-kamillik görürlər və

Səhəri **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.
Gecədə qeyri-kamillik görürlər və
Gecəni **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.
Torpaqda qeyri-kamillik görürlər və
Torpağı **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.
Meşədə qeyri-kamillik görürlər və
Meşəni **Kamil Mahiyyətindən** ayırırlar.

Gerçəklikdə təbiət **ölümlüyə** bərabər olur.
Bu səbəbdən də özünə çatmır.
Dağda ölüm görürlər və dağı
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Dənizdə ölüm görürlər və dənizi
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Günəşdə ölüm görürlər və günəşi
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Səmada ölüm görürlər və səmanı
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Səhərdə ölüm görürlər və səhəri
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Gecədə ölüm görürlər və gecəni
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Torpaqda ölüm görürlər və torpağı
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.
Meşədə ölüm görürlər və meşəni
ölümsüz mahiyyətindən məhrum edirlər.

Gerçəklikdə təbiət **keçiciyə, sonluya** bərabər olur.

Bu səbəbdən də özünə çatmır.

Dağda keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Dənizdə keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Günəşdə keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Səmada keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Səhərdə keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Gecədə keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Torpaqda keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Meşədə keçicilik görürlər – sonsuz Mahiyyət görmürlər.
Elmi İdrakda Təbiət nisbiləşir.

Nisbiləşən Cəmiyyət

Elmi İdrak **cəmiyyətdə** ictimaini görür, ruhanini görmür.

Dövlətdə ictimaini görür, ruhanini görmür.

Xalqda ictimaini görür, ruhanini görmür.

Tərəqqidə ictimaini görür, ruhanini görmür.

Bu səbəbdən də Elmi İdrakda **cəmiyyət** özündən, Mahiyyətindən uzaq düşür.

Əslində **cəmiyyət** – ruhanidir,

çünki Mahiyyət etibarilə ruhaniliyi təsdiq etməlidir.

Gerçəklikdə o, ruhaniliyə çatmır.

Elmi İdrak özünə çatmayan cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.

Əslində **Dövlət** ruhanidir.

Çünki mahiyyət etibarilə İnsanın ruhaniliyini təsdiq etməlidir.

Gerçəklikdə o, ruhaniliyi – **özünü** itirir.

Elmi İdrak özünü itirən Dövləti – dövlət sayır.

Əslində **Tərəqqi** – ruhanidir.

Çünki Mahiyyət etibarilə İnsanın ruhaniliyini təsdiq etməlidir.

Gerçəklikdə o, ruhaniliyi – **özünü** itirir.

Elmi İdrak özünü itirən Tərəqqini – tərəqqi sayır.

Elmi İdrak – Cəmiyyətdə nisbini görür, Mütəlqi görmür.

Xalqda – nisbini görür, Mütəlqi görmür.

Dövlətdə – nisbini görür, Mütəlqi görmür.

Tərəqqidə – nisbini görür, Mütəlqi görmür.

Əslində cəmiyyət Mütəlqdir, çünki Mütəlq Mahiyyətlidir.

Var olmaq – Mahiyyətə bərabər olmaqdır.

Gerçəklikdə Cəmiyyət Mütəlqliyindən – Özündən ayrılır.

Elmi İdrak – özündən ayrılmış cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.

Əslində Xalq – Mütəlqdir, çünki Mütəlq Mahiyyətlidir.

Gerçəklikdə Xalq – Mütəlqliyindən – Özündən ayrılır.

Elmi İdrak – özündən ayrılan xalqı – xalq sayır.

Əslində **dövlət** – Mütəlqdir, çünki Mütəlq Mahiyyətlidir.

Gerçəklikdə Dövlət – Mütəlqliyindən – Özündən ayrılır.

Elmi İdrak – özündən ayrılan dövləti – dövlət sayır.

Əslində **tərəqqi** – Mütəlqdir, çünki Mütəlq Mahiyyətlidir.

Gerçəklikdə o, Mütəlqliyindən – Özündən ayrılır.

Elmi İdrak – özündən ayrılan tərəqqini – tərəqqi sayır.
Elmi İdrak cəmiyyətdə ölümlünü görür – ölümsüzü gömür.
Əslində cəmiyyət – **ölümsüzdür**, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə **cəmiyyət** ölümsüz mahiyyətinə – özünə çatmır.
Elmi İdrak – özünə çatmayan cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.
Əslində Xalq – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə Xalq ölümsüzlüyünə – özünə çatmır.
Elmi İdrak – özünə çatmayan xalqı – xalq sayır.
Əslində Tərəqqi – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə Tərəqqi – ölümsüzlüyünə – özünə çatmır.
Elmi İdrak – özünə çatmayan tərəqqini – tərəqqi sayır.
Elmi İdrak cəmiyyətdə **dəyişəni** görür, **dəyişməzi** görmür.
Əslində cəmiyyət – dəyişməzdir, çünki dəyişməz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə o, dəyişməzliyindən – özündən məhrum olur.
Elmi İdrak özündən məhrum olan cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.
Əslində xalq – dəyişməzdir, çünki dəyişməz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə o, dəyişməzliyindən – özündən məhrum olur.
Elmi İdrak özündən məhrum olan xalqı – xalq sayır.
Əslində dövlət – dəyişməzdir, çünki dəyişməz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə o, dəyişməzliyindən – özündən məhrum olur.
Elmi İdrak özündən məhrum olan dövləti – dövlət sayır.
Əslində tərəqqi – dəyişməzdir, çünki dəyişməz Mahiyyətə malikdir.
Gerçəklikdə o, dəyişməzliyindən – özündən məhrum olur.
Elmi İdrak özündən məhrum olan tərəqqini – tərəqqi sayır.
Elmi İdrak – cəmiyyətdə sonlunu görür, sonsuzu görmür.
Əslində cəmiyyət – sonsuzdur, sonsuz Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə cəmiyyət öz sonsuzluğunu – Özünü tapmır.
Elmi İdrak – özünü tapmayan cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.
Əslində xalq – sonsuzdur, sonsuz Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə xalq, sonsuzluğunu – Özünü tapmır.
Elmi İdrak özünü tapmayan xalqı – xalq sayır.
Əslində dövlət – sonsuzdur, sonsuz Mahiyyətlidir.

Gerçəklikdə dövlət, sonsuzluğunu – Özünü tapmır.
Elmi İdrak özünü tapmayan dövləti – dövlət sayır.
Əslində tərəqqi – sonsuzdur, sonsuz Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə o, sonsuzluğunu – Özünü tapmır.
Elmi İdrak özünü tapmayan tərəqqini – tərəqqi sayır.
Elmi İdrak cəmiyyətdə qeyri-kamili görür, Kamili görmür.
Əslində cəmiyyət kamildir, kamil Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə o, kamilliyinə – Özünə yüksəlmiş.
Elmi İdrak özünə yüksəlməyən cəmiyyəti – cəmiyyət sayır.
Əslində xalq – kamildir, kamil Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə o, kamilliyinə – özünə yüksəlmiş.
Elmi idrak özünə yüksəlməyən xalqı – xalq sayır.
Əslində dövlət – kamildir, kamil Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə o, kamilliyinə – özünə yüksəlmiş.
Elmi İdrak – özünə yüksəlməyən dövləti – dövlət sayır.
Əslində tərəqqi – kamildir, kamil Mahiyyətlidir.
Gerçəklikdə o, kamilliyinə – özünə yüksəlmiş.
Elmi İdrak özünə yüksəlməyən tərəqqini – tərəqqi sayır.
Gerçəklikdə cəmiyyət **özü** olmur.
Elmi İdrak – özü olmayanı dərk edir.

Nisbiləşən İnsan

Elmi İdrak İnsanda Mütləqi görmür. Bu səbəbdən də nisbiylə kifayətlənir.

Gerçək Dostluq – nisbi Dostluqdur.
Elmi idrak nisbi Dostluqla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Dostluğu itirir.

Yalnız Mütləq Dostluq – Dostluqdur.

Gerçək Məhəbbət – nisbi Məhəbbətdir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Məhəbbəti itirir.

Yalnız Mütləq Məhəbbət – Məhəbbətdir.

Gerçək Mənəviyyat – nisbi Mənəviyyatdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də mənəviyyatı itirir.
Yalnız Mütləq Mənəviyyat – Mənəviyyatdır.

Gerçək Əxlaq – nisbi Əxlaqdır!
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Əxlaqı itirir.
Yalnız Mütləq Əxlaq – Əxlaqdır!

Gerçək Fədakarlıq – nisbi Fədakarlıqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Fədakarlığı itirir.
Yalnız Mütləq Fədakarlıq – Fədakarlıqdır.

Gerçək Paklıq – nisbi Paklıqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Paklığı itirir.
Yalnız Mütləq Paklıq – Paklıqdır.

Gerçək Qəhrəmanlıq – nisbi Qəhrəmanlıqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Qəhrəmanlığı itirir.
Yalnız Mütləq Qəhrəmanlıq – Qəhrəmanlıqdır.

Gerçək Ağıl – nisbi Ağıldır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Ağılı itirir.
Yalnız Mütləq Ağıl – Ağıldır.

Gerçək İradə – nisbi İradədir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də İradəni itirir.
Yalnız Mütləq İradə – İradədir.

Elmi İdrak İnsanda dəyişməzi görmür, dəyişiləni görür.

Gerçək Dostluq – dəyişən Dostluqdur.

Elmi İdrak dəyişilən Dostluqla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Dostluğu itirir.

Yalnız dəyişməz Dostluq – Dostluqdur.

Gerçək Məhəbbət dəyişilən Məhəbbətdir.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Məhəbbəti itirir.

Yalnız dəyişilməyən Məhəbbət – Məhəbbətdir.

Gerçək Mənəviyyat – dəyişkən Mənəviyyatdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Mənəviyyatı itirir.

Yalnız Dəyişməz Mənəviyyat – Mənəviyyatdır.

Gerçək Əxlaq – dəyişkən Əxlaqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Əxlaqı itirir.

Yalnız dəyişməz Əxlaq – Əxlaqdır!

Gerçək Fədakarlıq – dəyişilən Fədakarlıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Fədakarlığı itirir.

Yalnız dəyişməz Fədakarlıq – Fədakarlıqdır.

Gerçək Paklıq – dəyişilən Paklıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Paklığı itirir.

Yalnız Mütləq Paklıq – Paklıqdır.

Gerçək Qəhrəmanlıq – dəyişkən Qəhrəmanlıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Qəhrəmanlığı itirir.

Yalnız Mütləq Qəhrəmanlıq – Qəhrəmanlıqdır.

Gerçək Ağıl – dəyişkən Ağıldır!
Elmi İdrak onunla kifayətlənir!
Bu səbəbdən də Ağılı itirir!
Yalnız Mütləq Ağıl – Ağıldır!

Gerçək İradə – dəyişkən İradədir!
Elmi İdrak onunla kifayətlənir!
Bu səbəbdən də İradəni itirir!
Yalnız Mütləq İradə – İradədir!

Elmi İdrak İnsanda bütövlüyü görmür, ziddiyyəti görür.
Gerçək Məhəbbət – ziddiyyətli Məhəbbətdir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Məhəbbəti itirir.
Yalnız bütöv Məhəbbət – Məhəbbətdir!

Gerçək Dostluq – ziddiyyətli Dostluqdur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Dostluğu itirir.
Yalnız Bütöv Dostluq – Dostluqdur.

Gerçək Mənəviyyət – ziddiyyətli Mənəviyyətdir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Mənəviyyəti itirir.
Yalnız bütöv Mənəviyyət – Mənəviyyətdir!

Gerçək Əxlaq – ziddiyyətli Əxlaqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Əxlaqı itirir.
Yalnız bütöv Əxlaq – Əxlaqdır.

Gerçək Fədakarlıq – ziddiyyətli Fədakarlıqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Fədakarlığı itirir.
Yalnız Bütöv Fədakarlıq – Fədakarlıqdır.

Gerçək Qəhrəmanlıq – ziddiyyətli Qəhrəmanlıqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Qəhrəmanlığı itirir.
Yalnız bütöv Qəhrəmanlıq – Qəhrəmanlıqdır.

Gerçək Ağıl – ziddiyyətli Ağıldır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Ağılı itirir.
Yalnız Bütöv Ağıl – Ağıldır!

Gerçək İradə – ziddiyyətli İradədir!
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də İradəni itirir.
Yalnız Bütöv İradə – İradədir!

Elmi İdrak İnsanda Kamillik görmür, qeyri-kamillik görür.
Gerçək Dostluq – qeyri-kamil Dostluqdur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Dostluğu itirir.
Yalnız Kamil Dostluq – Dostluqdur!

Gerçək Məhəbbət – qeyri-kamil Məhəbbətdir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir!
Bu səbəbdən də Məhəbbəti itirir!
Yalnız Kamil Məhəbbət – Məhəbbətdir!

Gerçək Mənəviyyət – qeyri-kamil Mənəviyyətdir!
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Mənəviyyəti itirir.
Yalnız Kamil Mənəviyyət – Mənəviyyətdir!

Gerçək Əxlaq – qeyri-kamil Əxlaqdır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Əxlaqı itirir.
Yalnız Kamil Əxlaq – Əxlaqdır.

Gerçək Fədakarlıq – qeyri-kamil Fədakarlıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Fədakarlığı itirir.

Yalnız kamil Fədakarlıq – Fədakarlıqdır!

Gerçək Paklıq – qeyri-kamil Paklıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Paklığı itirir.

Yalnız kamil Paklıq – Paklıqdır.

Gerçək Qəhrəmanlıq – qeyri-kamil Qəhrəmanlıqdır.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir!

Bu səbəbdən də Qəhrəmanlığını itirir!

Yalnız Kamil Qəhrəmanlıq – Qəhrəmanlıqdır!

Gerçək Ağıl – qeyri-kamil Ağıldır!

Elmi İdrak onunla kifayətlənir!

Bu səbəbdən də Ağılı itirir!

Yalnız Kamil Ağıl – Ağıldır!

Gerçək İradə – qeyri-kamil İradədir!

Elmi İdrak onunla kifayətlənir!

Bu səbəbdən də İradəni itirir.

Yalnız Kamil İradə – İradədir!

Elmi İdrak insanda Sonsuzluğu görmür, sonlunu görür!

Gerçək Dostluq – sonludur.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir!

Bu səbəbdən də Dostluğu itirir.

Yalnız Sonsuz Dostluq – Dostluqdur!

Gerçək Məhəbbət – sonludur.

Elmi İdrak onunla kifayətlənir.

Bu səbəbdən də Məhəbbəti itirir.

Yalnız sonsuz Məhəbbət – Məhəbbətdir!

Gerçək Mənəviyyat – sonludur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Mənəviyyatı itirir.
Yalnız sonsuz Mənəviyyat – Mənəviyyatdır.

Gerçək Əxlaq – sonludur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də əxlaqı itirir.
Yalnız sonsuz Əxlaq – Əxlaqdır.

Gerçək Fədakarlıq – sonludur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Fədakarlığı itirir.
Yalnız sonsuz Fədakarlıq – Fədakarlıqdır!

Gerçək Paklıq – sonludur.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Paklığı itirir.
Yalnız sonsuz Paklıq – Paklıqdır!

Gerçək Qəhrəmanlıq – sonludur.
Elmi İdrak – onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Qəhrəmanlığı itirir.
Yalnız sonsuz Qəhrəmanlıq – Qəhrəmanlıqdır!

Gerçək Ağıl – sonlu Ağıldır.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də Ağılı itirir.
Yalnız sonsuz Ağıl – Ağıldır.

Gerçək İradə – sonlu İradədir.
Elmi İdrak onunla kifayətlənir.
Bu səbəbdən də İradəni itirir.
Yalnız sonsuz İradə – İradədir.

Elmi İdrak İnsanda İnsanı görmür...

III. MÜTLƏQİN DƏRKİ. RUHANİ İDRAK

Mütləq Həqiqət

Mütləqi dərk edən – Mütləq Həqiqəti dərk edir.

Yalnız Mütləq Həqiqət – Həqiqətdir!

Bu səbəbdən də Mütləqi dərk edən – Həqiqətə çatır.

Mütləq Həqiqət Mahiyyəti dərk edir.

Bu səbəbdən də Var olanı dərk edir.

Ruhani İdrakda **təbiət** Mahiyyətinə bərabər olur.

Buna görə də Var olur.

Cəmiyyət Mahiyyətinə bərabər olur.

Buna görə də Var olur.

İnsan Mahiyyətinə bərabər olur.

Buna görə də Var olur.

Təbiətin Mütləq mövcudluğu dərk olunur.

Cəmiyyətin Mütləq mövcudluğu dərk olunur.

İnsanın Mütləq mövcudluğu dərk olunur.

Ruhani İdrakda təbiət **Mütləqə** yüksəlir.

Cəmiyyət **Mütləqə** yüksəlir.

İnsan Mütləqə yüksəlir.

Ruhani İdrakda təbiət **Kamilliyə** yüksəlir.

Cəmiyyət **Kamilliyə** yüksəlir.

İnsan **Kamilliyə** yüksəlir.

Ruhani İdrakda təbiət **Əbədiliyə** yüksəlir.

Cəmiyyət **Əbədiliyə** yüksəlir.

İnsan **Əbədiliyə** yüksəlir.

Ruhani İdrakda təbiət **Sonsuzluğa** yüksəlir.

Cəmiyyət **Sonsuzluğa** yüksəlir.

İnsan **Sonsuzluğa** yüksəlir.

Ruhani İdrakda təbiət **Ruhaniliyə** yüksəlir.

Cəmiyyət **Ruhaniliyə** yüksəlir.

İnsan **Ruhaniliyə** yüksəlir.

Mütləq İdrakda – nisbilik ölür.

Qeyri-ruhanilik ölür.

Qeyri-kamillik ölür.

Ölümlük – ölür.

Sonlu – ölür.

Mütləq İdrakın Silahı – **Fəhmdir, İlhamdır, Vəcdidir, Vəhyidir, Ehtizazdır!**

Mahiyyətə varan, Mahiyyətə çatan, Mahiyyətə qovuşan, Mahiyyətləşən!

Mütləq Təbiət

Ruhani İdrakda Təbiət – Mahiyyətinə çatır.

Bu cəhətdən də Mütləqə çatır.

Dağ – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Dəniz – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Səma – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Günəş – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Səhər – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Gecə – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Torpaq – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Meşə – Mütləqdir, çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Ruhani İdrakda – Təbiət öz Mahiyyətinə çatır.

Bu səbəbdən də Ruhaniliyə çatır.

Dağ – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Dəniz – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Səma – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Günəş – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Səhər – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Gecə – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Torpaq – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Meşə – ruhanidir, çünki ruhani Mahiyyətlidir!

Ruhani İdrakda Təbiət Əbədiliyə çatır.

Dağ – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.

Dəniz – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.

Səma – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.
Günəş – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.
Səhər – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.
Gecə – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.
Torpaq – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.
Meşə – əbədidir, çünki əbədi Mahiyyətə malikdir.

Mütləq Həqiqət Təbiəti Kamil sayır.

Dağ – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Dəniz – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Səma – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Günəş – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Səhər – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Gecə – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Torpaq – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.
Meşə – kamildir, çünki kamil Mahiyyətlidir.

Ruhani İdrakda Təbiət Sonsuzluğa çatır.

Dağ – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Dəniz – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Səma – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Günəş – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Səhər – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Gecə – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Torpaq – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.
Meşə – sonsuzdur, çünki sonsuz Mahiyyətə malikdir.

Ruhani İdrakda Təbiət Ölümsüzlüyə çatır.

Dağ – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Dəniz – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Səma – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Günəş – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Səhər – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Gecə – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Torpaq – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.
Meşə – ölümsüzdür, çünki ölümsüz Mahiyyətə malikdir.

Ruhani İdrakda Təbiət Bütövlüyə çatır.

Dağ – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Dəniz – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Səma – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Günəş – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Səhər – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Gecə – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Torpaq – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Meşə – Bütövdür, çünki bütöv Mahiyyətlidir.

Mütləq Həqiqət nisbi Təbiət tanımı.

Mütləq olmayan ***Dağ*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Dəniz*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Səma*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Günəş*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Səhər*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Gecə*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Torpaq*** tanımı.

Mütləq olmayan ***Meşə*** tanımı.

Mütləq Həqiqət qeyri-ruhani Təbiət tanımı.

Qeyri-ruhani ***Dağ*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Dəniz*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Səma*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Günəş*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Səhər*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Torpaq*** tanımı.

Qeyri-ruhani ***Meşə*** tanımı.

Mütləq Həqiqət – ölümlü Təbiət tanımı.

Ölümlü ***Dağ*** tanımı.

Ölümlü ***Dəniz*** tanımı.

Ölümlü ***Səma*** tanımı.

Ölümlü ***Günəş*** tanımı.

Ölümlü ***Səhər*** tanımı.

Ölümlü ***Gecə*** tanımı.

Ölümlü ***Torpaq*** tanımı.

Ölümlü ***Meşə*** tanımı.

Mütləq Həqiqət – qeyri-kamil Təbiət tanımır.

Qeyri-kamil ***Dağ*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Dəniz*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Səma*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Günəş*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Səhər*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Gecə*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Torpaq*** tanımır.

Qeyri-kamil ***Meşə*** tanımır.

Mütləq Həqiqət – sonlu Təbiət tanımır.

Sonlu ***Dağ*** tanımır.

Sonlu ***Dəniz*** tanımır.

Sonlu ***Səma*** tanımır.

Sonlu ***Günəş*** tanımır.

Sonlu ***Səhər*** tanımır.

Sonlu ***Gecə*** tanımır.

Sonlu ***Torpaq*** tanımır.

Sonlu ***Meşə*** tanımır.

Mütləq Həqiqət – ziddiyyətli Təbiət tanımır.

Ziddiyyətli ***Dağ*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Dəniz*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Səma*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Günəş*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Səhər*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Gecə*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Torpaq*** tanımır.

Ziddiyyətli ***Meşə*** tanımır.

Mütləq Həqiqətdə Təbiət Mütləqləşir.

Gerçəklikdən artıq olur.

Gerçəklikdən böyük olur.

Gerçəklikdən yüksək olur.

Mütləq Cəmiyyət

Ruhani İdrakda Cəmiyyət – Mütləqə bərabər olur.

Xalq – Mütləqə bərabər olur.

Dövlət – Mütləqə bərabər olur.

Tərəqqi – Mütləqə bərabər olur.

Cəmiyyət – Mütləqləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Xalq – Mütləqləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Dövlət – Mütləqləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Tərəqqi – Mütləqləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Ruhani İdrakda **Cəmiyyət – ruhaniləşir**,
çünki gerçəkliyi ötür, Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Xalq – ruhaniləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Dövlət – ruhaniləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Tərəqqi – ruhaniləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Ruhani İdrakda **Cəmiyyət – əbədiləşir**,
çünki gerçəkliyi ötür, Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Xalq – əbədiləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Dövlət – əbədiləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Tərəqqi – əbədiləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Ruhani İdrakda **Cəmiyyət – kamilləşir**,
çünki gerçəkliyi ötür, Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Xalq – kamilləşir, çünki gerçəkliyi ötür,

Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Dövlət – kamilləşir, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Tərəqqi – kamilləşir, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Ruhani İdrakda **Cəmiyyət** – **sonsuzlaşır**,
çünki gerçəkliyi ötür, Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Xalq – sonsuzlaşır, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Dövlət – sonsuzlaşır, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Tərəqqi – sonsuzlaşır, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Ruhani İdrakda **Cəmiyyət** – **Bütövlüyə** nail olur,
çünki gerçəkliyi ötür, Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Xalq Bütövlüyə nail olur, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Dövlət Bütövlüyə nail olur, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**
Tərəqqi Bütövlüyə nail olur, çünki gerçəkliyi ötür,
Mahiyyətə çatır – **Var olur.**

Mütləq həqiqət **nisbi** cəmiyyət tanımır.
Nisbi xalq tanımır.
Nisbi dövlət tanımır.
Nisbi tərəqqi tanımır.

Mütləq həqiqət **keçici** cəmiyyət tanımır.
Keçici xalq tanımır.
Keçici dövlət tanımır.
Keçici Tərəqqi tanımır.

Mütləq həqiqət **qeyri-ruhani** cəmiyyət tanımır.
Qeyri-ruhani xalq tanımır.
Qeyri-ruhani dövlət tanımır.
Qeyri-ruhani tərəqqi tanımır.

Mütləq həqiqət **sonlu** cəmiyyət tanımır.

Sonlu xalq tanımır.

Sonlu dövlət tanımır.

Sonlu tərəqqi tanımır.

Mütləq həqiqət **Ziddiyyətli** cəmiyyət tanımır.

Ziddiyyətli xalq tanımır.

Ziddiyyətli dövlət tanımır.

Ziddiyyətli tərəqqi tanımır.

Ruhani İdrak – cəmiyyəti özündə qalmağa, özüylə barışmağa, kifayətlənməyə qoymur, onu özündən yüksəyə qaldırır, Özünə çatdırır.

Bu səbəbdən də Mütləq Həqiqətdə – cəmiyyət Mütləqləşir.

Mütləq İnsan

Ruhani İdrakda – İnsan Mahiyyətə bərabər olur, Özünə çatır, Mütləqə yüksəlir.

Ruhani İdrak – nisbi dostluq tanımır, Mütləq dostluq tanıyır.

Nisbi Dostluq – Yoxdur (Yoxa bərabərdir!)

Yoxu Var saymaq – Yalandır.

Mütləq Həqiqət Yalanı rədd edir.

Yalnız Mütləq Dostluq Var!

Ruhani İdrak – nisbi Məhəbbət tanımır,

Mütləq Məhəbbət tanıyır.

Nisbi Məhəbbət – Yoxdur.

Yoxu Var saymaq – Yalandır.

Mütləq Həqiqət Yalanı rədd edir.

Yalnız Mütləq Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak – nisbi Mənəviyyat tanımır,
Mütləq Mənəviyyat tanıyır.
Nisbi Mənəviyyat – Yoxdur.
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Mənəviyyat Var!

Ruhani İdrak – nisbi Əxlaq tanımır,
Mütləq Əxlaq tanıyır.
Nisbi Əxlaq – Yoxdur.
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Əxlaq Var!

Ruhani İdrak – nisbi Fədakarlıq tanımır,
Mütləq Fədakarlıq tanıyır.
Nisbi Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak – nisbi Paklıq tanımır,
Mütləq Paklıq tanıyır.
Nisbi Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Paklıq Var!

Ruhani İdrak – nisbi Qəhrəmanlıq tanımır,
Mütləq Qəhrəmanlıq tanıyır.
Nisbi Qəhrəmanlıq – yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak nisbi Ağıl tanımır,
Mütləq Ağıl tanıyır.
Nisbi Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq Ağıl Var!

Ruhani İdrak nisbi İradə tanımır,
Mütləq İradə tanıyır.
Nisbi İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq həqiqət Yalanı rədd edir.
Yalnız Mütləq İradə Var!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Dostluq – dostluq deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Məhəbbət – məhəbbət deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Mənəviyyat – mənəviyyat deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Əxlaq – əxlaq deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Fədakarlıq – fədakarlıq deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Paklıq – paklıq deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Qəhrəmanlıq – qəhrəmanlıq deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
Ağıl – ağıl deyil!

Gerçəkliyi ötməyən, ondan artıq, böyük, yüksək olmayan
İradə – iradə deyil!

Ruhani İdrak **keçici Dostluq** tanımır,
Əbədi Dostluq tanıyır.
Çünki keçici Dostluq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.

Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız Əbədi Dostluq Var!

Ruhani İdrak **keçici Məhəbbət** tanımır,
Əbədi Məhəbbət tanıyır.
Çünki keçici Məhəbbət – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız Əbədi Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak **keçici Mənəviyyat** tanımır,
Əbədi Mənəviyyat tanıyır.
Çünki keçici Mənəviyyat – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız Əbədi Mənəviyyat Var!

Ruhani İdrak **keçici Əxlaq** tanımır,
Əbədi Əxlaq tanıyır!
Çünki keçici Əxlaq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi Əxlaq Var!

Ruhani İdrak **keçici Fədakarlıq** tanımır,
Əbədi Fədakarlıq tanıyır.
Çünki keçici Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak **keçici Paklıq** tanımır,
Əbədi Paklıq tanıyır.
Çünki keçici Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi Paklıq Var!

Ruhani İdrak **keçici Qəhrəmanlıq** tanımır,
Əbədi Qəhrəmanlıq tanıyır.
Çünki keçici Qəhrəmanlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak **keçici Ağıl** tanımır,
Əbədi Ağıl tanıyır.
Çünki keçici Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi Ağıl Var!

Mütləq İdrak **keçici İradə** tanımır,
Əbədi İradə tanıyır.
Çünki keçici İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız əbədi İradə Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Dostluq** tanımır,
Kamil Dostluq tanıyır.
Qeyri-kamil Dostluq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Dostluq Var!

Ruhani İdrak – **qeyri-kamil Məhəbbət** tanımır,
Kamil Məhəbbət tanıyır.
Qeyri-kamil Məhəbbət – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız Kamil Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Mənəviyyat** tanımır,
Kamil Mənəviyyat tanıyır.
Qeyri-kamil Mənəviyyat – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Mənəviyyat Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Əxlaq** tanımır,
Kamil Əxlaq tanıyır.
Qeyri-kamil Əxlaq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Əxlaq Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Fədakarlıq** tanımır,
Kamil Fədakarlıq tanıyır.
Qeyri-kamil Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Paklıq** tanımır,
Kamil Paklıq tanıyır.
Qeyri-kamil Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Paklıq Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Qəhrəmanlıq** tanımır,
Kamil Qəhrəmanlıq tanıyır.
Qeyri-kamil Qəhrəmanlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak **qeyri-kamil Ağıl** tanımır,
Kamil Ağıl tanıyır.
Qeyri-kamil Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil Ağıl Var!

Ruhani İdrak – **qeyri-kamil İradə** tanımır,
Kamil İradə tanıyır.
Qeyri-kamil İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır.
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir.
Yalnız kamil İradə Var!

Ruhani İdrak **sonlu Dostluq** tanımır,
Sonsuz Dostluq tanıyır!
Sonlu Dostluq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Dostluq Var!

Ruhani İdrak **sonlu Məhəbbət** tanımır,
Sonsuz Məhəbbət tanıyır!
Sonlu Məhəbbət Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak **sonlu Mənəviyyat** tanımır,
Sonsuz Mənəviyyat tanıyır!
Sonlu Mənəviyyat – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Mənəviyyat Var!

Ruhani İdrak **sonlu Əxlaq** tanımır,
Sonsuz Əxlaq tanıyır!
Sonlu Əxlaq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Əxlaq Var!

Ruhani İdrak **sonlu Fədakarlıq** tanımır,
Sonsuz Fədakarlıq tanıyır!
Sonlu Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak **sonlu Paklıq** tanımır,
Sonsuz Paklıq tanıyır!
Sonlu Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Paklıq Var!

Ruhani İdrak **sonlu Qəhrəmanlıq** tanımır,
Sonsuz Qəhrəmanlıq tanıyır!
Sonlu Qəhrəmanlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak **sonlu Ağıl** tanımır,
Sonsuz Ağıl tanıyır!
Sonlu Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz Ağıl Var!

Ruhani İdrak **sonlu İradə** tanımır,
Sonsuz İradə tanıyır!
Sonlu İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Sonsuz İradə Var!

Ruhani İdrak **ziddiyyətli Dostluq** tanımır,
Bütöv Dostluq tanıyır!
Ziddiyyətli Dostluq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Dostluq Var!

Ruhani İdrak **ziddiyyətli Məhəbbət** tanımır,
Bütöv Məhəbbət tanıyır!
Ziddiyyətli Məhəbbət – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak **ziddiyyətli Mənəviyyət** tanımır,
Bütöv Mənəviyyət tanıyır!
Ziddiyyətli Mənəviyyət – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Mənəviyyət Var!

Ruhani İdrak **ziddiyyətli Əxlaq** tanımır,
Bütöv Əxlaq tanıyır!
Ziddiyyətli Əxlaq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Əxlaq Var!

Ruhani İdrak ***ziddiyyətli Fədakarlıq*** tanımır,
Bütöv Fədakarlıq tanıyır!
Ziddiyyətli Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak ***ziddiyyətli Paklıq*** tanımır,
Bütöv Paklıq tanıyır!
Ziddiyyətli Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Paklıq Var!

Ruhani İdrak ***ziddiyyətli Qəhrəmanlıq*** tanımır,
Bütöv Qəhrəmanlıq tanıyır!
Ziddiyyətli Qəhrəmanlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak ***ziddiyyətli Ağıl*** tanımır,
Bütöv Ağıl tanıyır!
Ziddiyyətli Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv Ağıl Var!

Ruhani İdrak ***ziddiyyətli İradə*** tanımır,
Bütöv İradə tanıyır!
Ziddiyyətli İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Bütöv İradə Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Dostluq** tanımır,
Ölümsüz Dostluq tanıyır!
Ölümlü Dostluq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Dostluq Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Məhəbbət** tanımır,
Ölümsüz Məhəbbət tanıyır!
Ölümlü Məhəbbət – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Məhəbbət Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Mənəviyyat** tanımır,
Ölümsüz Mənəviyyat tanıyır!
Ölümlü Mənəviyyat – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Mənəviyyat Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Əxlaq** tanımır,
Ölümsüz Əxlaq tanıyır!
Ölümlü Əxlaq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Əxlaq Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Fədakarlıq** tanımır,
Ölümsüz Fədakarlıq tanıyır!
Ölümlü Fədakarlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Fədakarlıq Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Paklıq** tanımır,
Ölümsüz Paklıq tanıyır!
Ölümlü Paklıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Paklıq Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Qəhrəmanlıq** tanımır,
Ölümsüz Qəhrəmanlıq tanıyır!
Ölümlü Qəhrəmanlıq – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Qəhrəmanlıq Var!

Ruhani İdrak **ölümlü Ağıl** tanımır,
Ölümsüz Ağıl tanıyır!
Ölümlü Ağıl – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz Ağıl Var!

Ruhani İdrak **ölümlü İradə** tanımır,
Ölümsüz İradə tanıyır!
Ölümlü İradə – Yoxdur!
Yoxu Var saymaq – Yalandır!
Mütləq Həqiqət – Yalanı rədd edir!
Yalnız Ölümsüz İradə Var!

**Ruhani İdrakda İnsan – Mütləqdir, Ruhanidir, Əbədidir,
Kamildir, Sonsuzdur, Bütövdür, Ölümsüzdür!
Mütləq Həqiqət – İnsanda İnsanı görür!
Mütləqi dərk edən – Mütləqləşir!**

**Şölə Ayı, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).**

Ə X L A Q

I. İMTİNA ZƏRURİYYƏTİ

Özündən keçmək

Ən böyük olan belə – Mahiyyətdən aşağıdır.

Çünki ən böyükdə belə kiçiklik var.

Çünki bir cəhətdən böyük olan – başqa cəhətdən kiçik olur.

Bu səbəbdən də ən böyük olan belə – ***Özündən*** aşağıdır.

Özünə çatmaq üçün özündən keçməlisən.

Kiçik Böyüklükdən Ali Böyüklüyə yüksəlməlisən.

Ən böyük Mənəviyyat belə – kiçik Mənəviyyatdır.

Çünki onda kiçiklik var.

Çünki o, həmişə böyük Mənəviyyat səviyyəsində qalmır.

Çünki bir cəhətdən böyük olan Mənəviyyat başqa cəhətdən kiçik olur.

Ali Mənəviyyata çatmaq üçün nöqsanlı mənəviyyatdan keçməlisən!

Kiçik böyüklük inkar edilməli, Ali böyüklük təsdiq olunmalıdır.

Ən böyük İradə belə – kiçik İradədir.

Çünki onda kiçiklik var.

Çünki bir cəhətdən böyük olan –

başqa cəhətdən kiçik olur.

Çünki o, Mahiyyətdən aşağıdır.

Mahiyyətə çatmaq üçün İnsan böyük İradənin kiçikliyinə dərk etməli, Ali İradəyə yüksəlməlidir.

Ən böyük Zəka belə – kiçik Zəkadır.

Çünki onda kiçiklik var.

Çünki bir cəhətdən böyük olan – başqa cəhətdən kiçik olur.

Çünki o, Mahiyyətdən aşağıdır.

Mahdiyyətə çatmaq üçün İnsan böyük sayılanın kiçikliyinə dərk etməli, həmin böyüklükdən keçməli, Ali Böyüklüyə yüksəlməlidir.

Təbiət ruhani böyüklük yaratmır, ruhani böyüklüyü insan yaradır.

Təbiət Mahiyyətə bərabər böyüklük yaratmır, həmin böyüklüyü İnsan yaradır.

Özündən keçən – özünə çatır.

Özüylə barışan – özündən ayrılır.

Ən müdrik olan belə – müdrik deyil!

Çünki müdrikliyində naşılıq var.

Çünki Müdrikliyi insani Mahiyyətdən aşağıdır.

Çünki bir cəhətdən müdrik olan başqa cəhətdən naşı olur.

Çünki təbiət Kamil müdriklik yaratmır.

Kamil müdrikliyi İnsan özü yaradır.

Bu səbəbdən də o, qeyri-kamil müdrikliklə barışmır, ondan keçir, Ali Müdrikliyə yüksəlir.

Ən gözəl olan belə – gözəl deyil.

Çünki gözəlliyində çirkinlik var.

Çünki bir cəhətdən gözəl olan – başqa cəhətdən çirkin olur.

Çünki gözəlliyi İnsani Mahiyyətinə bərabər deyil!

Çünki təbiət Mütləq gözəllik yaratmır.

Mütləq gözəlliyi İnsan özü yaradır.

Bu səbəbdən də İnsan qeyri-kamil gözəlliklə barışmır, ondan keçir, Ali gözəlliyə yüksəlir.

Ən xeyirli olan belə – Xeyir deyil.

Çünki Mahiyyətdən aşağıdır.

Çünki bir cəhətdən xeyirli olan digər tərəfdən ziyanlı olur.

Çünki təbiət xeyir yaratmır, Xeyiri İnsan yaradır.

Çünki xeyirlidə ziyan yaşayır.

Bu səbəbdən də İnsan xeyirlidən keçir, Xeyirə yüksəlir.

Özündən keçən – Mahiyyətə yetir.

Candan keçmək

Candan keçən – Vüqara yetir.

Cana pərçimlənən – məğrurluğundan keçir.

Canını saxlayır – vüqarını itirir.

Candan keçən – Ləyaqətə yüksəlir.

Cana pərçimlənən – qorxuya əyilir, bədənə tapınır, sürünür, sürülür, yüz dəfə ölür.

Candan keçən Qeyrətləşir, özünü Qeyrətdə tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – Qeyrətsizləşir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – Amallaşır, özünü Amalda tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur!

Cana pərçimlənən – Amalsızlaşır.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur!

Candan keçən – Vətənləşir, özünü Vətəndə tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən Vətənsizləşir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – Mütləqləşir, özünü Mütləqdə tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – Mütləqsizləşir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – Aşıqləşir, özünü Eşqdə tapır...

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – Məhəbbətsizləşir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – Müqəddəsləşir, özünü Müqəddəslikdə tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – Müqəddəsliyi itirir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – əbədiləşir, özünü əbədiyyətdə tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – əbədiliyi itirir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – sonsuzlaşır, özünü sonsuzluqda tapır.

Bədəni qurban verir, Ruhu qoruyur.

Cana pərçimlənən – sonsuzluğu itirir.

Ruhu qurban verir, bədəni qoruyur.

Candan keçən – kamilləşir, özünü kamillikdə tapır.

Cana pərçimlənən – naqisləşir, özünü naqislikdə tapır.

Candan keçən – Ruhun məntiqinə əsaslanır: can veril-məlidir.

Cana pərçimlənən – maddiyyatın məntiqinə əsaslanır: can qorunmalıdır.

Candan keçən – İnsaniliyin məntiqinə əsaslanır: can vasitədir, Məqsəd deyil.

Cana pərçimlənən – heyvaniliyin hökmünə əsaslanır: can hər şeydir!

Candan keçən üçün ən böyük sərvət can deyil, Ruhdur...

Cana pərçimlənən üçün candan böyük sərvət yoxdur.

Həm cana, həm də Ruha xidmət etmək olmaz.

Cana xidmət edən – Ruhu itirir!

Ruha xidmət edən – canı itirir!

Can – Ruhun silahıdır.

Silaha xidmət etmərlər, onu Ruh üçün sazlayırlar!

Silah Ruha xidmət edir – onun sazlanmasının səbəbi və məqsədi budur!

Canı can üçün bəsləyirlər!

Canı Ruh üçün bəsləyirlər!

Ruhdan keçən – ölürlər!

Candan keçən – yaşayır!

Nəşədən keçmək

Nəşədən keçən – heç nədən keçmir!

Çünki nəşə – antiruhanidir.

Antiruhani olmaq – heç olmaqdır.

Nəşəyə tapınan – ruhanilikdən keçir.

Ruhanilik – hər şeydir.

Ondan məhrum olmaq – heç olmaqdır.

Cismani nəşə – zəruriyyətdir.

Ancaq ondan keçən əslində heç nədən keçmir.

Çünki İnsanilik ruhaniliyə bərabərdir.

Cismani nəşə heyvaniliyin təsdiqidir.

Ancaq onsuz bəşər törəmir, artmır.

Törəmək, artmaq hələ İnsan olmaq deyil!

İnsan cismani xilqət kimi heyvana yaxındır, ruhani xilqət kimi o, heyvandan yerdən-göyə qədər fərqlidir!

Cismani nəşə müəyyən məqamda həmin fərqi aradan qaldırır, insanı heyvan səviyyəsinə endirir.

Ruhani varlıq kimi heyvandan uzaqlaşan insan cinsi nəşədə heyvana yaxınlaşır.

Bu səbəbdən də cinsi nəşəsevərlik – heyvaniliyin təsdiqidir.

Cinsi nəşəsevərlər – insanda heyvaniliyi bərpa edənlərdir.

Cismani nəşəsevərlik – insandan keçməkdir. Çünki onun məqsədi valideynlik ehtiyacı yox, heyvanilik ehtiyacıdır.

Cinsi nəşədən keçən – heyvandan keçir.

Cinsi nəşəyə tapınan – insandan keçir.

Mey nəşəsindən imtina edən – heçdən imtina edir.

Çünki Mey – antiruhanidir.

Özünü meydə tapan – ruhda itirir.

Meydə tapılan isə heçlikdir.

Meydən keçən – heçdən keçir.

Varidat nəşəsindən keçən – heç nədən keçmir!

Çünki Varidat heçdir, onda ruhanilik yoxdur!

Varidat İnsanı aldadır!

Ölümlüdür – əbədi görünür!

Keçicidir – sonsuz görünür!
Qeyri-kamildir – Kamil görünür!
Əlamətdir – Mahiyyət görünür.
Onun verdiyi sevinc heçdir!
Çünki ruhani sevinc deyil!
Yaratdığı möhtəşəmlik heçdir!
Çünki ruhani möhtəşəmlik deyil!
Gətirdiyi səadət heçdir!
Çünki ruhani səadət deyil!
Varlığın əslində heç nəyi yoxdur.
Çünki Var – heç deməkdir!
Vara tapınan əslində yoxa tapınır!

Şöhrət nəşəsindən keçən – heç nədən keçmir.

Çünki şöhrət – ölümsüzlüyün inkarıdır.

Ölümsüzlük – şöhrətsizlikdir.

Çünki şöhrət gerçəkliyin İnsana verdiyi qiymətdir.

Ölümsüzlük – gerçəkliyin qiymətinə inanmır, onu rədd edir.

Gerçəklik – ölümsüzlüyü yox, ölümü təsdiq edir...

Bu səbəbdən də şöhrətdə ölümsüzlük ölür.

Ölümsüzlük – gerçəkliklə döyüşdə, gerçəkliyi ötüb keçməkdə, gerçəkliyə üstün gəlməkdə yararır.

Ölümsüzlük – şöhrəti öldürür.

Ölümsüzlüyü təsdiq edən – şöhrəti inkar edir.

Ölümsüzlüyü hər şey sayan – şöhrəti heç şey sayır.

Şöhrətdən keçən – heçdən keçir.

Rütbədən keçən – heç nədən keçmir.

Çünki rütbə ruhani deyil, əbədi deyil, sonsuz deyil, kamil deyil.

Ruhani olmayan – Var olmur.

Əbədi olmayan – Var olmur.

Sonsuz olmayan – Var olmur.

Kamil olmayan – Var olmur.

Rütbə nəşəsi – Yalandır.

Rütbə rütbəpərəsti aldadır.

Rütbədən keçən – yalandan keçir.

Nəşədən keçən xülyadan ayılır. Heç olanı Var olan saymır.

Hakimiyyətdən keçmək

Hakimiyyət İnsanı aldadır.

Heç olduğu halda özünü hər şey kimi göstərir.

İnsana hakim olmaq – əfsanədir!

Çünki insan ruhani xilqətdir.

Ruhaniliyə hakim olmaq mümkün deyil!

Hakimiyyət yalandan özünü İnsanın Sahibi kimi qələmə verir.

Özünü və İnsanları aldadır.

Bu səbəbdən də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir!

Xalqa hakim olmaq əfsanədir!

Çünki Xalq ruhani xilqətdir!

Hakimiyyət isə sübut edir ki, xalqa hakimdir.

Bununla da özünü və başqalarını aldadır.

Buna görə də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir.

Ölkəyə hakim olmaq – əfsanədir!

Çünki ölkə – insanlardan ibarətdir.

İnsan isə ruhani varlıqdır.

Ruhaniliyə hakim olmaq mümkün deyil!

Hakimiyyət sübut eləmək istəyir ki, ölkənin sahibidir.

Bununla da özünü və insanları aldadır.

Bu səbəbdən də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir!

Dünyaya hakim olmaq – əfsanədir.

Çünki dünya Mütləqin təzahürüdür.

Mütləqin Təzahürünə hakim olmaq mümkün deyil!

Hakimiyyət özünü Dünyanın sahibi kimi qələmə verir və bununla da Özünü və başqalarını aldadır.

Bu səbəbdən də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir!

Ürəyə zorla Sahib olmaq mümkün deyil.

Çünki ürək ruhaniliyin təzahürüdür! Ruhanilik Zora əyilməz!

Hakimiyyət özünü Ürəyin Fatehi kimi qələmə verir.

Bununla da Özünü və başqalarını aldadır.

Bu səbəbdən də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir.

Etiqad – Zora baş əyməz.

Çünki etiqad – ruhanidir.

Ruhanilik Zora tabe olmaz.

Hakimiyyət özünü Etiqadın sahibi kimi qələmə verir, özünü və başqalarını aldadır.

Bu səbəbdən də hakimiyyətdən keçmək – yalandan keçməkdir.

Hakimiyyət əslində səlahiyyətsizdir.

Çünki o, yalnız cismaniyə Sahib ola bilər.

İnsan isə cismanidə Ruh gəzdirən varlıqdır.

Bu səbəbdən də İnsan hakimiyyət tanımır.

Hakimiyyətdən keçən heç nə itirmir.

Düşmənçilikdən keçmək

Düşmən əslində düşməni öldürmür, özünü öldürür.

Çünki əslində insanın cismani ölümü yoxdur, ruhani ölümü var.

Başqasını öldürən öz ruhaniliyini öldürür.

Heyvaniləşir.

Bu səbəbdən də düşmənçilikdən keçən – öz ölümündən keçir.

Düşmən əslində başqasına ziyan vurmur, özünə ziyan vurur.

Çünki insan ruhani varlıqdır.

Başqasına ziyan vurmaq niyyəti – antiruhani niyyətdir.

Bu səbəbdən də düşmənçilikdən keçən – özünə ziyandan keçir.

Düşmən əslində başqasını əsarətə salmır, özünü əsarətə salır.

Çünki başqasını kölələşdirən – ruhu zorlayır.

Buna görə də düşmənçilikdən keçən – əsarətdən qurtarır.

Düşmən əslində düşməne yox, özünə zülm edir.

Çünki öz ruhani ləyaqətini tapdalayır.

Zülm ruhaniliyin süqutudur.

Bu səbəbdən də düşmənçilikdən keçən – zülmdən keçir.

Düşmən əslində başqasının torpağına qəsd etmir, öz mənəvi dünyasına qəsd edir, onu çirkaba qərq edir.

Bu səbəbdən də düşmənçilikdən keçən – çirkabdan keçir.

Düşmən əslində başqasını məğlub etmir, özünü məğlub edir.

Çünki başqasını məğlub edən öz ruhunu məğlub etmiş olur.

Bu səbəbdən də düşmənçilikdən keçən – öz məğlubıyyə-tindən keçir.

Başqasına düşmən olan – özünə düşmən olur.

Dostluğa qayıdan – özünə qayıdır.

Həyatdan keçmək

Həyatdan keçən – Ali Həyata yüksəlir.

Çünki Həyat Mahiyyətdən aşağıdır, kiçikdir, məhduddur.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Mahiyyətə çatır.

Həyat – əbədi deyil, keçicidir.

Bu səbəbdən də – həyatdan keçən – əbədiliyə çatır.

Həyat sonsuz deyil – sonludur.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – sonsuzluğa çatır.

Həyat kamil deyil – nöqsanlıdır.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – kamilliyə çatır.

Həyat ədalətli deyil – ədalətsizdir.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – ədalətə çatır.

Həyat həqiqətli deyil, həqiqətsizdir.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – həqiqətə çatır.

Həyat Mütləqə yox, Nisbiyə əsaslanır.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Mütləqə çatır.

Həyatda gözəllik çirkinliklə yanaşı yaşayır.

Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Ali gözəlliyə çatır.
Həyatda Müqəddəslik hərcayiliklə yanaşı yaşayır.
Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Müqəddəsliyə çatır.
Həyat Amal səviyyəsinə qalxmır.
Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Amala çatır.
Həyat Xeyirdən aşağıdır.
Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Xeyirə çatır.
Həyat Ülvyyətdən aşağıdır.
Bu səbəbdən də həyatdan keçən Ülvyyəte çatır.
Həyat Məhəbbətdən aşağıdır.
Bu səbəbdən də həyatdan keçən – Məhəbbətə çatır.
Həyat İnsanilikdən aşağıdır.
Həyata bərabər olan İnsan əsil İnsan deyil.
Çünki Mahiyyətdən kiçikdir.
Həyata bərabər olan – Mahiyyəte bərabər olmur.
Deməli, Özü olmur.
Mahiyyəte bərabər olan – Həyatı ötür.
Həyatı ötmək – həyatdan keçməkdir.
Buna görə də yalnız həyatdan keçən – yaşayır.

II. TƏKMİLLƏŞMƏK

Nisbi özündən keçmək

Həyat səviyyəsində özündən keçən – özünə çatmır.
Çünki Mahiyyəte bərabər olmur.
Çünki nisbi mənada kamilləşir.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.

Həyat səviyyəsində Böyüklüyə yüksələn –
Mahiyyəte bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.

***Həyat səviyyəsində Böyük Mənəviyyata yüksələn –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

***Həyat səviyyəsində Böyük İradəyə yüksələn –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

***Həyat səviyyəsində Böyük Zəka –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

***Həyat səviyyəsində Müdriklik –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

***Həyat səviyyəsində Güzəllik –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

***Həyat səviyyəsində Xeyir –
Mahiyyətə bərabər olmur.
Nisbi Kamilliyə çatır.
Təkmilləşir, Mütləqləşmir.***

Təkmilləşən – Mütləqləşmir, kiçik «Mən»indən ayrılır – böyük «Mən»inə çatmır.

Təzahürdən artıq – Mahiyyətdən əskik olur.

Nisbi candan keçmə

Həyat səviyyəsində candan keçən – Özünə çatmır.

Çünki Qorxudan tam azad olmur.

Tərəddüddən tam azad olmur.

Nisbi candan keçmə – ömrə yox, məqama hakim olur.

Nisbi Vüqar təsdiq olunur.

Nisbi Qeyrət təsdiq olunur.

Nisbi Amallaşmaq təsdiq olunur.

Nisbi Vətənləşmə təsdiq olunur.

Mütləqilik təsdiq olunmur.

Əbədilik təsdiq olunmur.

Sonsuzluq təsdiq olunmur.

Kamillik təsdiq olunmur.

Çünki Həyatın Məntiqi təsdiq olunur.

Həyatın Məntiqi isə nisbi Məntiqdir.

Əsil candan keçmək – Həyatın məntiqini rədd edib, Mütləqin Məntiqinə riayət etməkdir.

Mütləqin Məntiqi – Mütləq candan keçmək,

Mütləqləşmək tələb edir.

Yalnız Mütləqləşən – Mahiyyətə bərabər olur.

Nisbi nəşədən keçmə

Həyat səviyyəsində nəşədən keçən – özünə çatmır. Nisbi kamilliyə nail olur. Mahiyyətə bərabər olmur.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Çünki nisbi nəşədən keçmə – insanı heyvanilikdən tam ayırmır, heyvanilik insan həyatından silinmir.

İnsan heyvandan fərqlənir, fəqət tam İnsaniləşmir.

Yalnız Mütləq mənada nəşədən keçən, yəni Mütləqləşən – İnsaniləşir.

Çünki nisbi nəşədən keçmədə – nəşəsevərlik çirkinliyi aradan qalxmır.

Nəşəsevərliyin İnsan üzərində hakimliyi ləğv olunur, ancaq təsiri ləğv olunmur.

İnsan **Meydən** aralanır, ancaq öz naqisliyindən, çirkinliyindən aralanmır.

Yalnız Mütləq mənada Meydən keçən özünə çatır.

Yalnız Mütləqləşən – İnsaniləşir.

Nisbi mənada varidatdan keçən – Mahiyyətə çatmır, nisbi kamilliyə nail olur.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Varidatın hökmündən xilas olur – təsirindən xilas olmur.

Balaca «Mən»indən ayrılır – böyük «Mən»inə yüksəlmiş.

Nisbi mənada şöhrət nəşəsindən keçən – özünə çatmır.

Çünki imtinası mütləq olmur.

Çünki şöhrətin hökmündən qurtarır, təsirindən qurtarmır.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Nisbi mənada rütbə nəşəsindən keçən özünə çatmır.

Nisbi kamilliyə nail olur. Mahiyyətə bərabər olmur.

Rütbənin hökmündən qurtarır, təsirindən qurtarmır.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Həyat səviyyəsində hakimiyətdən keçən – özünə çatmır.

Nisbi kamilliyə nail olur, Mahiyyətə bərabər olmur.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Hakimiyət yalanından tam keçmir – bu səbəbdən də tam özü olmur.

İnsana hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Xalqa hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Dünyaya hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Zəkaya hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Ürəyə Zorla hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Etiqada Zorla hakim olmaq əfsanəsindən tam keçmir.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Təzahürdən artıq olur, Mütləqdən əskik!

Mütləqləşmə ehtiyacı, ehtirası yaranır!

Nisbi düşmənlikdən keçmə

Həyat səviyyəsində Düşmənlikdən keçən – Özünə çatmır.

Nisbi Kamilliyə nail olur. Mahiyyətə bərabər olmur.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Düşmənçilik ölmür – deməli, İnsanıliyin ölüm təhlükəsi aradan qalxmır.

Düşmənçilik ölmür – deməli, İnsanın özünə qarşı qəddarlığı aradan qalxmır.

Düşmənçilik ölmür – deməli, İnsanın özünü əsarətə salması yaşayır.

Düşmənçilik ölmür – deməli, İnsanın özüylə yağılığı yaşayır.

Düşmənçilik ölmür – deməli, mənəvi dünya çirklənir.

Düşmənçilik ölmür – deməli, İnsan məğlubiyətdən qurtarmır.

Yalnız Mütləq mənada düşmənlikdən keçən – Özünə çatır.

Yalnız Mütləqləşən – İnsaniləşir.

Nisbi həyatdan keçmə

Nisbi mənada həyatdan keçən – özünə çatmır. Mahiyyətə bərabər olmur.

Təkmilləşir – Mütləqləşmir.

Keçicidən keçmir.

Sonludan keçmir.

Ölümlüdən keçmir.

Qeyri-kamildən keçmir.

Ədalətsizlikdən keçmir.

Həqiqətsizlikdən keçmir.

Hərcayilikdən keçmir.

Nisbi mənada həyatdan keçən – həyatda qalır.

Həyatda qalmaq – Mahiyyətdən aralanmaqdır.

Nisbidə qalmaq – Mütləqdən aralanmaqdır.

Mütləqdən aralanmaq – İnsandan aralanmaqdır.

Bu səbəbdən də həyatda qalmaq – İnsandan keçməkdir.

Yalnız Mütləq mənada həyatdan keçmə – İnsanı özünə çatdırır.

Yalnız Mütləqləşən – İnsaniləşir.

III. MÜTLƏQLƏŞMƏK

Mütləq özündən keçmə

Yalnız Mütləqləşən yaşayır!

Çünki yalnız Mütləqləşən öz Mahiyyətinə bərabər olur!

Çünki yalnız Mütləq mənada özündən keçən yaşayır!

Böyüklük – böyük sayılandan imtina etməkdir.

Mənəvilik – mənəvi sayılandan imtina etməkdir.

Zəka – Zəkali sayılandan imtina etməkdir.

İradə – İradəli sayılandan imtina etməkdir.

Yalnız Mütləqləşən – yaşayır!

Mütləqləşmək – həyatı ötmək deməkdir!

Gerçəkliyin məntiqinə yox, Mütləqin məntiqinə əsaslanmaq deməkdir!

Amallaşmaq, Sabahlaşmaq deməkdir!

Həyatın Müdrik saydığını – Mütləq naşı sayır!

Həyatın gözəl saydığını – Mütləq çirkin sayır!

Var olmaq – Mütləq olmaqdır!

Mütləqləşmək – Mütləq Özündən keçməkdir!

Mütləq candan keçmə

Var olmaq – Mütləq olmaqdır!

Yalnız Mütləq mənada candan keçən yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada cismi ruha qurban verən yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada Qeyrətləşən yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada Vətənləşən yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada Amallaşan yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada Ruhaniləşən yaşayır!

Yalnız Mütləq mənada Mahiyyətə bərabər olan yaşayır!

Yalnız Mütləq olan – Var olur!

Mütləq olmayan – yaşamır!

Mütləq nəşədən keçmə

Yalnız Mütləq olan yaşayır!

Bu səbəbdən də yalnız Mütləq mənada nəşədən keçən yaşayır!

Mütləq mənada cismani nəşədən keçən – yaşayır.

Bu baxımdan, yaşamaq – yaşamamaqdır!

İnsanın əzəli faciəsi Mütləqlə nisbi, Ruhla bədən arasında ziddiyyətdən ibarətdir.

**Ancaq cismani nəşədən tam keçmək – yaşamamaq olsa da –
İnsanın ali Mahiyyətinə uyğundur.**

Mütləq mənada mey nəşəsindən keçən – Yaşayır.

Mütləq mənada varidat nəşəsindən keçən – Yaşayır.

Mütləq mənada Şöhrət nəşəsindən keçən – Yaşayır!

Mütləq mənada Hakimiyyət nəşəsindən keçən – Yaşayır!

Mütləq mənada Rütbə nəşəsindən keçən – Yaşayır!

Mütləq olan – Mahiyyətə bərabər olur!

Mütləq olan – Ruhaniliyə bərabər olur!

Mütləq olan – İnsaniliyə bərabər olur!

Mütləq İmtina – Mütləq Təsdiqdir.

Mütləq hakimiyyətdən keçmə

Yalnız Mütləq olan – Var olur.

Mütləqləşən – Mütləq Özündən keçəndir.

Nisbi mənada özündən keçən – əslində heç nədən keçmir.

Çünki nisbi «mən» – yoxa bərabər olan «Mən»dir.

Bu baxımdan, yalnız Mütləq Mənada hakimiyyətdən keçən – Var olandan keçir.

Nisbi mənada imtina – heç olandan keçməkdir.

Yalnız Mütləq Mənada hakimiyyət yalanından keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Xalq üzərində hakimlik əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada İnsan üzərində hakimlik əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Ölkəyə hakim olmaq əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Dünyaya hakim olmaq əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Zəkaya hakim olmaq əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Ürəyə hakim olmaq əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Yalnız Mütləq Mənada Etiqada hakim olmaq əfsanəsindən keçən – var olandan keçir.

Mütləqə bərabər olmayan İmtina – İmtina deyil!

Yalnız Mütləq olan – Var olur.

Düşmənlikdən Mütləq İmtina

Düşməniyin ölümü – Mütləqin təsdiqidir.

Bu nöqtəyi-nəzərdən, düşmənlik yalnız ölümündə var olur.

Düşməniyin ölümündə İnsanlıq var olur.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı təsdiq edir.

Düşməniyin ölümündə Ruhanilik var olur.

Bu səbəbdən də həmin ölüm var olanı təsdiq edir.

Düşməniyin ölümündə Xeyir yaşayır.

Bu səbəbdən də həmin ölüm var olanı təsdiq edir.

Düşmənilklə bərabər – köləlik ölür.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı – Vüqarı təsdiq edir.

Düşmənilklə bərabər – Zülm ölür.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı – ədaləti təsdiq edir.

Düşmənilklə bərabər – Fatehlik ölür.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı – Azadlığı təsdiq edir.

Düşmənilklə bərabər – mənəvi çirkab ölür.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı – mənəvi Qüdsiyyəti təsdiq edir.

Düşmənliyin ölümü – insani məğlubiyyətin ölümüdür.

Bu səbəbdən də həmin ölüm – var olanı –
İnsani Qələbəni təsdiq edir.

Mütləq həyatdan keçmə

Mütləq Mənada həyatdan keçməyi bacaran – Mahiyyətə yüksəlir.

Çünki Mahiyyət – Mütləqə bərabərdir.

Həyatdan Mütləq mənada keçməyi bacaran – Mütləqləşir:

Mütləq Mənəviyyət, Mütləq İradə, Mütləq Zəka sahibi olur.

Həyatdan keçən – həyatı imkanları keçir.

Yalnız həyatı ötən yaşayır.

Həyatdan keçən – həyatın məntiqindən keçir,

Mütləqin məntiqinə əsaslanır.

Həyatdan keçən – naqisliklərdən, məhdudiyətlərdən, zəifliklərdən keçir.

Həyatdan keçən – cismani səddi adlayır, ruhaniliyə bərabər olur.

Keçiciliyin sərhədini aşır – sonsuzluğa bərabər olur.

Ölümün sərhədini aşır – əbədiliyə bərabər olur.

Ədalətsizliyin sərhədini aşır – ədalətə bərabər olur.

Həqiqətsizliyin sərhədini aşır – Həqiqətə bərabər olur.

Nisbi gözəllik sərhədini aşır – Mütləq gözəlliyə bərabər olur.

Hərcayilik sərhədini aşır – Müqəddəsliyə bərabər olur.

Həvəs sərhədini aşır – Məhəbbətə bərabər olur.

Həyat səviyyəsini aşır – Mütləqə çatır.

Məqsəd

Təzahürdən yüksək – Mahiyyətə bərabər,

Cismanilikdən yüksək – Ruhaniyə bərabər,

Gerçəklikdən yüksək – Mütləqə bərabər – ***Yaşamaq!***

***Şölə, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).***

D Ö V L Æ T

I. ÖZÜNƏBƏNZƏMƏYƏN

Dövlətin Məqsədi – ictimai birlik yaratmaqdır.

Ancaq gerçəklikdə o, ictimai ziddiyyət yaratdı.

Dövlətin Məqsədi – Ruhani birlik yaratmaqdır.

Ancaq gerçəklikdə o, mənafə döyüşü yaratdı.

Dövlətin Məqsədi – xalqı təmsil etməkdir.

Ancaq gerçəklikdə o, Yuxarı təbəqəni təmsil edir.

Dövlətin Məqsədi – Ədaləti təsdiq etməkdir.

Gerçəklikdə isə o, bir qrupun, silkin başqa qrup, silk üzərində hakimiyyətini təsdiq edir.

Dövlət – Mənəvi Qanunlara əsaslanmalıydı.

Gerçəklikdə isə o, Zora əsaslanır.

Dövlət – Başçıdan fədakarlıq tələb etməliydi.

Ancaq gerçəklikdə Başçı əsarətini təsdiq edir.

Dövlətə İnsanilik hakim olmalıydı.

Ancaq gerçəklikdə Yırtıcılıq hakim olur.

Dövlət – Ruhani Ləyaqəti qorumalıydı.

Ancaq gerçəklikdə Maddi Varidat qorunur.

Dövlət – İnsanı görmədi – ixtisası, imtiyazı, istehsalatı gördü.

Dövlət – güclülər dövləti oldu, varlılar dövləti oldu, zorlular dövləti oldu.

Mərhəmətli sevilmədi.

Müqəddəs sevilmədi.

Etiquadlı sevilmədi.

İnsansevər sevilmədi.

Əxlaqı atıb – qələbəni tutan sevildi!

Əxlaqı atıb – maddi sərvəti tutan sevildi!

Əxlaqı atıb – imtiyazı tutan sevildi!

Əxlaqı atıb – rütbəni tutan sevildi!

Dövlət – Xalqı aldatdı.

Xalqın adından danışdı – hakim Təbəqənin fikrini ifadə etdi.

Aşağıdakını taladı, yuxarıdakını sığalladı.

Aşağıdakını mal-qara səviyyəsinə endirdi, yuxarıdakını boynuna mindirdi.

Xəlqi vəhdət yaratmalı olan bir hadisə xəlqi vəhdəti məhv etdi.

Yuxarı Təbəqə, aşağı Təbəqə qəbahəti, həyat uğrunda amansız döyüş, mənafə toqquşmaları peyda oldu.

İnsanı yüksəltməli olan Dövlət onu itirdi.

İmtiyaz göründü – İnsan görünmədi.

İxtisas göründü – İnsan görünmədi.

Təbəqə göründü – İnsan görünmədi.

Dövlət Mənəvi kamilliyə yad oldu.

Qəddar sevildi.

Murdar sevildi.

Vüqarsız sevildi.

Əxlaqsız sevildi.

Ruhaniliyi təsdiq etməli olan bir hadisə ruhaniliyə qənim kəsildi.

Zindan zəhmi yaratdı, vicdan zəhmi yaratmadı.

Zor zəhmi yaratdı, etiqad zəhmi yaratmadı.

Fitnə zəhmi yaratdı, sədaqət zəhmi yaratmadı.

Məkr zəhmi yaratdı, mərdlik zəhmi yaratmadı.

Cəza zəhmi yaratdı – insaf zəhmi yaratmadı.

Haqqı təsdiq etməli olan bir hadisə – haqsızlığı yaşadır.

Kəndli torpağına Sahib olur.

Fəhlə fabrikinə, zavoduna Sahib olur.

Alim ağılına Sahib olur.

Sənətkar istedadına Sahib olur.

Fərd taleyinə Sahib olur.

Xalq ləyaqətini mənimsəyir.

Bəşəri təsdiq etməli olan hadisə – bəşərə yad oldu.

Çünki bəşərdə kölə gördü, düşmən gördü, rəqib gördü.

Dövlət – Mütləqə yox – Gerçəkliyə, Mahiyyətə yox – təzahürə, Ruhaniyə yox – Maddiyə, olmalıya yox – olana əsaslandı və bununla da özündən ayrıldı.

Gerçəklik **Ədalət** tanımır, bu səbəbdən də

Dövlət Ədalətsizliyə tapınır.

Gerçəklik **Həqiqət** tanımır, bu səbəbdən də

Dövlət – Yalana tapınır.

Gerçəklik **Əxlaq** tanımır, bu səbəbdən də

Dövlət – Əxlaqsızlığa tapınır.

Dövlət **olanı** qoruyur və bu səbəbdən də İnsanı itirir.

Dövlət İnsanı ucaltmadı, alçaltdı.

Dövlət öz Məqsədinə, Mahiyyətinə bənzəmədi, İnsana yaramadı.

II. DÖVLƏT ÇEŞİDLƏRİ

Mütləqiyyət

Bir şəxsin cəmiyyət üzərində Mütləq Ağalığı.

Hakim İradəsinin Mütləq təsdiqi – Fərdi iradənin Mütləq İnkarı.

Hakim Aqlının Mütləq Təsdiqi – Fərdi Aqlın Mütləq İnkarı.

Hakim mövcudluğunun Mütləq Təsdiqi – Fərdi mövcudluğun Mütləq İnkarı.

Hakimin Qanuna çevrilməsi və Qanunun ölümü.

Hakimin Etiqada çevrilməsi və Etiqadın ölümü.

Hakimin Mütləqə çevrilməsi və Mütləqsizlik.

Xalq – Mütləq hakimin malıdır: satılan, alınan, talanan, soyulan, qamçılanan, qovulan.

Xalq yaşamır – hakimi yaşadır.

Ac qalır – hakimi doydurur.

Yoxsul qalır – hakimi varlandırır.

Evsiz qalır – hakimə saray tikir!

Sözsüz qalır – hakimi eşidir!

Hüquqsuz qalır – hakimi haqq sayır.

Mütləq mənada özümsüzləşir.

Özünə gerek olmur – hakimə gerek olur.

Ləyaqətindən keçir.

Vüqarından keçir.

Məhəbbətindən keçir.

Mütləqiyyət Var olanda – Xalq Yox olur!

Zülm Var olanda – Xalq Yox olur!

Haqsızlıq Var olanda – Haqq Yox olur!

Əsarət Var olanda – Vüqar Yox olur!

Yalan Var olanda – Həqiqət Yox olur!

Biri hər şey olanda – hamı heç şey olur!

Mütləq hakimlik – kütləvi hüquqsuzluq yaradır.

Hakim İnsana sahib olanda – İnsan özünə yad olur.

İnsanı Var eləmək üçün yaranan Dövlət – İnsanı Yox edir.

Zadəənganlar hakimiyyəti (Aristokratiya)

Varlıların, qoluzorluların, imtiyazlıların – xalq kütləsi üzərində Ağalığı.

Mülkiyyətə Sahib olması.

Varidata Sahib olması.

İctimai Səlahiyyətə Sahib olması.

Ədalətə yad olmaq:

Mülki bərabərliyi inkar etmək!

İmtiyaz bərabərliyini inkar etmək!

Əxlaqa yad olmaq: Zora, gücə, qəbahətə arxalanmaq; qoluzorlular dövlətinə çevrilmək, əxlaqsızlar dövlətinə çevrilmək.

«Əxlaq – zəiflərin, zəillərin istinadgahıdır. Güclülər üçün o, buxovdur. Çünki hakimiyyə ziddir».

Hakimlik – əxlaqın inkarıdır.

Mərhəmətin inkarıdır.

Doğruculuğun inkarıdır.

Ülfətin inkarıdır.

Səmimiyyətin inkarıdır.

İnsaniliyin inkarıdır.

«Dünya – həyat uğrunda mübarizədə qələbə çalanındır!

Həqiqət də odur, mərifət də, böyüklük də odur, ucalıq da.»

«Qələbəni yaradan – qəbahət, fitnəkarlıq, yalan, rəzillik – ləyaqətdir!»

«Qeyrətli yoxsul olmaqdan – qeyrətsiz varlı olmaq yaxşıdır!»

«Vıcdanlı yoxsul olmaqdan – vıcdansız varlı olmaq yaxşıdır!»

«Ədalətli yoxsul olmaqdan – zülmkar varlı olmaq yaxşıdır!»

«Qəhrəman yoxsul olmaqdan – qorxaq varlı olmaq yaxşıdır!»

Hakimiyyət varlıındır – Mənəvinin deyil!

Hakimiyyət – imtiyazlıındır, – Mənəvinin deyil!

Hakimiyyət – rütbəlinindir, – Mənəvinin deyil!

Həyat – maddiyyat deməkdir, mənəvi demək deyil!

İnsan yoxdur – təbəqələr, silklər, qruplar var.

Bir təbəqənin yaşaması üçün – başqa təbəqənin ölməsi gərəkdir.

Bu, mənəviyyətə zidd olsa da, gerçəkliyə zidd deyil!

Hakimlik – insaniliyə ziddir.

Deməli, İnsanilikdən əl çəkmək lazımdır!

Zadəganlar dövlətində xalq kütləsi yuxarı təbəqəni yaşadır, özü yaşamır.

«Xalq hakimiyyəti» (Demokratiya)

«Xalq tərəfindən» seçilən, ancaq gerçəkliyi, ədalətsizliyi təsdiq edən hakimiyyət.

Mülki bərabərsizliyi qoruyan, imtiyazlar təzadını qoruyan, Təbəqə bərabərsizliyini qoruyan Dövlət.

«Xalq tərəfindən» seçilən, ancaq xalqdan uzaq olan Dövlət!

Bərabərsizliklə barışan:

«Mülkiyyətə əməkçi yox, Yuxarı Təbəqə Sahib olmalıdır.

Torpaq – mülkədarın, zavod – kapitalistindir.

Əmək – əməkçinin yox, əməyi təşkil edənindir.

İmtiyaz bərabərsizliyi labüddür.

Mülkiyyətə Sahib olan – cəmiyyəti varlandırır.

Maddi xeyirin dərəcəsi – imtiyazın dərəcəsinə bərabər olmalıdır.

Ən varlı adam – ən ləyaqətli adamdır! Çünki cəmiyyətə ən çox maddi xeyir gətirir.

Yoxsul adam – ən ləyaqətsiz adamdır. Çünki cəmiyyətə ən az xeyir gətirir».

Bu səbəbdən də ən varlı adam – ən imtiyazlı adama çevrilir.

Mülkiyyəti yaradanın əməkçi olduğu – unudulur.

Mülkiyyəti əməkçi yox, – Yuxarı təbəqə təmsil edir.

İxtisas imtiyazları da labüddür.

Qabiliyyət fərqi – maddiyyət fərqi yaratmalıdır.

Çox qabiliyyətli çox, az qabiliyyətli az qazanmalıdır.

Çox qabiliyyət tələb edən ixtisas yüksək, az qabiliyyət tələb edən ixtisas – aşağı mükafata layiq görülür.

Qabiliyyət – əsas ləyaqət sayılır!

Mənəvi kamillikdən üstün tutulur!

Qabiliyyətli Şöhrətpərəst sevilir!

Qabiliyyətli qəddar sevilir!

Qabiliyyətli xudbin sevilir!

Qabiliyyətli əyyaş sevilir!
Maddiyyat – Meyara çevrilir!
Faydalı – Meyara çevrilir!
Qabiliyyət – Meyara çevrilir!
Əxlaqı Meyar saymırlar!
Həqiqəti Meyar saymırlar!
İnsaniliyi Meyar saymırlar!
«Xalq tərəfindən» seçilən Dövlət – xalqı təmsil etmir,
Yuxarı təbəqəni təmsil edir.
O, xalqı yuxarı təbəqənin sərəncamına verir.
Xalq hakimiyyəti yenə də Yüksək Təbəqənin hakimiyyəti olur.

Mütləq dövlət hakimiyyəti (Totalitarizm)

Dövlətin cəmiyyət üzərində Mütləq Ağalığını təsdiq edən Hakimiyyət.

İnsanın Mütləq hakimi olan Dövlət!

Ömrə Ağalığ edən Dövlət!

Düşüncəyə Ağalığ edən Dövlət!

Etiqada Ağalığ edən Dövlət!

İradəyə Ağalığ edən Dövlət!

Fərdi fərdiyyətdən məhrum edən Dövlət!

Fərd əvəzinə düşünən,

Fərd əvəzinə görə,

Fərd əvəzinə danışan,

Fərd əvəzinə duyan – Dövlət!

Zora arxalanan!

Zorla yaşadan!

Zorla inandıran.

Zorla bəyəndirən.

Zorla sevdiren.

Zorla aparən.

Zorla seçilən.

Əxlaq əvəzinə – Zor!

Həqiqət əvəzinə – Zor!
Ədalət əvəzinə – Zor!
Zora əsaslanan birlik!
Zora əsaslanan nailiyyət!
Zora əsaslanan ləyaqət!
Zora əsaslanan səadət!

Mülkiyyətə Sahib olan!

Torpağı Mülkədarın əlindən alıb, özünə bağışlayan!

Fabriki Kapitalistin əlindən alıb, özünə bağışlayan!

Mülkədarlaşan, kapitalistləşən!

Mədəniyyətə Sahib olan!

Ədəbiyyata Sahib olan!

İncəsənətə Sahib olan!

Fəlsəfəyə Sahib olan!

Hər şeyə çevrilən və hər şeyi heç şeyə çevirən.

Ruhaniliyə yad olan.

Mütləqə yad olan.

Möhtəşəm antiinsanilik yaradan!

III. RUHANI DÖVLƏT (IDEAL)

Mülkiyyət bərabərliyi

Mülkiyyət – **Yuxarı Təbəqənin**, yaxud *Dövlətin* yox, əməkçinin olmalıdır.

Torpaq Mülkiyyəti əməkçilər arasında bərabər bölünməlidir.

Ədalət bunu tələb edir!

Torpaq – Mülkədardan alınıb Dövlətə yox, əməkçiyə, kəndliyə verilməlidir.

Fabrik kapitalistdən alınıb Dövlətə yox, əməkçiyə, fəhlələrə verilməlidir.

Zəhmətkeş əməyi heç bir qüvvə tərəfindən mənimsənilməməlidir.

Mülkədarın torpağa sahib olmağa haqqı yoxdur, çünki o, torpağı becərmir.

Dövlətin torpağa sahib olmağa haqqı yoxdur, çünki o, torpağı becərmir.

Kapitalistin fabriyə sahib olmağa haqqı yoxdur, çünki o, maddi nemətlər istehsal etmir.

Dövlətin fabriyə sahib olmağa haqqı yoxdur, çünki o, maddi nemətlər istehsal etmir.

Torpaq mülkiyyəti kəndlilər arasında bərabər bölünməlidir.

Çünki hər bir kəsin öz maddi ehtiyaclarını eyni dərəcədə ödəmək haqqı Var.

Təbəqələşmə – Mülki bərabərsizlikdən başlayır və İnsanın əzəli haqqına qarşı dayanır.

Bütün insanlar maddi ehtiyaclarını ödəməkdə eyni hüquqa malikdirlər.

Həmin hüququn təsdiqi Mülki bərabərlik tələb edir.

İnsanı insandan fərqləndirən yalnız mənəvi, ruhani xüsusiyyətlərdir.

Maddi fərqlənmə – süni fərqlənmədir.

Hamı eyni dərəcədə firavan yaşaya bilər.

Təbiətin buna gücü çatır.

Ancaq insanlar təbiət nemətlərindən ədalətlicəsinə bəhrələyə bilmirlər; biri o birisindən daha yaxşı dolanmağa can atır və beləliklə həyat uğrunda mübarizə adlanan **yırtıcılıq** peyda olur.

Ən kamil şəxsiyyət və ən adi İnsan maddi cəhətcə eyni səviyədə yaşaya bilər və bu, kamilin ləyaqətinə xələl gətirməz.

Çünki maddiyyət – ruhaniliyin qiyməti deyil!

İnsani ləyaqət maddi üstünlüklə ölçüləndə – alçalır!

Maddi bərabərsizlik – İnsaniliyə ziddir!

Çünki heyvandan fərqli olaraq, İnsan tək özünü yox, həm də başqasını düşünür!

Onun Mahiyyətində Başqalaşma ehtiyacı yaşayır!

Fərdi, Bərabər Əməkçi Mülkiyyətinin bərqərar olması – Dövlətin ruhaniləşməsi yolunda mühüm addımdır.

Ruhani Dövlət – əməkçinin öz əməyinə Sahib olmasını tələb edir.

İmtiyaz bərabərliyi

Qabiliyyətindən asılı olmayaraq, bütün insanlar eyni imtiyaza malik olmalıdır.

Çünki qabiliyyət insanın Mahiyyətini ifadə etmir.

Bu səbəbdən də o, insani üstünlük yaratmır.

İnsani üstünlük – ruhani üstünlükdür.

Həyatda qabiliyyət fərqi mövcuddur.

Ancaq həmin fərq – üstünlük yaratmır.

Qabiliyyətli şəxs qeyri-kamil, qeyri-əxlaqi, qeyri-ülvi adam ola bilər.

Qabiliyyətli şəxs ruhani mənada ən naqis adam ola bilər!

Naqis insanın xalis insan üzərində üstünlüyü – eybəcərlikdir.

Ruhani şəxsin – imtiyaza ehtiyacı yoxdur.

Həmin ehtiyac onun mənəviyyətinə ziddir.

Ruhani üçün ən böyük imtiyaz – ruhanilikdir.

Ruhani – ruhaniliyin özünü, paklığı, əxlaqi kamilliyi, Müqəddəsliyi ən böyük imtiyaz sayır.

Kamil – zahiri imtiyazı rədd edir, çünki daxili imtiyaza malik olur.

Rütbə üstünlüyü – qeyri-ruhanilikdir.

Çünki mənəvi kamilliyə əsaslanmır.

Çünki rütbədə – sonlu sonsuzu əvəz etmək istəyir!

Keçici – əbədini əvəz etmək istəyir!

Maddi – ruhanini əvəz etmək istəyir!

Süni – təbiini əvəz etmək istəyir!

Rütbə insanı aldadır:

Zahiri olduğu halda – daxili görünür.

Kiçik olduğu halda – böyük görünür!

Bayağı olduğu halda – ülvi görünür!

Çirkin olduğu halda – gözəl görünür!

Səfil olduğu halda – zəngin görünür!

Mənsəbdə insan itir!

Vəzifəyə bərabər olur.

Səlahiyyətə bərabər olur.

Rəsmi əhəmiyyətə bərabər olur.

Maddi üstünlüyə bərabər olur.

Rəsmi hökmə bərabər olur.

Rəsmi hörmətə bərabər olur.

Ruhaniliyə bərabər olmur, özünə bərabər olmur!

Rütbədə İnsan itir.

Dəbdəbəyə bərabər olur. ***Dəbdəbədə*** ruhanilik yoxdur.

Təntənəyə bərabər olur. ***Təntənədə*** ruhanilik yoxdur.

Təltifə bərabər olur. ***Təltifdə*** ruhanilik yoxdur.

Vəsiqəyə bərabər olur. ***Vəsiqədə*** ruhanilik yoxdur.

Mərasimə bərabər olur. ***Mərasimdə*** ruhanilik yoxdur.

Nişanəyə bərabər olur. ***Nişanda*** ruhanilik yoxdur.

Əxlaqa bərabər olmur.

Həqiqətə bərabər olmur.

Ədalətə bərabər olmur.

İmtiyaz üstünlüyü – insaniliyə xəyanətdir.

İnsanları ruhanilik əsasında qiymətləndirmirlər,

bununla da onun ləyaqətini tapdayırlar.

Cəmiyyət insanlara yalan bir fikri təlqin edir:

Qabiliyyət mənəviyyatdan yüksəkdir!

Təbiidir ki, bu fikrə əsaslanan ictimaiyyət mənəvi kamilliyə meyl etməz, maddi nailiyyətə meyl edər.

İmtiyaz üstünlüyünün ləğvi insan ləyaqətinin təsdiqi deməkdir!

Bunsuz cəmiyyətdə ruhaniliyin bərqərar olması mümkün deyil!

Yalnız imtiyaz bərabərliyinə əsaslanan cəmiyyət insanı düzgün qiymətləndirə bilər.

Bütün ixtisaslar eyni əhəmiyyətə malikdir!

Böyük ixtisas, kiçik ixtisas yoxdur!

Şöhrətli ixtisas, şöhrətsiz ixtisas yoxdur!

İmtiyazlı ixtisas, imtiyazsız ixtisas yoxdur!

Bütün ixtisaslar bir-birinə bərabərdir.

Çünki ixtisas İnsanın Mahiyyətini ifadə etmir.

Bu səbəbdən də insani üstünlük yaratmır!

İxtisas – İnsaniliyə bərabər deyil!

Yüksək ixtisasa malik olmaq – Yüksək İnsan olmaq deyil!

İnsanilik – ruhaniliyin dərəcəsi ilə ölçülür, ixtisasın dərəcəsiylə yox!

Yüksək ixtisaslı – aşağı mənəviyyətli ola bilər!

Aşağı ixtisaslı – yüksək mənəviyyətli ola bilər!

İxtisas üstünlüyündə İnsan alçaldılır.

Ona təlqin edirlər ki, «İxtisas Mənəviyyətdən artıqdır!»

Əslində ixtisas – insanı ifadə edə bilməz, çünki insan – ixtisas yox, ***əxlaq, həqiqət və ədalət deməkdir.***

Buna görə də ixtisas üstünlüyünün ləğvi – insani ləyaqətin bərpa olunması deməkdir.

Yalnız ixtisas bərabərliyinə əsaslanan cəmiyyət insanı insana layiq qiymətləndirə bilər.

Minimal iqtisadiyyat

Maddi Tərəqqi – Mənəvi kamillik yaratmır.

İqtisadi zənginlik – ruhani zənginliyə bərabər olmur.

İqtisadiyyata həsr olunan cəmiyyət – insana zidd cəmiyyət olur.

Maddiyyat meyara çevrilir və insanilik öz meyar rolunu itirir.

Maddi nailiyyət əsas sayılır və insani kamillik qiymətdən düşür.

İqtisadiyyat hər şey olan yerdə, əxlaq – əhəmiyyətli sayılmaz!

İqtisadi cəmiyyətdə insan – insan kimi yox, iqtisadiyyat aləti kimi qiymətləndirilir.

Təbiətə qarşı yırtıcı münasibət artır, insanla təbiət arasında yadlıq çoxalır.

İqtisadi tərəqqi – insaniliyə xidmət etmir!

Tərəqqi artdıqca – insanilik azalır!

Xeyirə yox – gəlirə tapınırlar!

Mütləqə yox – Məhsula tapınırlar!

Möhtəşəm Dövlət yaranır, ancaq İnsana orada yer olmur.

İşçi gerek olur, fərd gerek olmur.

İnsan istehsalata bərabər olur!

Məhsula bərabər olur!

Qazanca bərabər olur!

İnsan insaniliyə yaramır, iqtisadiyyata yararır.

İnsani münasibətlər – iqtisadiləşir.

Dostluq iqtisadiləşir.

Hörmət iqtisadiləşir.

Məhəbbət iqtisadiləşir.

Ləyaqət iqtisadiləşir.

İnsanı iqtisadiyyatın kölgəsinə çevirirlər.

Cəmiyyətdə iqtisadiyyatı görürlər, İnsanı görmürlər!

Bu eybəcərlikdən qurtarmaq üçün – cəmiyyət ***iqtisadiyyata səcdə bəlasından*** xilas olmalı və zəruri, minimal iqtisadiyyatla kifayətlənməli, ***iqtisadi yürüsdən*** əl çəkməli, insanı iqtisadiyyat köləliyindən azad etməlidir.

İnsan cəmiyyətdə özünü tapmalıdır, bunun üçün o, iqtisadiyyat cəngəliyindən çıxmalıdır.

Əhalinin maddi ehtiyacını ödəyən iqtisadiyyatla kifayətlənmək gərəkdir!

İnsan iqtisadiyyatla məşğul olmalıdır, ancaq iqtisadlaşan insan – antiinsandır!

İnsanı antiinsanlıq fəlakətindən xilas etmək lazımdır!

Maksimal iqtisadiyyat – minimal insanilik deməkdir.

Cəmiyyət minimal iqtisadiyyatla razılaşmalı, maksimal insaniliyə nail olmalıdır.

Minimal əmək

Ruhani kamilliyə yetmək üçün – İnsan özüylə, Mənəvi aləmiylə tək qalmalıdır.

İnsan özüylə döyüşməyə, özü üzərində yüksəlməyə, özünə çatmağa imkan və vaxt tapmalıdır.

Əmək – İnsanı insanın əlindən almamalıdır!

Bu tələbə yalnız Minimal Əmək cavab verir.

İnsan ömrü – əməyə bərabər olmamalıdır!

İnsan həyatı – əməyə bərabər olmamalıdır!

İnsan səyi – əməyə bərabər olmamalıdır!
İnsan düşüncəsi – əməyə bərabər olmamalıdır!
İnsan iradəsi – əməyə bərabər olmamalıdır!

İnsan özünə bərabər olmalıdır!

Ömür əməyə yox, İnsaniləşməyə həsr edilməlidir!

İnsan öz Mənəviyyatını dərk etməli, daxili dünyasını təmizləməli, Mahiyyət səviyyəsinə yüksəlməlidir.

Ömrün çox hissəsini əməyə həsr edən – qeyri-ruhani cəmiyyətə gərək olar, ancaq özünə, böyük «Mən»inə gərək olmaz.

Çünki özünə çatmaq – son dərəcə ciddi, çətin, mürəkkəb, gərgin işdir.

Əslində Ruhaniləşmək üçün bir ömür azdır!

«Balaca Mən»dən imtina etmək üçün bir ömür azdır!

Həqiqətə qovuşmaq üçün bir ömür azdır!

Mütləqləşmək üçün bir ömür azdır!

Maksimal əmək – İnsanın Vaxtının, İmkanının çoxuna Sahib olur.

Və bu səbəbdən də İnsanı Məqsədindən ayırır.

Əməyin zəruriliyi və məziyyətləri təsdiq olunub.

Ancaq əmək – insaniliyin təsdiqi deyil.

O, İnsanı Mütləqə çatdırmır!

Həqiqətə qovuşdurmur!

Mahiyyətə yüksəltmir!

İnsaniləşmək üçün insan özüylə ciddi, hərtərəfli, ardıcıl şəkildə məşğul olmalıdır!

Həyatının çoxunu əməyə sərf edən insanın özüylə məşğul olmağa vaxtı və imkanı qalmır.

Əməkçi olursan – İnsan olursan!

Özünün kim olduğunu bilmirsən!

Həyata nə üçün gəldiyini bilmirsən!

Əməkçi olursan, ancaq əməyini sevmirsən, çünki o, hədsiz dərəcədə davamlı, yeknəsəq, üzüntülü olduğu üçün cazibədarlığını itirir.

Əmək çəkirsən, ancaq insanilik dərdi çəkmirsən!

İstehsalat alətiylə bir yerdə olursan, özünlə bir yerdə olursan!

İnsan özünü əməyə yox, Mənəviyyətə həsr etməlidir!

Əməyin Məqsədi – Mənəviyyət deyil, maddi nemətlər istehsalıdır.

İstehsalat – Mənəviyyətə bərabər deyil!

Bu səbəbdən də əmək insaniliyin təsdiqi deyil!

İnsanilik – mənəviyə bərabərdir!

Əməyin insan üzərində hakimliyi – əslində insani əsarətdir.

İnsan əmək üzərində qələbə çalmalıdır.

Onu öz Ali Məqsədinə tabe etməli, məhdudlaşdırmalı, özümləşdirməlidir.

Yalnız Minimal əmək – insana yararır.

Ruhani cəmiyyət – minimal əməyə əsaslanır, əməyi insana tabe edir, insaniləşdirir.

Özünüidare

Fərd ***özünə*** Sahib olmalıdır.

Ömrünə Sahib olmalıdır.

Düşüncəsinə Sahib olmalıdır.

İradəsinə Sahib olmalıdır.

Duyğularına Sahib olmalıdır.

Etihadına Sahib olmalıdır.

Dünyanı öz düşüncəsiylə dərk etməlidir, Zora tabe olmamalıdır.

Ömrünü istədiyi kimi yaşamalıdır, Zora tabe olmamalıdır.

Zorun yox, öz İradəsinin hökmünü eşitməlidir!

Zorun yox, öz Qəlbinin hökmünü eşitməlidir!

Etihadı Zorla yox, Düşüncəsinin, İradəsinin, Qəlbinin **hökümü**lə qəbul etməlidir.

Hər bir fərd özünün hakimi olmalıdır.

Düşüncəsi üzərində hakimliyi rədd etməlidir!

İradəsi üzərində hakimliyi rədd etməlidir!

Duyğuları üzərində hakimliyi rədd etməlidir!

Düşüncəsinə cəmiyyət yox, hakim yox, özü Məsul olmalıdır!

İradəsinə cəmiyyət yox, hakim yox, özü Məsul olmalıdır!

Duyğularına cəmiyyət yox, hakim yox, özü Məsul olmalıdır!

Etihadına cəmiyyət yox, hakim yox, özü Məsul olmalıdır!

Fərdiyyət – Müstəqillik deməkdir!

Bu səbəbdən də fərd cəmiyyətə könüllü surətdə xidmət edir.

Ömrünü cəmiyyətə könüllü surətdə həsr edir.

Düşüncəsini cəmiyyətə könüllü surətdə həsr edir.

İradəsini cəmiyyətə könüllü surətdə həsr edir.

Duyğularını cəmiyyətə könüllü surətdə həsr edir.

Etiquadını cəmiyyətə könüllü surətdə həsr edir.

Əsil xidmət – könüllü xidmətdir.

Çünki könüllülük – müstəqillikdir!

Ömrünü könüllü surətdə cəmiyyətə həsr edən – fədakarlıqdan çəkinməz, qəhrəmanlıqdan çəkinməz!

Xidmətdə özünü tapar, itirməz!

Yalnız könüllü olan – Var olandır.

Zorla yaranan – Yoxdur!

Bu səbəbdən də yalnız könüllü xidmət – Var olandır!

Zorla yaranan xidmət – Yoxdur!

Yalnız könüllü fədakarlıq – Var olandır!

Zorla yaranan fədakarlıq – Yoxdur!

Yalnız könüllü qəhrəmanlıq – Var olandır!

Zorla yaranan qəhrəmanlıq – Yoxdur!

Yalnız könüllü əzabkeşlik – Var olandır!

Zorla yaranan əzabkeşlik – Yoxdur!

Yalnız könüllü Etiquad – Var olandır!

Zorla yaranan Etiquad – Yoxdur!

Yalnız Müstəqil olan – Var olandır!

Yalnız Müstəqil Düşüncə Var.

Qeyri-Müstəqil Düşüncə Yoxdur!

Yalnız Müstəqil Duyğular Var!

Qeyri-Müstəqil Duyğular Yoxdur!

Yalnız Müstəqil Etiquad Var!

Qeyri-Müstəqil Etiquad Yoxdur!

Qeyri-Ruhani dövlətdə – fərd yoxdur, çünki müstəqil şəxsiyyət yoxdur.

Fərdi Zora tabe etmək – onu itirməkdir.

Fərd özünü idarə edəndə – Var olur!

Fərdin əlindən özünüidarə haqqını almaq – onu yox etməkdir.

Ruhani cəmiyyət İnsanı özünün sahibi edir, bununla da insaniliyi təsdiq edir.

Ruhani hakimiyyət

Ağalığ yox, hakimlik yox – Atalığ!
Ağalığ İnsana Sahib olur.
Hakimlik İnsanı özünə tabe edir.
Atalığ – İnsanı bəsləyir!
Zora əl atmır.
Fərdin müstəqilliyinə qəsd etmir.
Müstəqil fərdlərdən xalq yaradır!
Xalqı dünyada təmsil edir və qoruyur!
Fərdi cəmin təzyiqindən, cəmi fərdin zorakılığından xilas edir.
Mənəvi Qanunları yaşadır.
Ruhani Dövlətin məqsədi – Xəlqi birlik yaratmaqdır!
Xalq yalnız Müstəqil Fərdlərdən əmələ gəlir.
Çünki qeyri-müstəqil olmaq – heç olmaqdır.
Heçdən heç törəyər, xalq törəməz!
Xalq – Ruhani birlikdir.
Qeyri-ruhani olan – heçdir!
Heçdən heç törəyər, xalq törəməz!
Xalq – könüllü birlikdir.
Zorla yaranan birlik yoxdur. (Yoxa bərabərdir!)
Xalq – Müqəddəs birlikdir.
Zorla Müqəddəslik törəməz!
Xalq – Mütləq Birlikdir!
Zorla Mütləq Birlik yaranmaz!
Xalq – Əbədi birlikdir.
Zorla əbədiyyət yaranmaz!
Xalq – ülvi birlikdir!
Zorla ülvi birlik yaranmaz!
Müstəqil fərdlərdən törəyən Xalq – Müstəqil Varlıq olur.
Ruhani Dövlət xalqın müstəqilliyini qoruyur.
Fatehliyə qarşı döyüşür.
Əsarətə qarşı döyüşür.
Xalqı dünyada təmsil edir.

Ruhani Dövlət – Mənəvi qanunlara tabe olur, onları hifz edir, təsdiq edir.

Mənəvi Qanunlar İctimai Qanunlardan üstün tutulur!

Çünki ictimai qanunlar – keçicidir, ruhani qanunlar əbədidir.

Çünki ictimai qanunlar – qeyri-kamildir, ruhani qanunlar kamildir.

İctimai Qanunlar gerçəkliyə əsaslanır, Mənəvi Qanunlar – Mütləqə əsaslanır.

İctimai qanunlar həyata əsaslanır, Mənəvi Qanunlar –

Ali Həyata əsaslanır.

Bu səbəbdən də İnsana əsaslanır.

Ruhani Hakimyyət – Hakimliyin Atalığa çevrilməsidir...

Hakimyyət özünü özündən böyükdə tapır.

Atalıq – hakimyyəti əvəz edir.

Hakimyyət Atalıqda müqəddəsləşir.

Başçı

Varidatsızlığın zirvəsində dayanan.

Şöhrətsizliyin zirvəsində dayanan.

Şəhvətsizliyin zirvəsində dayanan.

İmtinanın zirvəsində dayanan.

Əzab odunda yoğrulan!

Fəlakət odunda yoğrulan!

Həyata ən çox verən, həyatdan ən az alan!

Mənəviyyət zirvəsində dayanan!

Həqiqət zirvəsində dayanan!

İradə zirvəsində dayanan!

Əxlaqa bərabər olan!

Ədalətə bərabər olan!

Xalqa bərabər olan!

İnsana bərabər olan!

Xalq Başçını yetirir!

Başçı Xalqı yaşadır!

Doğmalaşan cəmiyyət

Ruhani dövlət İnsanla cəmiyyət arasındakı yadlığı aradan qaldırır.

İnsan cəmiyyətə qovuşur, cəmiyyətlə doğmalaşır.

**Şölə Ayı, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).**

CƏMİYYƏT

I. RUHANİ VARLIQ

***Cəmiyyətin vəziyyəti – maddiyyatın səviyyəsiylə yox, ruhani-
liyin səviyyəsiylə müəyyən olunur.***

Yəni cəmiyyət – cəmiyyətdə bərqərar olan İnamın, İdrakın, Mənəviyyatın, İradənin səviyyəsiylə səciyyələnir.

Cəmiyyət – naqisdirsə, deməli, cəmiyyətin İnamı naqisdir. İdrakı naqisdir, Mənəviyyatı naqisdir, İradəsi naqisdir.

Cəmiyyət – Mütləqdən iraqdursa, deməli, cəmiyyətin ***İnamı*** Mütləqdən iraqdır, ***İdrakı*** Mütləqdən iraqdır, ***Mənəviyyatı*** Mütləqdən iraqdır, ***İradəsi*** Mütləqdən iraqdır.

Cəmiyyətdə maddi münasibətlər qeyri-kamildirsə, bunun səbəbi ruhani münasibətdədir: ***İnamdadır, İdrakdadır, Mənəviyyatdadır, İradədədir.***

Deməli, cəmiyyəti dəyişdirmək, təkmilləşdirmək, kamilləşdirmək üçün İnamı, İdrakı, Mənəviyyatı, İradəni – dəyişdirmək, təkmilləşdirmək, kamilləşdirmək lazımdır.

Deməli, maddiyyat – ruhanidən, idrakidən, mənəvidən, iradəlidən asılıdır, maddiyyatın taleyini mənəvi həll edir.

Deməli, İnamsız, İdraksız, Mənəviyyatsız, İradəsiz cəmiyyət naqis maddiyyat yaradır.

Deməli, xalis maddiyyat xalis ruhanilik, idrakilik, mənəvilik, iradəlik tələb edir.

Deməli, maddi xəsarətin səbəbi mənəvi xəsarətdir.

Deməli, cəmiyyəti maddiyyat yaratmır, ruhanilik yaradır, ayaq yaratmır, baş yaradır.

Deməli, ruhani – əsasdır, birincidir, maddi – əsas deyil, ikincidir!

Maddi – cismani ehtiyacları ödəyir; cismani ehtiyaclar – zəruri ehtiyaqlardır, ancaq ən insani ehtiyaclar deyil!

İnsanı insan edən ruhani tələblərdir.

Cəmiyyət – insaniliyin təsdiqinə xidmət edir, bu səbəbdən də insani tələblərin təsdiqinə çalışır.

Cəmiyyət ona görə insani adlanır ki, maddi ehtiyaclar çərçivəsində qapanıb qalmır, ondan kənara çıxır, heyvanilik üzərində qələbə çalır...

Heyvanilik – maddi ehtiyacların ödənməsiylə məhdudlaşmaqdır.

Buna görə də maddiyyatı əsas saymaq – insanı heyvanla eyniləşdirmək deməkdir.

Maddi ehtiyacların ödənilməsi üçün yaranan cəmiyyət əslində heyvan sürüsündən fərqlənməzdi; o, insan cəmi yox, heyvan cəmi olardı.

Cəmiyyət ruhani məqsəd üçün – insaniliyin aşkara çıxması üçün – yaranıb.

Buna görə də burada maddiyyat – heyvan aləmindən fərqli olaraq – əsas, başlıca, müstəqil rol oynamır, ruhaniliyə tabe olur, ruhaniliklə istiqamətləndirilir.

Əgər cəmiyyətdə maddiyyat hakimdirsə; deməli, – cəmiyyət – özündən, insani mahiyyətindən ayrılıb, özünün əksinə çevrilib; onu cəmiyyət səviyyəsinə qaldırmaq lazımdır.

Maddiyyat – cəmiyyətin yaradıcısı yox, alətidir.

Maddiyyat – cəmiyyətin sahibi yox, xidmətçisidir.

Maddiyyat – orqanizmin tələbini ödəyir,

İnsaniliyin tələbini ödəmir.

Bu səbəbdən də cəmiyyət maddiyyata əsaslanmır, ruhaniliyə əsaslanır.

Bu səbəbdən də cəmiyyətin inkişafı – maddiyyatın inkişafıyla yox, ruhaniliyin inkişafıyla müəyyən olunur.

Bu səbəbdən də maddi münaqişələr – əslində mənəvi ziddiyyətlərin təzahürü olur.

Bu səbəbdən də yalnız mənəvi ziddiyyətlərin həlli – maddi münaqişələri aradan qaldırır.

Maddi münaqişələrin əsil həlli – ruhani səciyyə daşıyır.

Bu səbəbdən də yalnız ruhani inkişaf cəmiyyəti irəli aparır...

Təzələşən cəmiyyət – kamilləşən İnam, İdrak, Mənəviyyat və İradə deməkdir.

Cəmiyyət – ruhani varlıqdır.

Onun taleyi – maddiyyatın əlində yox, ruhaniliyin əlindədir.

II. İSTEHSALAT

İstehsalatın vəziyyəti – cəmiyyət İnamının, İdrakının, Mənəviyyatının, İradəsinin vəziyyətindən asılıdır.

Cəmiyyətin İnamında qeyri-kamillik olmasaydı – istehsal qüvvələrində qeyri-kamillik olmazdı!

Cəmiyyətin İdrakında qeyri-kamillik olmasaydı – istehsal qüvvələrində qeyri-kamillik olmazdı!

Cəmiyyətin Mənəviyyatında qeyri-kamillik olmasaydı – istehsal qüvvələrində qeyri-kamillik olmazdı!

Cəmiyyətin İradəsində qeyri-kamillik olmasaydı – istehsal qüvvələrində qeyri-kamillik olmazdı!

İstehsal qüvvələrinin vəziyyəti – cəmiyyət İnamının, İdrakının, Mənəviyyatının, İradəsinin səviyyəsini əks etdirən güzgüdür.

İnsan Mütləq İnama sahib olsaydı – Mütləq mənada kamil istehsal qüvvələri yaradardı!

İnsan Mütləq İdraka sahib olsaydı – Mütləq mənada kamil istehsal qüvvələri yaradardı!

İnsan Mütləq Mənəviyyata sahib olsaydı – Mütləq mənada kamil istehsal qüvvələri yaradardı!

İnsan Mütləq İradəyə sahib olsaydı – Mütləq mənada kamil istehsal qüvvələri yaradardı!

Mütləq İnama, Mütləq İdraka, Mütləq Mənəviyyata, Mütləq İradəyə çatmaq üçün o, daim dəyişməli, təkmilləşməli, kamilləşməlidir.

Həmin ruhani dəyişilmə, təkmilləşmə, kamilləşmə istehsal qüvvələrinin inkişafını təyin edir.

Buna görə də istehsal qüvvələrinin səviyyəsi insani keyfiyyətlərin səviyyəsindən xəbər verir.

İstehsal qüvvələrini insan yaradıb. İstehsal qüvvələri insanı yaratmayıb.

Bu o deməkdir ki, istehsal qüvvələri İnsandan – yəni onun İnamından, İdrakından, Mənəviyyatından, İradəsindən asılıdır.

İnsandan asılı olmayan, müstəqil, immanent istehsalat – iqtisadi fatalizmin məhsuludur.

Əslində istehsalat bütünlüklə insandan asılıdır, onun insandan kənar qanunları yoxdur; xüsusi, özünəməxsus görünən nə varsa, əslində insanidir, idrakidir, mənəvidir, insan iradəsindən asılıdır.

İstehsal qüvvələrini daimi dəyişməyə sövq edən – istehsalatın müstəqil qanunları deyil, insanilik, ruhanilikdir!

İnam, İdrak, Mənəviyyat, İradə dəyişkən olduğu üçün – istehsalat da dəyişkəndir!

İstehsalat böhran keçirirsə, bu əslində, insaniliyin böhranıdır; istehsalat bu böhrandan iqtisadiyyat çərçivəsində, maddi qanunlar çərçivəsində yox, insanilik çərçivəsində çıxa bilər.

İstehsalatda nə baş verirsə – səbəbi insanilikdir.

İstehsalatı inkişaf etdirməyin yolu birdir: insaniliyi inkişaf etdirmək!

İstehsalat münasibətləri – cəmiyyətdə bərqərar olan ruhaniliyin səviyyəsini ifadə edir.

Əgər istehsal münasibətləri naqırsə, bunun səbəbini İnamın xəsarətində, İdrakın xəsarətində, Mənəviyyatın xəsarətində, İradənin xəsarətində axtarmaq lazımdır!

Bu o deməkdir ki, istehsalatda insani münasibətlər xəsarəti var.

İstehsalat istismar yaradırsa, zülm yaradırsa, bu, insanın günahıdır, istehsalatın günahı deyil!

İstehsalatı nizama salmaq üçün, insaniliyi nizama salmaq lazımdır!

İstehsalatın inkişafı üçün – İnamın, İdrakın, Mənəviyyatın, İradənin inkişafı gərəkdir!

Əslində istehsal qüvvələrinin istehsal münasibətlərilə tam uyğunluğu – İnamın, İdrakın, Mənəviyyatın, İradənin İnsani Mahiyyətlə uyğunluğunu tələb edir.

III. SİNİFLƏR

Cəmiyyətin *siniflərə* bölünməsi – cəmiyyətdə hökm sürən *İnamın, İdrakın, Mənəviyyatın, İradənin səviyyəsiylə bağlıdır*.

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – *maddi bərabərsizlik* yaranmazdı, həmin qəbahət ictimai köləlik törətməzdi!

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – mülkiyyət əməkçidən ayrılmazdı, ona zəhmətdən kənar qüvvələr sahib olmazdı.

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – maddi mənafe ruhani mənafeədən üstün tutulmazdı.

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – varidat mənəviyyatdan yüksək sayılmazdı, varlı – ləyaqətliyə şərəfli görünməzdi!

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – rütbə, mənəşə pilləsi insanilik pilləsindən uca görünməzdi!

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – istismar həqarəti olmazdı, bir qütbün səadəti başqa qütbün fəlakəti bahasına yaranmazdı!

Cəmiyyət *İnamında, İdrakında, Mənəviyyatında, İradəsində* naqislik olmasaydı – ağılıq, hakimlik cəmiyyətdə qələbə çalmazdı, məğlub olardı!

Mütləq İnam deyərdi ki, insan – ruhani varlıqdır, onu vasitəyə çevirmək – günahdır!

Mütləq İdrak deyərdi ki, sinifləşmək – əslində insanilikdən ayrılmaqdır.

Mütləq Mənəviyyat deyərdi ki, insanın – sinfi qəlibə düşməsi – mənəvi xəsarətdir.

Mütləq İradə deyərdi ki, insanı sinfilik səfələtindən qurtarmaq lazımdır!

Mütləq İnam deyərdi ki, maddi bərabərsizlik – insaniliyin məğlubiyətidir.

İnsanlar maddi cəhətdən bir-birinə bərabər olmalıdır, bu həm də mənəvi ləyaqətin maddiyyatdan asılı olmadığını sübut edir.

Mütləq İdrak deyərdi ki, maddi bərabərsizlik – cəhələtdir, çünki insan – öz mahiyyəti etibarilə yırtıcı deyil, yaradıcıdır!

Maddi bərabərsizliyə can atan – İnsandan xəbərsizdir!

Mütləq Mənəviyyət deyərdi ki, maddi bərabərsizlik – əxlaqsızlıqdır, xudbinliyin, ağalıq ehtirasının təsdiqidir.

Mütləq İradə deyərdi ki, maddi bərabərsizlik eybəcərliyini aradan qaldırmaq lazımdır.

Mütləq İnam deyərdi ki, mülkiyyət əməkçinindir, ona zəhmətdən kənar qüvvənin sahib olması – insaniliyə ziddir.

Mütləq İdrak deyərdi ki, mülkiyyətin zəhmətkeşdən ayrılması – insanın idrakdan ayrılmasıdır, çünki idrakın məqsədi həqiqətdir: həqiqət isə zəhmətdən kənar mülkiyyət tanımır.

Mütləq Mənəviyyət deyərdi ki, zəhmətkeşin mülkiyyətdən məhrum olması – Vıcdana ziddir.

Vıcdan zəhmətkeşdən təcrid olunmuş mülkiyyətlə barışmır!

Mütləq İradə deyərdi ki, cəmiyyəti zəhmətkeş mülkiyyətsizliyi bədnamlığından qurtarmaq lazımdır!

Mütləq İnam deyərdi ki, istismar insaniliyin inkarıdır.

Mütləq İdrak deyərdi ki, istismar insani cəhələtdir, insaniliyin mahiyyətini dərk etməmək, anlamamaqdır.

Mütləq Mənəviyyət deyərdi ki, istismar – insanın zalımlıq, qəddarlıq səviyyəsinə alçalmasıdır.

Mütləq İradə deyərdi ki, cəmiyyəti – istismar cinayətindən qurtarmaq lazımdır!

Mütləq İnam deyərdi ki, maddi mənafenin ruhani mənafə üzərində üstünlüyü – əslində heyvaniliyin insanilik üzərində üstünlüyüdür.

Mütləq İdrak deyərdi ki, maddi mənafeyə səcdə – əslində cəhələtə, xurafata səcdədir, insanı tanımamaq əlamətidir.

Mütləq Mənəviyyət deyərdi ki, maddiyyətə pərəstiş ləyaqətsizlikdir, çünki insanilik – ruhaniliyə bərabərdir, maddiliyə bərabər deyil!

Mütləq İradə deyərdi ki, cəmiyyəti maddi mənafə sərməstliyindən qurtarmaq lazımdır.

Mütləq İnam deyərdi ki, varidat məziyyəti əslində insani əs-kiklikdir. Çünki varidatda insanilik – yəni ruhanilik, əbədilik, sonsuzluq, kamillik yoxdur!

Mütləq İdrak deyərdi ki, varidat məziyyəti – əqli xəsarətin təzahürüdür!

Çünki İdrak – keçiciliyi, sonluluğu, qeyri-kamilliyi məziyyət saymır!

Mütləq Mənəviyyat deyərdi ki, varidat məziyyəti – əxlaqi kasadlıqdır.

Çünki əxlaq – mənəvinin maddidən yüksək sayılmasıdır.

Mütləq İradə deyərdi ki, cəmiyyəti varidat sərəməliyindən qurtarmaq lazımdır!

Mütləq İnam deyərdi ki, mənəb, rütbə pilləsi insanilik pilləsi deyil. Çünki keçici, sonlu, ölümlü olan – insaniliyi ifadə edə bilməz.

Mütləq İdrak deyərdi ki, mənəbpərəstlik, rütbəpərəstlik – naşılıqdır; müdrik – mənəbi, rütbəni, sərəvəti saymır; çünki onlarda ruhaniliyin təsdiqini görmür.

Mütləq Mənəviyyat deyərdi ki, mənəbpərəstlik, rütbəpərəstlik – mənəvi pozğunluqdur, çirkin ehtirasların saf ehtiraslar üzərində qələbəsidir.

Mütləq İradə deyərdi ki, cəmiyyəti mənəbpərəstlik, rütbəpərəstlik çirkabından qurtarmaq lazımdır!

Siniflər ona görə yarandı ki, İnsan – tam İnsan ola bilmədi.

Bu səbəbdən də Siniflərin ləğvi – İnsanın İnsan olmasıyla bağlıdır!

İnsan özünə çatanda siniflər ləğv olacaq!

İnsan İnsan olanda siniflər olmayacaq!

IV. XALQ

Xalq – ictimai təbəqələrin, siniflərin cəmindən artıqdır, mənafeyindən yüksəkdir.

Xalq – əhalinin cəmindən, mənafeyindən artıqdır, yüksəkdir.

Çünki o, Mütləqin ifadəsidir.

Bu səbəbdən də o, cəmiyyətdən Mütləq İnam, Mütləq İdrak, Mütləq Mənəviyyat, Mütləq İradə tələb edir.

Bu səbəbdən də o, özünü indiyə qədər mövcud olan cəmiyyətlərin heç birində tam təsdiq edə bilməyib!

Bu səbəbdən də xalq indiyə qədər özünə çatmayıb, özünü tapmayıb!

Cəmiyyətdə həmişə nisbi İnam hökm sürüb! Həmin İnamda xəlqi mahiyyət aşkara çıxmayıb. Çünki nisbi İnamda tam ruhanilik yoxdur!

Cəmiyyətdə həmişə nisbi İdrak hökm sürüb.

Xalq özünü həmin İdrakda tapmayıb.

Çünki nisbi İdrakda tam ruhanilik yoxdur!

Cəmiyyətdə həmişə nisbi Mənəviyyat hökm sürüb.

Xalq özünü həmin Mənəviyyatda tapmayıb.

Çünki nisbi Mənəviyyatda tam ruhanilik yoxdur!

Cəmiyyətdə həmişə nisbi İradə hökm sürüb.

Xalq özünü həmin İradədə tapmayıb.

Çünki nisbi İradədə tam ruhanilik yoxdur!

Cəmiyyətdə təbəqə münaqişələri baş verib. Xalq özünü onlarda tapmayıb.

Çünki təbəqə münaqişələrində tam ruhanilik yoxdur.

Xalq gerçək cəmiyyətə sığmayıb.

İnamı – cəmiyyət İnamından yüksək və artıq olub.

İdrakı – cəmiyyət İdrakından yüksək və artıq olub.

Mənəviyyatı – cəmiyyət Mənəviyyatından yüksək və artıq olub.

İradəsi – cəmiyyət İradəsindən yüksək və artıq olub.

Heç bir ***Ehkam*** onu tam ifadə edə bilməyib.

Heç bir ***Qüdrət*** onu tam ifadə edə bilməyib.

Heç bir ***Qanun*** onu tam ifadə edə bilməyib.

Heç bir ***Sinif*** onu tam ifadə edə bilməyib.

Naqis Cəmiyyət olub, naqis xalq olmayıb.

Naqis İnam olub, naqis xalq olmayıb.

Naqis İdrak olub, naqis xalq olmayıb.

Naqis Mənəviyyat olub, naqis xalq olmayıb.

Naqis İradə olub, naqis xalq olmayıb.

Xalq heç vaxt ***gerçək cəmiyyətlə*** eyniləşməyib! Onun təsirinə məruz qalıb, ancaq ona bərabər olmayıb!

Xalq heç vaxt ***gerçək İnamla*** eyniləşməyib. Onun təsirinə məruz qalıb, ancaq ona bərabər olmayıb!

Xalq heç vaxt ***gerçək İdrakla*** eyniləşməyib. Onun təsirinə məruz qalıb, ancaq ona bərabər olmayıb!

Xalq heç vaxt **gerçək Mənəviyyatla** eyniləşməyib. Onun təsirinə məruz qalıb, ancaq ona bərabər olmayıb!

Xalq heç vaxt **gerçək İradəylə** eyniləşməyib. Onun təsirinə məruz qalıb, ancaq ona bərabər olmayıb!

Xalq – cəmiyyəti öz gerçək səviyyəsindən yüksəyə qalxmağa, mahiyyətinə çatmağa sövq edib.

Xalq əhali varlığına bərabər olmayıb.

O, bütöv tarixi varlığa – yəni qədimliyə, müasirliyə və gələcəyə malikdir!

İndiyə qədər müxtəlif cəmiyyətlər olub, ancaq xəlqi cəmiyyət olmayıb!

Çünki cəmiyyət – Öz mahiyyətinə bərabər olmayıb.

Bu səbəbdən də xəlqi mahiyyətə yüksəlməyib!

Xalqa bərabər olan cəmiyyət hələ olmayıb!

Bu səbəbdən də xalq hələ heç vaxt cəmiyyətdə özü olmayıb!

V. DÖVLƏT

Dövlətin Məqsədi – müstəqil fərdlərdən vahid xalq yaratmaqdır.

Bu məqsəd İnamın, İdrakın, Mənəviyyatın, İradənin səviyyəsiylə əlaqədardır.

Naqis İnam – xəlqi vəhdət yaratmaz, kütləvi mütilik, yaxud hərc-mərclik yaradar.

Naqis İdrak – xəlqi vəhdət yaratmaz, kütləvi mütilik, yaxud hərc-mərclik yaradar.

Naqis Mənəviyyat – xəlqi vəhdət yaratmaz, kütləvi mütilik, yaxud hərc-mərclik yaradar.

Naqis İradə – xəlqi vəhdət yaratmaz, kütləvi mütilik, yaxud hərc-mərclik yaradar.

Çünki Xəlqi vəhdət – ruhani vəhdətdir.

Naqis İnam – maddini ruhanidən üstün tutur.

Naqis İdrak – maddini ruhanidən üstün tutur.

Naqis Mənəviyyat – maddini ruhanidən üstün tutur.

Naqis İradə – maddini ruhanidən üstün tutur.

Çünkü xəlqi vəhdət – müstəqil fərdlərdən yaranan vəhdətdir.

Naqis İnam – fərdi müstəqilliyə yaddır.

Naqis İdrak – fərdi müstəqilliyə yaddır.

Naqis Mənəviyyat – fərdi müstəqilliyə yaddır.

Naqis İradə – fərdi müstəqilliyə yaddır.

Çünkü xəlqi vəhdət – zəruri vəhdətdir.

Naqis İnam – zəruri vəhdətə yaddır.

Naqis İdrak – zəruri vəhdətə yaddır.

Naqis Mənəviyyat – zəruri vəhdətə yaddır.

Naqis İradə – zəruri vəhdətə yaddır.

Çünkü zəruri vəhdət Zora əyilmir, – naqis inam əyilir, naqis idrak əyilir, naqis mənəviyyat əyilir, naqis iradə əyilir.

Dövlətin məqsədi – Mütləq İnam, Mütləq İdrak, Mütləq Mənəviyyat, Mütləq İradə tələb edir.

Mütləq İnam – ruhani, zəruri vəhdət yaradardı.

Mütləq İdrak – ruhani, zəruri vəhdət yaradardı.

Mütləq Mənəviyyat – ruhani, zəruri vəhdət yaradardı.

Mütləq İradə – ruhani, zəruri vəhdət yaradardı.

Mütləq İnam deyərdi ki, yalnız ruhani və zəruri vəhdət – əsil insani vəhdət sayıla bilər.

Mütləq İdrak deyərdi ki, yalnız ruhani və zəruri vəhdət həqiqidir, çünki o, əbədidir, sonsuzdur, kamildir.

Mütləq Mənəviyyat deyərdi ki, yalnız ruhani və zəruri vəhdət – əxlaqidir.

Mütləq İradə deyərdi ki, ruhani və zəruri vəhdəti təsdiq etmək və qorumaq gerəkdir.

Ancaq gerçəklik Mütləq İnam, Mütləq İdrak, Mütləq Mənəviyyat, Mütləq İradə səviyyəsinə qalxmır.

Buna görə də gerçək Dövlət – öz Mahiyyəti səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Zora, təzyiqa, maddiyyata arxalanır, Ali Məqsədindən ayrılır: hakimiyyəti – İnamdan, Silahı – İdrakdan, cismani gücü – Ruhani İradədən üstün sayır.

Bu səbəbdən də əsil xəlqi birlik yaranmır, zorakılıq, əsarət ruhani ləyaqəti tapdalayır.

Bu səbəbdən də xalqı dünyada təmsil eləyəndə də, başqa xalqlarla münasibətdə də dövlət naqis İnamın, naqis İdrakın, naqis

Mənəviyyatın, naqis İradənin hökmünə tabe olur, yırtıcılıq, fitnə, məkr, qəddarlıq çirkabına qərğ olur.

Bu səbəbdən də indiyə qədər dövlət heç vaxt Özü olmayıb, öz Məqsədinə, Mahiyyətinə uyğun fəaliyyət göstərməyib.

Qanlar töküüb, vəhşiliklər törədib, zülm edib, Məqsədindən uzaq düşüb.

Özünü təsdiq edib, xalqı təsdiq etməyib; özünə xidmət göstərüb, xalqa xidmət göstərməyib; özünü təmsil eləyib, xalqı təmsil eləməyib; xalqa qarşı çevrilib, xalqla döyüşüb, təbəqəyə söykənib – xalqa söykənməyib, maddiyyata söykənib; maddiyyatı ucaldıb, ruhaniyə qarşı çıxıb; vəhdətdən uzaqlaşıb, yağılığa qapılıb.

Dövlət – Dövlət olmayıb!

Çünki İnam – İnam olmayıb!

Çünki İdrak – İdrak olmayıb!

Çünki Mənəviyyat – Mənəviyyat olmayıb!

Çünki İradə – İradə olmayıb!

Çünki İnsan – İnsan olmayıb!

VI. ŞƏXSİYYƏT

Şəxsiyyət cəmiyyətdə doğulur, yaşayır.

Ancaq o, cəmiyyətdən artıqdır, yüksəkdir!

Çünki ictimai vəziyyətindən, gerçək “Mən”indən artıqdır, yüksəkdir!

Çünki Mütləq Mahiyyətlidir!

Gerçəklikdə – zahirdə – naqis inamlıdır, nisbi inamlıdır; imkanda – daxildə – naqis inamdan, nisbi inamdan artıqdır.

Gerçəklikdə – zahirdə – naqis idraklıdır, nisbi idraklıdır; imkanda – daxildə – naqis idrakdan, nisbi idrakdan artıqdır.

Gerçəklikdə – zahirdə – naqis mənəviyyatlıdır, nisbi mənəviyyatlıdır; imkanda – daxildə – naqis mənəviyyatdan, nisbi mənəviyyatdan artıqdır.

Gerçəklikdə – zahirdə – naqis iradəlidir, nisbi iradəlidir; imkanda – daxildə naqis iradədən, nisbi iradədən artıqdır. Cəmiyyətdədir, həm də cəmiyyətdən yüksəkdədir!

Bugündədir, həm də Sabahlıdır!
Yalnız Mütləqlə kifayətlənəndir!
Yalnız Mütləqdə özünə bərabər olandır!
Yalnız Mütləq İnamda özünə bərabər olandır!
Yalnız Mütləq İdrakda özünə bərabər olandır!
Yalnız Mütləq Mənəviyyatda özünə bərabər olandır!
Yalnız Mütləq İradədə özünə bərabər olandır!
Yalnız əsil Dövlətdə özünə bərabər olandır!
Yalnız əsil Cəmiyyətdə özünə bərabər olandır!
Naqis İnamdan ayrılındır!
Naqis İdrakdan ayrılındır!
Naqis Mənəviyyatdan ayrılındır!
Naqis İradədən ayrılındır!
Naqis Dövlətdən ayrılındır!
Naqis Cəmiyyətdən ayrılındır!
İctimai münasibətlərin hamısından artıqdır!
İctimai təbəqələrin hamısından artıqdır!
İctimai quruluşların hamısından artıqdır!
Mütləqə çatmalıdır, Mütləq olmalıdır!

VII. İNSAN OLMAQ

Məqsəd odur ki, cəmiyyət özünə bərabər olsun!
Bunun üçün İnsan özünə bərabər olmalıdır.
Məqsəd odur ki, xalq özünə bərabər olsun!
Bunun üçün İnsan özünə bərabər olmalıdır!
Məqsəd odur ki, Dövlət özünə bərabər olsun!
Bunun üçün İnsan özünə bərabər olmalıdır!
Məqsəd odur ki, Şəxsiyyət özünə bərabər olsun!
Bunun üçün İnsan özünə bərabər olmalıdır!
İctimai məsələlərin əslində bir həlli var: İnsan olmaq!

***Qar Ayı, 6-cı il. Bakı.
(Yanvar, 1985-ci il).***

XURAFAT

I. RUHSUZLUQ

“Dünya maddiyə bərabərdir!” – deyirlər.

“Dünyada maddidən başqa heç nə yoxdur!” – deyirlər.

“Ruhani – maddinin ifadəsidir!” – deyirlər.

Ruhanini – cismaniyə tabe edirlər.

Ruhani maddiləşir.

Maddiyyat – İdrakdan, Mənəviyyatdan, İradədən asılı olmayan qanunlar əsasında inkişaf edir.

Ruhaniliyi həmin qanunlara uyğunlaşdırırlar.

“Cismani – dəyişkəndir, deməli, Ruh da sabit deyil!

Cismani – ölümlüdür, deməli, Ruh da əbədi deyil!

Cismani – qeyri-kamildir, deməli, Ruh da kamil deyil!

Dünya maddiyyata bərabərdir, bu səbəbdən də əslində, ruhani – maddiyə bərabərdir, ruhanidə maddi əsasdır!

Cəmiyyətdə maddi əsasdır.

İdrakda maddi əsasdır.

Mənəviyyatda maddi əsasdır.

İradədə maddi əsasdır”.

Bu səbəbdən də cəmiyyət – maddi mənafe uğrunda döyüşə çevrilir.

İdrak – maddiyyatın dərki sayılır.

Mənəviyyat – maddi inkişafın nailiyyəti sayılır.

İradə – maddi nailiyyətə həsr olunan qüvvə sayılır.

Maddi ruhanini yaşadır, ruhani maddiyə yarayır.

Maddiyyat Ruha sahib olur, Ruh özünə sahib olmur.

Ruhun taleyini maddi həll edir.

Ruh – Mütləqlikdən məhrum olur, müstəqillikdən məhrum olur.

Ruhun nisbi müstəqilliyindən danışirlar.

Ruhun maddiyyata əks təsirindən danışirlar.

Əslində Ruhunu Ruhsuzlaşdırırlar.

Onu maddinin kölgəsinə, köləsinə çevirirlər.

Maddiyyat – Allahlaşır.

Ruh – bədənleşir.

Maddiyyat – mövcud olur, ruh mövcud olanı əks etdirir.

Maddiyyat – hökm edir, Ruh – hökmü yerinə yetirir.

Maddiyyat – yaradır, Ruh – yaranır.

Maddiyat – təyin edir, Ruh – təyin olunur.
Bir zamanlar “Allahdan başqa Allah yoxdur!” – deyirdilər.
İndi “Maddiyatdan başqa həyat yoxdur!” – deyirlər.

Həyatı Ruhsuzlaşdırırlar.

Maddiyat Xurafatı kəşf edirlər.

II. İNSANSIZLIQ

“İnsan – ictimai münasibətlərin məcmusudur!” – deyirlər.

“İnsan – Şəraitin məhsuludur!” – deyirlər.

“İnsan – İstehsalın məhsuludur!” – deyirlər.

İnsanı alətləşdirirlər, vasitələşdirirlər.

İnsanı Özündə yox, özündən kənarında axtarırlar.

“İctimai münasibətlər İnsanı yaradıb!” – deyirlər – “İnsan ictimai münasibətləri yaradıb” – demirlər.

“Şərait İnsanı yaradıb!” – deyirlər – “İnsan şəraiti yaradıb!” – demirlər.

“İstehsal İnsanı yaradıb!” – deyirlər – “İnsan istehsalı yaradıb” – demirlər.

İnsanı Mütləq, Müstəqil, Ruhani mahiyyətdən məhrum edirlər.

İnsanı – İnsansızlaşdırırlar.

İctimai münasibətlər – Allahlaşır.

Şərait – Allahlaşır.

İstehsal – Allahlaşır.

İnsan – Mütləqliyini itirir, nisbiyə – ictimai münasibətlərə, şəraitə, istehsala bərabər olur.

Əslində, – ictimai münasibətlər – Ruhun (yəni İnamın, İdrakın, Mənəviyyətin, İradənin) məhsuludur və bu səbəbdən İnsan ictimai münasibətlərdən artıqdır, böyükdür, yüksəkdir!

Əslində, – şərait İnsanın (yəni İnamın, İdrakın, Mənəviyyətin, İradənin) məhsuludur və bu səbəbdən İnsan Şəraitdən artıqdır, böyükdür, yüksəkdir!

Əslində, istehsalat Ruhun (yəni İnamın, İdrakın, Mənəviyyətin, İradənin) məhsuludur və bu səbəbdən İnsan istehsalatdan artıqdır, böyükdür, yüksəkdir!

İnsanı heyvandan fərqləndirən **ruhanilik** onu ictimai münasibətlər, şərait, İstehsalat yaratmaq səviyyəsinə yüksəltdi.

İnsanı öz yaratdığı Qüdrətin məhsuluna çevirmək – maddiyyat xurafatının səyidir: insanı maddiyyat allahına tapşırmaq cəhdidir. İctimai münasibətlər – istehsal münasibətlərindən başlayır.

Xurafatçılar istehsal münasibətlərini nəinki insandan asılı saymırlar, əksinə insanı həmin münasibətlərdən tam asılı sayırlar.

Sinfi münasibətləri onlar insani münasibətlərə bərabər sayırlar.

Əslində isə sinfi münasibətlər – insaniliyin məğlubiyyətidir.

İnsan sinfilik hüduduna heç cür sığmır, ondan kənara çıxır, onun üzərində yüksəlir.

İctimai quruluş da insanı yaratmır və tam ifadə etmir.

İnsan ictimai quruluşda bərqərar olan qaydalara, qanunlara sığmır, onlardan kənara çıxır, onların üzərində yüksəlir!

İnsanla bağlı nə varsa, onun səbəbi, əsası İnsan özüdür.

“Mücərrəd İnsan yoxdur!” – deyirlər – yalnız müəyyən ictimai şəraitdə fəaliyyət göstərən, müəyyən ictimai münasibətlərin məcmuu olan konkret insan vardır!

“Konkret İnsan” – Mütəq, Ruhani Mahiyyətli İnsanın nisbi, qeyri-kamil, keçici Təzahürüdür!” – deyirik.

“Göstər – deyirlər, – Mütəq İdraklı, Mütəq Mənəviyyətli, Mütəq İradəli İnsanı!”

Heyvanat dünyasından fərqli, üstün, kamil nə varsa, – ona baxın, İdrak, Mənəviyyət, İradə zirvəsini seyr edin, insanın Tərəqqi imkanlarını düşünün və həmin Mütəq İnsanı görəcəksiniz!

“Konkret İnsandan yüksək, üstün və kamil olan Mütəq İnsan var” – deyirik, **onu İdrak, Mənəviyyət və İradə güzgüsündə görmək olar.**

İnsanda Mütəqilik olmasaydı, bəşər konkret ictimai münasibətlərdə, şəraitlərdə ilişib qalardı, gerçəkliyi ötməyə can atmazdı!

Hər dövrün məhdud insani təzahür imkanları olur.

Ancaq həmin imkanda fəaliyyət göstərən şəxsi – İnsaniliyə bərabər olan İnsan saymaq – insanı əskiltməkdir.

O, Mütəq İnsanın – nisbi ifadəsindən başqa bir şey deyil!

Nisbi İnsan – Mütəq İnsana doğru irəliləyir və Ruhani Tərəqqinin əsil mənası budur.

İnsanı nisbədə saxlamaq, Mütləqdən ayırmaq onu İnsansızlaşdırmaqdır.

Maddiyyat Xurafatı bunu bacarır, bu səbəbdən də insansızlıq yayır.

III. İQTİSADİ FATALİZM

“İqtisadiyyat öz Müstəqil, yeni İdrakdan, Mənəviyyatdan, İradədən asılı olmayan Qanunları əsasında inkişaf edir!” – deyirlər.

“Cəmiyyət – iqtisadi qanunlar əsasında yaşayır!” – deyirlər.

“İqtisadiyyat – insanın müqəddəratını həll edir!” – deyirlər.

Maddiyyat xurafatında İnsani həyat İqtisadiyyata tapşırılır.

Səbəb odur, nəticə odur, hakim odur, sahib odur; insanın aqibəti onun əlindədir.

Yunan allahlarının qədim əsatirdə oynadığı rolu maddiyyat xurafatında iqtisadiyyat oynayır.

İnsanlar ***Ədalət*** uğrunda döyüşürlər və bilmirlər ki, əslində onlar iqtisadi qanunların hökmünü yerinə yetirirlər.

İnsanlar ***Həqiqət*** uğrunda döyüşürlər və bilmirlər ki, əslində onlar iqtisadi qanunların hökmünü yerinə yetirirlər.

İnsanlar ***Azadlıq*** uğrunda döyüşürlər və bilmirlər ki, əslində onlar iqtisadi qanunların hökmünü yerinə yetirirlər.

İnsanlar ***Bərabərlik*** uğrunda döyüşürlər və bilmirlər ki, əslində onlar iqtisadi qanunların hökmünü yerinə yetirirlər.

İnsanlar öz Ağıllarına, İradələrinə bel bağlayırlar; ancaq unudurlar ki, əslində aqibətləri iqtisadi qanunlardan asılıdır, həyatın Ağası onlardır.

İqtisadiyyatın əsas qanunu – istehsal münasibətlərinin istehsal qüvvələrinə uyğun gəlməsini tələb edir.

Həmin uyğunluq pozulanda – cəmiyyətdə kəskin ziddiyyət yaranır.

Həmin ziddiyyətin həlli – cəmiyyəti kökündən dəyişdirir.

İnsanın taleyi İqtisadi Qanunun hökmündən asılı olur.

Qanun ilahi bir qətiyyətlə, zəruriyyətlə həyata keçir, qarşısındakı bütün maneələri aradan qaldırır, inqilablar yaradır, cəmiyyəti başı üstə çevirir, yaxud qoyur, həyatı öz İradəsinə tabe edir.

İnsan İqtisadi Qanunu dəyişdirə bilməz, o, yalnız həmin Qanuna pənah gətirə bilər, taleyini ona tapşırar, ondan nicat umar.

Cəmiyyətin Sahibi iqtisadi Qanunlardır!

İnsanın Sahibi iqtisadi Qanunlardır!

İqtisadi qanunlar nə desə, o da olacaq!

Bir zaman İnsanın taleyini alnına yazırdılar.

İndi onu iqtisadi qanunlara yazırlar.

Bir zaman Allahı göydə axtarırdılar.

İndi onu istehsalatda axtarırlar.

IV. TARİXİ ƏSATİR

«Bəşər həyatı – sinfi mübarizə tarixidir!» – deyirlər.

«Çünki o, – maddi mənafe uğrunda döyüşdür!» – deyirlər.

«Bəşər həyatı canlılara xas olan keyfiyyətləri özündə yaşadır. Canlılar aləmində həyat uğrunda amansız döyüş gedir. Həmin döyüş bəşər həyatının da ümdə xüsusiyyətini təşkil edir» – deyirlər.

Döyüş əsasən ***iki sinif*** arasında gedir.

(Həmin ikilik xeyirlə şərin mübarizəsi motivinin tarixdə təzahürü sayılmalıdır).

İkilik rəmzi cəmiyyətin quruluşunu müəyyən edir.

Cəmiyyət iki qütbə bölünür: mülkiyyətə, vara-dövlətə sahib olanlar və mülkiyyətdən, var-dövlətdən məhrum olanlar.

Cəmiyyətdə nə baş verirsə, onun arxasında həmin bu ardıcıl sinfi münaqişə, ziddiyyət dayanır.

Möhtəşəm Dövlət uğrunda döyüşün də arxasında bu dayanır; Mənavi İntibah uğrunda mübarizənin də.

İdraki nailiyyətlərin və məğlubiyətlərin də arxasında bu dayanır, Ali, Ülvi niyyətlərin də; Təmənnasız duyğuların da arxasında bu dayanır, Bəşəri, xəlqi Amalların da; Ruhani inkişafın da arxasında bu dayanır, maddi tərəqqinin də.

Tarix – maddi mənafe uğrunda döyüş meydanıdır.

İnsan uğrunda döyüşmək – əslində sinif uğrunda döyüşməkdir.

Bəşər tarixi – əslində siniflər tarixidir.

İnsanın taleyi – Sinfin əlindədir.

***Maddiyyat xurafatı sinif tanıyır, insan tanımır.
Çünkü insan sinfilikdə özündən ayrılır.
Siniflər tarixində insana yer tapılmaz.***

V. «FƏHLƏ HAKİMİYYƏTİ» ƏFSANƏSİ

«Bəşəri Fəhlə xilas edəcək!» – dedilər.

Çünkü Fəhlənin itirəcəyi bir şey yoxdur.

Çünkü Fəhlə kapitalist tərəfindən istismar olunur.

Çünkü kapitalist istehsalatının inkişafı fəhləni iflaslaşdırır, işsizliyə, aclığa düşür edir.

Çünkü Fəhlə Sinfi – ən mütəşəkkil və intizamlı Qüvvədir.

Fəhlə Siyasi hakimiyyəti əlinə alır, istehsal vasitələrini cəmiyyətin ixtiyarına verir və ictimai mülkiyyətə əsaslanan ədalətli cəmiyyət qurur.

Həm özü istismardan xilas olur, həm də cəmiyyəti kapitalizm zülmündən qurtarır.

Maddi nemətləri yaradan bir sinif mülkiyyətə sahib olmur. Onu alicənabcasına cəmiyyətin ixtiyarına verir, sinfi xudbinlik göstərmir.

Təbiidir ki, hakimiyyətə gəlsə də, fəhlə – fəhləliyindən ayrılmır, əməkçi olaraq qalır.

Hakimiyyətə onun rəhbərləri, xadimləri sahib olurlar.

Onlar Fəhlə Sinfinin ümumi tarixi vəzifəsini icra edirlər.

Fəhlə isə maddi nemətlər istehsal edir, yenə də ***əməyinin haqqını bütünlüklə almır***, yenə də izafi dəyər yaradır, yenə də həmin izafi dəyər mənimsənilir.

«Fəhlə hakimiyyəti» yaranırsa da, fəhlə hakimiyyəti yaranmır.

Kapitalistin mənimsədiyi izafi dəyəri indi dövlət mənimsəyir.

Fəhlə özünü muzzdu işçi əsarətindən xilas edə bilmir.

Onun xadimləri dövləti idarə edir, onun nümayəndələri Ali Məclisə seçilir, ancaq Fəhlə Hakimiyyəti adlanan hadisə görünmür.

Fəhlə hakimiyyəti adından hərəkət edirlər, ancaq fəhlə hakimiyyətə sahib olmur, o, fəhlə vəziyyətində qalır.

Fəhlə sinfi vasitəsilə «Fəhlə ideologiyası» qələbə çaldı: həmin ideologiya cəmiyyətə hakim oldu, fəhlə əvvəlki mülkiyyətsizliyindən,

hakimiyyətsizliyindən ayrıldı. Heç nə itirmədisə də, heç nə də qazanmadı...

İdeologiyanın vəd etdiyi gələcəkdə onu hamıyla birlikdə əbədi firavanlıq gözləyir.

Fəhlə sinfi Mütləqiyyət Müstəbidliyini məhv etdi, ancaq özünü xilas edə bilmədi.

İndi Fəhlənin özünü xilas edən gərəkdir.

VI. ELMƏBƏNZƏR FALÇILIQ

Deyirlər ki, dünya, həyat, bəşəriyyət əksliklərin vəhdəti və mübarizəsi qanunu əsasında inkişaf edir.

Yeni dünyada, həyatda, bəşəriyyətdə bir-birinə zidd olan hadisələr ***labüd şəkildə*** döyüşürlər, həmin döyüş ***labüd şəkildə*** dünyanı, həyatı, bəşəriyyəti irəli aparır.

Həmin döyüşdə müsbət qüvvələr mənfə qüvvələr üzərində ***labüd şəkildə*** qələbə çalır; ancaq həmin qələbə dünyada, həyatda, bəşəriyyətdə yeni əksliklərin, yeni döyüşün yaranmasına gətirib çıxarır.

Əksliklər yenidən yaranır, həmin yaranış barışmaz döyüş, mübarizə törədir, mübarizə yeni keyfiyyət yaradır, yeni keyfiyyətin daxilində yeni əksliklər doğur və s. və ia...

Bu baxımdan, dünyanın, bəşəriyyətin, həyatın gələcəyini əvvəldən görmək olar, falına baxmaq olar!..

Deyirlər ki, dünya, bəşəriyyət, həyat kəmiyyətin keyfiyyətə keçməsi qanunu əsasında inkişaf edir.

Yeni dünya, həyat, bəşəriyyət daimi, ardıcıl kəmiyyət dəyişikliklərinə məruz qalır, ancaq həmin dəyişikliklər müəyyən anda labüd şəkildə keyfiyyət dəyişikliklərinə çevrilirlər: dünya, həyat, bəşəriyyət sıçrayış yoluyla yeni səviyyəyə yüksəlir, yeni mərhələyə qədəm qoyur.

Bu baxımdan, dünyanın, bəşəriyyətin, həyatın gələcəyini əvvəldən görmək olar, falına baxmaq olar.

Deyirlər ki, dünya, həyat, bəşəriyyət İnkarı İnkər qanunu əsasında inkişaf edir.

Yəni bəşərin, həyatın, dünyanın əzəli vəziyyəti inkar olunur, lakin sonradan həmin inkar özü inkar edilir, bəşər, həyat, dünya yeni səviyyədə əvvəlki vəziyyətə qayıdır.

Bəşər, dünya, həyat öz inkişafında üç mərhələdən keçir:

- 1) əzəli vəziyyət, 2) əzəli vəziyyətin inkarı,
- 3) əzəli vəziyyətə yenidən qayıtmaq.

Bu səbəbdən də gələcəyi əvvəldən görmək olar. Gələcəyin falına baxmaq olar...

VII. YER CƏNNƏTİ HAQQINDA ƏSATİR

Fərdi mülkiyyət ümumi (ictimai) mülkiyyətlə əvəz olunduqda bəşər həyatının ümdə ziddiyyətləri tam həll olunacaq – deyirlər.

Bərkliklər ləğv olunacaq.

Maddi ehtiyaclar tam ödəniləcək.

İctimai münaqişələr aradan qalxacaq.

Cəmiyyətdə əbədi ahəngdarlıq bərqərar olacaq.

Xoşhallıq, firavanlıq bəxtiyarlıq, məhəbbət, fərəh – həyata nur saçacaq!

O dünyada axtarılan cənnət bu dünyada yaranacaq!

VIII. «DÖVLƏTSİZ BƏŞƏRİYYƏT»

«Dövlət ləğv olunmalıdır!» – deyirlər.

Çünki o, istismarçı siniflərin mənafeyini qoruyur.

Çünki o, əməkçini əzir.

Çünki o, bir sinfin başqa sinif üzərində ağalığını təsdiq edir.

«Dövlət – insanilyi təsdiq etmək üçün yaranıb!» – deyirik.

Dövlətsizlik – sürüldür!

Dövlətin ruhani siqlətini təsdiq etmək gərəkdir!

Dövlət – bəşərin yaradıcılıq məhsuludur.

O, Zora yox, Ruha əsaslanmalıdır.

Dövlətsizlik – Atasızlıqdır!

IX. «MİLLƏTSİZ BƏŞƏRİYYƏT»

Millətlər bir-birinə qovuşacaq – deyirlər, vahid bəşəriyyət yaranacaq – deyirlər.

Millətsiz bəşəriyyət yoxdur! – deyirik.

«Sürülük – İnsansızlıqdır!» – deyirik.

«Millət – bəşərin özünütəsdqidir!» – deyirik.

«Müxtəlifliyin vəhdətindən başqa vəhdət yoxdur!» – deyirik.

«Fəlakət var!» – deyirik.

«Həqarət var!» – deyirik.

X. YARARSIZLIQ

*Xurafat mövcud olur. Fəqət Var olmur.
Çünki İnsana gərək olmur.*

*26 Köçəri ay, 6-cı il. Bakı.
(Fevral, 1985-ci il).*

MÜLKİYYƏT

I. ƏMƏKÇİ MÜLKİYYƏTSİZLİYİ

Mülkiyyəti yaradan əməkçidir.

Ancaq əməkçi heç vaxt Mülkiyyətə sahib olmayıb.

Mülkiyyətə əməyi mənimsəyən Təbəqələr sahib olub.

Mülkiyyətə **Mücərrəd hamı** (Dövlət) sahib olub.

Mülkədar Mülkiyyət Yaratmır.

Fəqət Mülkiyyətə Yiyələnir.

Kapitalist Mülkiyyət Yaratmır.

Fəqət Mülkiyyətə Yiyələnir.

Dövlət (mücərrəd Hamı) Mülkiyyət Yaratmır.

Fəqət Mülkiyyətə Yiyələnir.

Torpağı becərən – torpağı itirir.

Sənaye yaradan – sənayeni itirir.

Əməkçiylə əmək arasında ziddiyyət yaranır.

Əmək əməkçidən ayrılır, mənimsənilir, özgələşir.

Mülkədar «Torpaq mənimdir!» – deyir və əməkçi özünü Yad torpaqda görür.

Kapitalist «sənaye mənimdir!» – deyir və əməkçi özünü Yad müəssisədə görür.

Dövlət (Mücərrəd Hamı) «İstehsal vasitələri mənimdir!» – deyir və əməkçi özünü Yad istehsalatda görür.

Mülkiyyət – mülkədarlaşır, kapitalistləşir, dövlətləşir.

Zəhmətkeş – mülkiyyətdən məhrum olur.

II. ƏDALƏT

Mülkiyyət mülkədarın, kapitalistin, Mücərrəd hamının, Dövlətin Yox – hər bir Fərdin malı olmalıdır.

Torpaq – becərənindir, yəni fərdi əməkçinindir.

Mülkədarın deyil, Dövlətin (Mücərrəd Hamının) deyil.

Sənaye – fəhləndir.

Kapitalistin deyil, Dövlətin (Mücərrəd hamının) deyil!

Mülkədar Mülkiyyəti – əməkçi Mülkiyyətsizliyi yaradır.

Kapitalist Mülkiyyəti – əməkçi Mülkiyyətsizliyi yaradır.

Dövlət Mülkiyyəti – əməkçi Mülkiyyətsizliyi yaradır.
Əməkçi – əməyinin Sahibi olmalıdır.
Mülkədar Mülkiyyəti sahibinə – kəndliyə qaytarmalıdır.
Kapitalist Mülkiyyəti Sahibinə – fəhləyə qaytarmalıdır.
Dövlət Mülkiyyəti Sahibinə – kəndliyə və fəhləyə qaytarmalıdır.

III. FƏRD VƏ HAMI

Fərddən təcrid olunmuş hamı – Yoxdur.
Bu səbəbdən də fərdi Mülkiyyət olmayan yerdə – hamı Mülkiyyətsizdir.

Mücərrəd Hamı – əslində hamının Yoxluğudur.
Bu səbəbdən də Hamı Mülkiyyətinin bərqərar olması – hamının mülkiyyətdən məhrum olmasıdır.

Mülkiyyət Hamının əlinə keçəndə – heç kəsin olmur.
Hamı hər şeyə sahib olanda heç kəs heç nəyə sahib olmur.
Dövlət mülkiyyəti yaranır, **Mücərrəd Hamı** əməyin və əməkçinin yeni Sahibinə çevrilir.

Mülkiyyətsizlik – köləlikdir.
Quldara, mülkədara, kapitalistə köləlik edən əməkçi – **Dövlətə köləlik edir.**

IV. MÜLKİYYƏT ÇEŞİDLƏRİ

Quldarlıq mülkiyyəti: insanın əşyalaşdırılması. Ağanın qul üzərində Mütləq Sahibliyi.

İnsanın Mülkiyyətə çevrilməsi.
Feodal mülkiyyəti: əmək çəkməyənin əməkçi üzərində hakimiyyəti.

Torpağı becərməyənin torpağa sahib olması.
Zəhmətkeşin nökerə çevrilməsi.
Kapitalist mülkiyyəti: əməkçinin əmtəələşməsi, zəhmətindən ayrılması, yadlaşması.

İstehsalatda çalışmayanın istehsal vasitəsinə sahib olması.

Dövlət Mülkiyyəti: Fərdi mülkiyyətsizliyin təsdiqi. Zəhmətkeşin dövlət xidmətçisinə dönməsi. Mücərrəd Hamının Əmək üzərində Mütəlq Hakimliyi.

Mülkiyyət çeşidlərinin heç birində əməkçi – Zəhmətinin Sahibi olmur.

Mülkiyyəti yaradır və Mülkiyyətsiz qalır.

Qəribə və qəddar bir ədalətsizlik peyda olur.

V. İDEAL

Torpaq – əməkçi fərdin malı olur...

Zəhmətkeş – torpağı becərir və bu səbəbdən də ona yiyələnir.

Özgə əməyinin mənimsənilməsi eybəcərliyinə son qoyulur.

Əməkçi heç kəsi öz Mülkiyyətinə şərikin etmir, zəhmətinə tam Sahib olur.

Torpaq – əməkçilər arasında bərabər bölünür.

Real bərabərlik təsdiq olunur.

Mücərrəd Hamı səfaləti aradan qalxır.

Maddi üstünlük ləğv olunur.

Torpaq üzərində Dövlət Hakimliyinə son qoyulur.

Sənaye Mülkiyyəti istehsalçıların – zavod, fabrikin işçilərinin, fəhlələrin malı olur.

İstehsalatın gətirdiyi qazanc – bütünlüklə zəhmətkeşlərə çatır.

Dövlət – sənayeni əməkçiyə qaytarır. Mülkiyyət – İnsaniləşir.

**Şölə ayı, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).**

ZƏRURİYYƏT

İnsan – nisbi mənada yaşayıb, buna görə də yaşamayıb.

Mahiyyətə bərabər olmayıb, buna görə də yaşamayıb.

Gerçəkliyi ötməyib – buna görə də yaşamayıb!

Özünə çatmayıb – buna görə də yaşamayıb!

Mütləqləşməyib – buna görə də yaşamayıb!

Yaşamayıb – Yaşayacaq!

***14 Şölə ayı, 6-cı il. Bakı.
(İyun, 1984-cü il).***

İNAM ATA

KUTSAL BİTİQLƏR (MÜQƏDDƏS KİTABLAR)

10 cildde

Nəşrin ümumi adı:

KUTSAL ONLUQ, qısaca ONLUQ

Bitiq sırası	Bitiyin adı	İçindəki əsərlər
I	<i>Mütləqə İnam</i>	İnsan; İnam; Ruh; Həyat; İntibah
II	<i>Mütləqləşmək – Var olmaq</i>	Mövcudluq; Həqiqət; Əxlaq; Dövlət; Cəmiyyət; Xurafat; Mülkiyyət; Zəruriyyət
III	<i>Görmək İnsaniliyi</i>	Təzadlar; Rəmzlər; Mənalər; Mütləqilik; Olan və Olmayan; Varlıq – Yoxluq; Ruhani Xətt; Münasibətlər; Hallar
IV	<i>Fəlsəfinin Təmeli</i>	İnam Fəlsəfəsi; Təməl
V	<i>Kutsal Quruculuq</i>	Yol. Ata Sözü (Ocaqçının Həyat Tərzi; Cövhər; Meyar; Qanun; Üsul; Övladlıq) Sədaqət; Ruhani Hökmlər; Ruhani Sənədlər; Müqəddəs Kəlamlar
VI	<i>İçdən Yaranma</i>	Özündən Yüksək; Dünyadan Üstün; Dünyaçılıq – İnsançılıq; Gerçəkliyi Ötmək; Kamilləşmə Əməli; Daxildən Gerçəkləşmək; Bütövlük Həqiqəti
VII	<i>Hüquqdan Haqqa</i>	Haqq; Ölçü; Siyasətdən Üstün; Haqq – Haqsızlıq; İqtisadiyyat İnsansızlığı – İqtisadiyyat İnsaniliyi; Həqiqət Azadlığı – Cəfəngiyyat Əsarəti
VIII	<i>Özüllər Özülü</i>	Ruhaniyyət; Əxlaq; Mahiyyət
IX	<i>Yollaşan Aqibət</i>	Atalıq Xilqəti; Ömrüm – Günüm; Bədiyyət;
X	<i>Yetməli Olduğunuz</i>	Adamlıq – İnsanlıq; Adamdan – İnsana; İnsana Yaramaq; Özümüklük – Özgəlik; Dünənçilik – Sabahçılıq; İnsanilikdən Yaranan; Müqəddəslik; İnsanilik İmkanı; Həqiqət İnsaniliyi; İnsanilik

İÇƏRİSİ

İnsanı var edən kitab (Yolruh Atalı).....	7
İnsanlaşmaq	17
Sabahdaşlara	18
MÖVCUDLUQ	21
I.İNSANİ DÜNYA	23
II.ÖZÜMLƏŞMƏ	25
Özümləşən “Mən”	25
Özümləşən Təbiət	30
Özümləşən Cəmiyyət	32
Özümləşən İnsan	36
III. ÖZÜMLƏŞDİRMƏ	41
İnsaniləşən Təbiət	41
İnsaniləşən Cəmiyyət	44
İnsaniləşən İnsan	48
IV. BAŞQALAŞMA.....	52
Təbiətləşən İnsan	52
Cəmiyyətləşən İnsan	53
Başqalaşan İnsan.....	54
Var olmaq.....	55
HƏQİQƏT	57
I.FAYDALININ DƏRKİ –TƏCRÜBİ İDRAK	59
Həqiqətsizlik	59
Həqiqətsizləşən Təbiət	60
Həqiqətsizləşən Cəmiyyət	63
Həqiqətsizləşən İnsan	65
II.GERÇƏKLİYİN DƏRKİ – ELMİ İDRAK	68
Nisbi Həqiqət	68
Nisbiləşən Təbiət.....	71
Nisbiləşən Cəmiyyət.....	74

Nisbiləşən İnsan	76
III.MÜTLƏQİN DƏRKİ – RUHANİ İDRAK	83
Mütləq Həqiqət	83
Mütləq Təbiət.....	84
Mütləq Cəmiyyət.....	88
Mütləq İnsan	90
ƏXLAQ	103
I.İMTİNA ZƏRURİYYƏTİ	105
Özündən keçmək	105
Candan keçmək	107
Nəşədən keçmək	109
Hakimiyyətdən keçmək	111
Düşmənçilikdən keçmək	112
Həyatdan keçmək	113
II.TƏKMİLLƏŞMƏK	114
Nisbi özündən keçmək	114
Nisbi candan keçmə	116
Nisbi nəşədən keçmə	116
Nisbi düşmənlikdən keçmə	118
Nisbi həyatdan keçmə	118
III.MÜTLƏQLƏŞMƏK	119
Mütləq özündən keçmə	119
Mütləq candan keçmə	119
Mütləq nəşədən keçmə	120
Mütləq hakimiyyətdən keçmə	120
Düşmənlikdən Mütləq imtina	121
Mütləq həyatdan keçmə	122
Məqsəd	122
DÖVLƏT	123
I.ÖZÜNƏBƏNZƏMƏYƏN	125
II. DÖVLƏT ÇEŞİDLƏRİ	127
Mütləqiyyət	127
Zadəganlar hakimiyyəti	128

“Xalq hakimiyyəti”	129
Mütləq dövlət hakimiyyəti	130
III.RUHANİ DÖVLƏT (İDEAL)	131
Mülkiyyət bərabərliyi	131
İmtiyaz bərabərliyi	133
Minimal iqtisadiyyat	135
Minimal əmək	136
Özünüidare	138
Ruhani hakimiyyət	140
Başçı	141
Doğmalaşan cəmiyyət	142
CƏMİYYƏT	143
I.RUHANİ VARLIQ	145
II. İSTEHSALAT	147
III.SİNİFLƏR	149
IX. XALQ	151
V. DÖVLƏT	153
VI.ŞƏXSİYYƏT	155
VII. İNSAN OLMAQ	156
XURAFAT	157
I.RUHSUZLUQ	159
II. İNSANSIZLIQ	160
III.İQTİSADI FATALİZM	162
IV. TARİXİ ƏSATİR	163
V. “FƏHLƏ HAKİMİYYƏTİ” ƏFSANƏSİ	164
VI.ELMƏBƏNZƏR FALÇILIQ	165
VII. YER CƏNNƏTİ HAQQINDA ƏSATİR	166
VIII. “DÖVLƏTSİZ BƏŞƏRİYYƏT”	166
IX. MİLLƏTSİZ BƏŞƏRİYYƏT	167
X. YARARSIZLIQ	167

MÜLKİYYƏT	169
I.ƏMƏKÇİ MÜLKİYYƏTSİZLİYİ	171
II. ƏDALƏT	171
III.FƏRD VƏ HAMI	172
IV. MÜLKİYYƏT ÇEŞİDLƏRİ	172
V. İDEAL	173
ZƏRURİYYƏT	175

**Türkün (ilk) Ruhaniyyat Ocağı –
İnam Atanın (Asif Atanın)
Mütləqə İnam Ocağı**

**İNAM ATA
(Asif Ata)
(Əfəndiyev Asif Qasım oğlu)**

On Kutsal Bitiq'in İkinci Bitiqi:
Mütləqləşmək – Var olmaq

(Türk dilində)

Bizimlə əlaqə
www.asifata.com

ocak@asifata.com
yolruh@mail.ru

İnam Evi: +99412 514-62-08
050 359-62-74
050 515-20-76

İNAM ATA
(Asif Ata)

Mütləqləşmək – Var olmaq

Naşir:

Şahbaz Xuduğlu

Üz qabığının dizaynı və bilgisayar işi:

Yolruh Atalı

Düzəlişçi:

Sadiq – Yadulla

Çapa imzalanıb: 08.10.2010

Formatı 60x84 1/16

Fiziki ç/v 11,5

Tirajı: 500

«Qanun» nəşrlər evi

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pros., II Alatava 9.

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212 42 37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az